



**Kallelse/Ärendelista**

**Sammanträde med Kommunfullmäktige,**

**onsdag 13 mars 2024**

Tid: Kl 18:00

Plats: Sammanträdessal Bojorten, kommunhuset, Vänerns kommun

Annalena Levin  
Ordförande

Johan Högmark  
Sekreterare

Förhinder för ordinarie ledamot att delta vid sammanträdet anmäls till Johan Högmark, 0521 - 72 26 05, [johan.hogmark@vanersborg.se](mailto:johan.hogmark@vanersborg.se)

**Ledamöter**

**Socialdemokraterna**

Benny Augustsson  
Madelaine Karlsson  
Dan Nyberg  
Anneli Guilotte  
Joakim Sjöling  
Ann-Marie Jonasson  
Jonathan Svensson  
Christin Slättmyr  
Kenneth Borgmalm  
Ann-Sofie Olsson  
Reidar Eriksson  
Bengt Larsson  
Benny Jonasson  
Angelica König Cassel  
Malin Tell

**Sverigedemokraterna**

Ola Wesley  
Mathias Olsson  
Roger Karlsson  
Anders Strand  
Göran Nilsson

**Ersättare**

Anders Gunn  
Maria Abrahamsson  
Hans-Peter Norén  
Sandra Stegeröd  
Zdenko Petrusic  
Andreé Storm  
Merja Niemi  
Roland Stegeröd

2024-03-13

Torbjörn Moqvist  
Kalle Lundgren  
Helmuth West (Ej partimedlem)  
Jimmy Lindqvist  
Anna Gustafsson

**Moderaterna**

Henrik Harlitz  
Lena Eckerbom Wendel  
Robin Danielsson  
Ann-Helen Selander  
Henrik Josten  
Dan Åberg  
Tor Wendel  
Kristina Edvinsson  
Jörgen Fransson

Robin Skenhede  
Margareta Olsson  
Sofia Jakobsson  
Johan Bengtsson  
Filip Milén

**Vänsterpartiet**

Stefan Kärvling  
Gunilla Cederbom  
Ida Hildingsson  
Lutz Rininsland

Peter Lenberg  
James Bucci

**Centerpartiet**

Mats Andersson  
Annalena Levin  
Bo Carlsson  
Johan Andersson

Åsa Edvardsson  
Daniel Tesfay

**Kristdemokraterna**

Magnus Ekström  
Elisabeth Johansson  
Torgny Hjorth

Anette Taimory  
Hans-Peter Nielsen

**Medborgarpartiet**

Göran Svensson  
Thomas Larsson  
Bengt Rydholm

Birgitta Lindahl  
Eva Bodén Johansson

**Liberalerna**

Cecilia Prins  
Gunnar Henriksson

Bibbi Henriksson  
Jan Carlstein

**Miljöpartiet**

Jonas Sjöblom

Anna-Karin Sandberg  
Annika Repo Wallman

**Kommunfullmäktige**

KALLELSE

2024-03-13

**Övriga närvarande**

Lena Tegenfeldt, kommundirektör

Johan Högmark, kommunsekreterare

2024-03-13

**Inledande formalia**

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – Förslag Benny Jonasson (S) och Henrik Josten (M)

	<b>Ärendelista</b>	<b>Dnr</b>	<b>Sida</b>
1	Fastställande av dagordning vid kommunfullmäktiges sammanträden 2024	2024/49	6 - 7
2	Medborgarförslag om styrd belysning över fotbollsplanerna vid Sportcentrum	2024/171	8 - 9
3	Medborgarförslag om dränering och större sopsäck vid hundrastgårdar i centrala Vänersborg	2024/172	10 - 11
4	Medborgarförslag om fler akutboende för hemlösa i Vänersborg	2024/173	12 - 13
5	Medborgarförslag om att kommunen startar en kampanj att Håll Vänersborg rent!	2024/167	14
6	Medborgarförslag om att Storgatan i Brålanda övergår från statligt till ett kommunalt väghållarskap	2024/155	15 - 16
7	Motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag	2024/161	17
8	Revidering av Miljöprogram 2030 (miljöstrategi)	2022/250	18 - 64
9	Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028	2023/993	65 - 86
10	Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag	2023/989	87 - 116
11	Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov	2024/113	117 - 124
12	Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024	2024/114	125 - 136
13	Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängensskolan	2024/153	137 - 163
14	Avsägelse/fyllnadsval för uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och som nämndeman, ersättare i byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt samhällsbyggnadsnämnden	2024/145	164 - 166
15	Avsägelse/fyllnadsval för uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen	2024/170	167



2024-03-13

	samt ordförande/ledamot i kultur- och fritidsnämnden		
16	Meddelandelista till kommunfullmäktige 2024	2024/26	168

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

**Gällande övriga ärenden såsom meddelanden, motioner, interpellationer, frågor, avsägelser m.m.:** Handlingar i dessa ärenden som inkommit efter att kallelsen publicerats, publiceras på Netpublicator.

Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Handlingar i de ärenden som ska behandlas finns tillgängliga på kommunkansliet, Sundsgatan 29, Vänersborg, samt på kommunens hemsida [www.vanersborg.se](http://www.vanersborg.se). Kommunfullmäktige sänds via webb-tv, länk till sändningen finns via Vänersborgs kommuns hemsida, under fliken "Kommunfullmäktiges sammanträden". <https://vanersborg.kommun.tv/>

Kommunfullmäktiges sammanträde sänds även via Trollhättans Närradio på 90,6 Mhz.

2024-03-13

**Inledande formalia**

- Mötets öppnande
- Upprop
- Val av justerare – Förslag Benny Jonasson (S) och Henrik Josten (M)

	<b>Ärendelista</b>	<b>Dnr</b>	<b>Sida</b>
1	Fastställande av dagordning vid kommunfullmäktiges sammanträden 2024	2024/49	
2	Medborgarförslag om styrd belysning över fotbollsplanerna vid Sportcentrum	2024/171	6 - 7
3	Medborgarförslag om dränering och större sopsäck vid hundrastgårdar i centrala Vänersborg	2024/172	8 - 9
4	Medborgarförslag om fler akutboende för hemlösa i Vänersborg	2024/173	10 - 11
5	Medborgarförslag om att kommunen startar en kampanj att Håll Vänersborg rent!	2024/167	12
6	Medborgarförslag om att Storgatan i Brålanda övergår från statligt till ett kommunalt väghållarskap	2024/155	13 - 14
7	Motion om att utreda möjligheterna att införa E-förslag som verktyg för medborgardialog istället för dagens medborgarförslag	2024/161	15
8	Revidering av Miljöprogram 2030 (miljöstrategi)	2022/250	16 - 62
9	Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028	2023/993	63 - 84
10	Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag	2023/989	85 - 114
11	Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov	2024/113	115 - 122
12	Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024	2024/114	123 - 134
13	Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängensskolan	2024/153	135 - 161
14	Avsägelse/fyllnadsval för uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och som nämndeman, ersättare i byggnadsnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kommunstyrelsen samt samhällsbyggnadsnämnden	2024/145	162 - 164
15	Avsägelse/fyllnadsval för uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige, ersättare i kommunstyrelsen	2024/170	165

2024-03-13

	samt ordförande/ledamot i kultur- och fritidsnämnden		
16	Meddelandelista till kommunfullmäktige 2024	2024/26	166

Tänk på allergiker och använd inte produkter som ger upphov till stark doft, t.ex. parfym eller rakvatten.

**Gällande övriga ärenden såsom meddelanden, motioner, interpellationer, frågor, avsägelser m.m.:** Handlingar i dessa ärenden som inkommit efter att kallelsen publicerats, publiceras på Netpublicator.

Kommunfullmäktiges sammanträden är offentliga. Handlingar i de ärenden som ska behandlas finns tillgängliga på kommunkansliet, Sundsgatan 29, Vänersborg, samt på kommunens hemsida [www.vanersborg.se](http://www.vanersborg.se). Kommunfullmäktige sänds via webb-tv, länk till sändningen finns via Vänersborgs kommuns hemsida, under fliken "Kommunfullmäktiges sammanträden".  
<https://vanersborg.kommun.tv/>

Kommunfullmäktiges sammanträde sänds även via Trollhättans Närradio på 90,6 Mhz.

## Lämna medborgarförslag

### ✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

#### Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Här anger du om du vill skriva ditt medborgarförslag direkt i e-tjänsten eller ladda upp en fil.

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

#### Här skriver du ditt medborgarförslag

Här skriver du ditt medborgarförslag.

Jag är ofta ute och går med min hund vid kommunens utearenor. Fotbollsplanerna är upplysta och självklart ska de vara det. Det vore ett riktigt slöseri om planerna inte kunde nyttjas på grund av mörker.

Frekvent har jag noterat att upplysta fotbollsplaner är tomma eller bara nyttjas till en liten del av den upplysta ytan. Ofta är planerna upplysta långt innan gatubelysningen tänds. Idag såg jag att en av fotbollsplanerna var tänd vid 15.30 -tiden. Då var det full dager. Gatubelysningen tändes vid 17.40 Vet inte om dagsljuset räcker för idrottutövande ända fram till denna tid men det finns säkert en del att spara.

-Kan man inte ordna så att belysningen på planerna styrs av dagsljuset och att det finns möjlighet att idrottutövarna själva kan styra över hur stor del av planen som behöver vara upplyst för att de skall kunna använda planen? Borde väl kunna gå att ordna med ett taggssystem med flera val och en timer som styr belysningen till tider som är bokade. Då kan man också mäta hur mycket respektive användare förbrukar.

Kan kommunen sedan premiera de användare som sparar på el / ljus så finns det en drivkraft i besparingen.

Mvh

Tomas Hjelm

#### Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Ja

### ✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

#### Ange dina kontaktuppgifter

Du måste vara ledamot eller tjänstgörande ersättare för att kunna lämna in en motion, interpellation eller fråga.

#### Personnummer

#### För- och efternamn

Bengt Tomas Christian Hjelm

#### Adress

#### Postnummer och ort

#### E-postadress

#### Telefon

-

#### Mobiltelefon

#### Notifieringar

E-post

**Signering**

Följande parter har signerat detta ärende.

**Namn:** Bengt Tomas Christian Hjelm

**Person ID:**

**Datum:** 2024-03-03 18:58

**Signerad checksumma:**

## Lämna medborgarförslag

### ✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

#### Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Här anger du om du vill skriva ditt medborgarförslag direkt i e-tjänsten eller ladda upp en fil.

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

#### Här skriver du ditt medborgarförslag

Här skriver du ditt medborgarförslag.

Enl kommunens hemsida finns en hundrastgård i kommunen. Det är egentligen två rastgårdar som ligger på samma adress. Det borde naturligtvis finnas fler rastgårdar men nu är det bara en. Denna rastgård ligger vid sidan av en återvinningsstation. Mycket skräp blåser / kastas in i hundrastgården. Efter regn så är rastgården ofta helt vattensjuk eller står till och med delvis under vatten. För att Vänerns borgarna skall kunna nyttja denna enda rastgård borde den dräneras och större sopsäck som töms regelbundet borde finnas. Då kunde vi hundägare själva kunna plocka skräp och slippa att ta med det hem.

Vet inte hur jag kan bifoga dem men jag har några foton som belyser problemet.

Mvh

Tomas Hjelm

#### Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Ja

### ✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter

#### Ange dina kontaktuppgifter

Du måste vara ledamot eller tjänstgörande ersättare för att kunna lämna in en motion, interpellation eller fråga.

#### Personnummer

#### För- och efternamn

Bengt Tomas Christian Hjelm

#### Adress

#### Postnummer och ort

#### Telefon

-

#### E-postadress

#### Mobiltelefon

#### Notifieringar

E-post

### Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

**Namn:** Bengt Tomas Christian Hjelm

**Person ID:**

**Datum:** 2024-03-03 18:34

**Signerad checksumma:**

## Lämna medborgarförslag

### ✓ 1. Lämna medborgarförslag till fullmäktige

#### Ange hur du vill lämna in ditt medborgarförslag

Här anger du om du vill skriva ditt medborgarförslag direkt i e-tjänsten eller ladda upp en fil.

Jag vill skriva mitt medborgarförslag i E-tjänsten

#### Här skriver du ditt medborgarförslag

Här skriver du ditt medborgarförslag.

Medborgarförslag.

Det behövs ett akutboende för hemlösa till för att komplettera det som redan finns.

Det är många som blir portade från akutboendet SonRise.

En del hemlösa blir portade på flera veckor åt gången, vilket medför stora problem, dels för kommunen, de drabbade människorna men även för kommunens invånare i stort.

Då de portade inte har någonstans att sova söker de sig till trappuppgångar, källare, cykelrum och allmänna toaletter för en natts sömn, vilket inte är så trevligt vare sig för oss som privatpersoner eller för det hemlösa.

Vår kommuns hemlösa behöver inte mera utfrysning, utan dem behöver få komma in i gemenskapen.

Detta bryter även mot socialtjänstlagen då Vänersborgs kommun är skyldiga att bereda tak över huvudet på alla sina invånare, så även till portade hemlösa.

Jag får telefonsamtal från hemlösa människor nästan varje dag, där det ofta handlar om olägenheter de blir utsatta för.

Hemlösa är utsatta nog!

Och det skulle behövas ett akut boende som står åla jour till det befintliga.

Jag vet både föreningar och delar av civilsamhället som gärna skulle hjälpa till, men då behövs samarbete mellan dessa aktörer och Vänersborgs kommun.

Lokaler finns ju redan i samma hus som det befintliga akutboende som gapar tomma.

En timanställd personal skulle behövas samt volontär, men det finns ju många via allmännyttiga föreningar så som; Räck mej din hand.

Så ge nu våra portade hemlösa en andra chans, för de är vårt ansvar.

Och de har lika stor rätt att sova gott och tryggt om natten som du och jag har.

Med vänlig hälsning, Annica Haglund



Önskar du att hålla en kortare presentation av ditt medborgarförslag på kommunfullmäktiges sammanträde?

Ja

### ✓ 2. Ange dina kontaktuppgifter



### Ange dina kontaktuppgifter

Du måste vara ledamot eller tjänstgörande ersättare för att kunna lämna in en motion, interpellation eller fråga.

#### Personnummer

197803215727

#### För- och efternamn

ANNICA HAGLUND

#### Adress

#### Postnummer och ort

#### Telefon

#### E-postadress

#### Mobiltelefon

#### Notifieringar

E-post

### Signering

Följande parter har signerat detta ärende.

**Namn:** ANNICA HAGLUND

**Person ID:**

**Datum:** 2024-03-04 21:13

**Signerad checksumma:**

Från: Johan Högmark johan.hogmark@vanersborg.se

Ämne: Medborgarförslaget för signatur

Datum: 26 februari 2024 09:25

Till: [REDACTED]



Bifogar ditt medborgarförslag nedan så som det skickades till mig. Har du inget att ändra eller tillägga kan du skriva ut och signera detta och skicka med post till:

Kommunstyrelseförvaltningen  
Vänersborgs kommun  
462 85 Vänersborg

Vänersborgs kommun  
Kommunstyrelsen

2024 -02- 28

Dnr:

2024/167

### Medborgarförslag.

Önskar att kommunen startar en "Håll Vänersborgvänersborg gator och parker rena" för att minska allt papper' glas' muggar mosbrickor och cigarettfimpar att hamna på våra gator.

Då jag pratar med många ungdomar och äldre när jag ser att folk slänger skräp på gatan får jag ofta till svar: "

"Det gör inget kommunen plockar upp det"

Så: starta en kampanj Håll Vänersborg rent: och ha personer ute på gatorna en period och kolla och prata med ev skräpkastare.

Vänersborg 27 januari 2024

Britt-Marie Atterhög

Mail: [REDACTED]

Adress [REDACTED]

Vänersborg 26 febr. 2024

Med vänlig hälsning

**Johan Högmark**

Avdelningschef/Kommunsekreterare

Beredningssekretariatet

Vänersborgs kommun

462 84 Vänersborg

Besöksadress: Sundsgatan 29

Telefon: 0521-72 26 05

E-post: [Johan.Hogmark@vanersborg.se](mailto:Johan.Hogmark@vanersborg.se)

Hemsida: [www.vanersborg.se](http://www.vanersborg.se)

Information om hur Vänersborgs kommun hanterar personuppgifter enligt

GDPR: [www.vanersborg.se/personuppgifter](http://www.vanersborg.se/personuppgifter)

# Medborgarförslag Vänersborgs kommun

Till: Vänersborgs kommun, Kansliet, 462 85 Vänersborg

Vänersborgs kommun  
Kommunstyrelsen

2024 -02- 15

Dnr:

2024/155

## Medborgarförslag

Undertecknade föreslår att Vänersborgs kommun som väghållningsmyndighet skyndsamt initierar förändring av nuvarande ansvarsuppdelning genom att Storgatan i Brålanda övergår från statligt till ett kommunalt väghållarskap.

## Bakgrund

Vänersborgs kommun planerar att utveckla Brålanda tätort. En fördjupad översiktsplanering över Brålanda pågår och väntas bli antagen av kommunfullmäktige i närtid. Nuvarande ansvarsuppdelning att Trafikverket ansvarar för Storgatan är inte ändamålsenlig. Den avspeglar en föråldrad indelning som fick sin form när tätorten blev stationssamhälle ca 1890 (se fig 1). Det utgör ett hinder att kommunen inte har rådighet över Storgatan för hållbara infrastrukturlösningar i centrumområdet (ref projekt Fyrbodals projekt "Våra Rum").

Det är heller inte samhällsekonomiskt hållbart att väghållarskapet är delat i Brålanda tätort för drift, underhåll, renhållning och snöröjning som utgör ett centrum, bostäder och handelsområde.

## Motivering och Resultat

Målet med kommunalt väghållarskap av Storgatan i Brålanda är rationell, samhällsekonomisk och effektivt ordnad väghållning. I takt med att tätorten förändras, bör väghållaruppdelning anpassas så att en rationell och samhällsekonomisk uppdelning upprätthålls över tid. Därför anser vi det är viktigt under kommunens pågående förändringsarbete av tätorten att gator som finns inom tätorten samt inom detaljplanerat område har ett kommunalt väghållarskap.

Vi ser också stora fördelar med Vänersborgs kommun som väghållare av Storgatan för att säkra att belysning, parkering, planteringar och träd i det offentliga rummet kan utvecklas i enlighet med resultat från FÖP Brålanda och projektet Våra Rum.

## Omvärld

Vi konstaterar att man generellt inom tätorter eftersträvar ett kommunalt väghållarskap för gator och vägar. Inte minst noteras detta inom vår egen Vänersborgs kommun där Vänersborg och Vargön till fullo har ett kommunalt väghållarskap, se fig 2.

Vi noterar även att Trafikverket själva ser positivt på förändrat väghållarskap av Storgatan i Brålanda. Referens Trafikverkets remissvar till FÖP Brålanda samråd som lyder citat:

*"Trafikverket välkomnar kommunens resonemang kring kommunalt väghållarskap i Brålanda. Frågan har tidigare diskuterats och i samband med kommunens utveckling i tätorten anser Trafikverket att det är lämpligt att frågan aktualiseras på nytt".*

En oberoende konsultrapport visar dessutom att kommunalt väghållarskap är av stor vikt för Brålanda tätorts utveckling och framtida infrastruktur. Rapporten visar prognos att trafikmängd kommer öka på Storgatan med nya bostadsområden samt ny tåghållplats. De menar att kommunen har bättre förutsättningar att arbeta med trafiksäkerhet, då framförallt med hänsyn till oskyddade trafikanter behov. (Ref FÖP Brålanda – Thyrens rapport)

## Brålanda 2024 - 02 - 14

Lars Andersson

Gunnar Olsson

John Berg

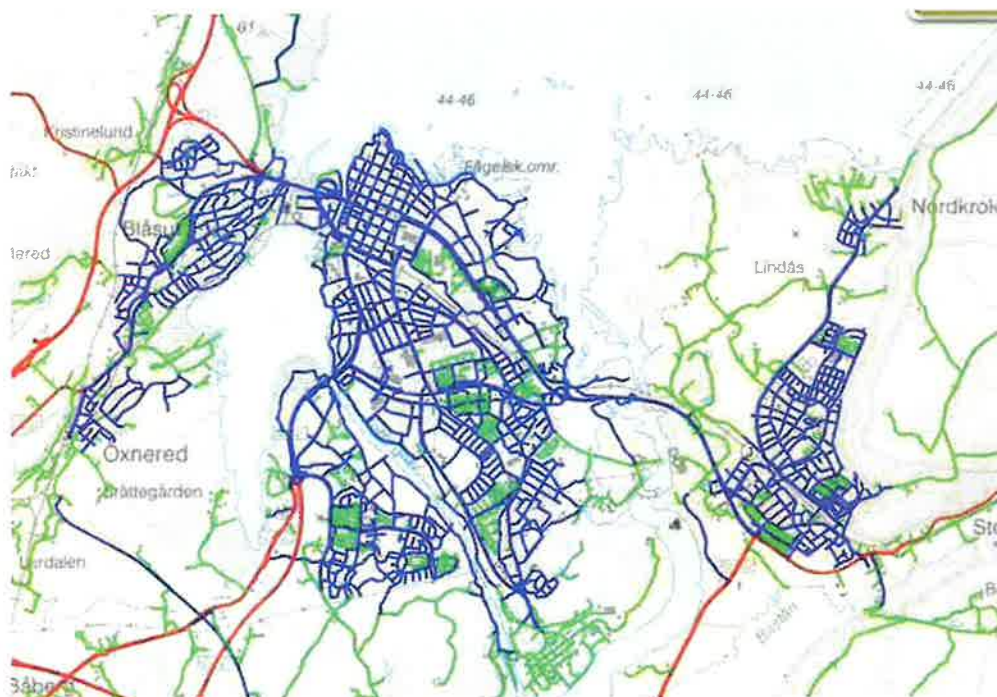
Christer Wallemarson

## Medborgarförslag Vänersborgs kommun

**Fig 1** (Brålanda NVDB. / röd=statligt, blå=kommunalt och grön=enskilt)



**Fig 2** (Vänersborg-Vargön NVDB. / röd=statligt, blå=kommunalt och grön=enskilt)



2023-03-13

## Motion till Vänersborgs fullmäktige

### Utreda möjligheterna att införa E-petitionen/e-förslag.

Syftet med att införa e-förslag är att öka medborgarnas inflytande i kommunen och deras engagemang kring kommunens verksamheter och dess utveckling. E-förslag ska tydliggöra för kommunens förtroendevalda vilka frågor som medborgarna anser vara viktiga. Ett e-förslag är en idé eller ett förslag från medborgare till kommunens politiker och kan handla om allt som kommunen ansvarar för och har möjlighet att besluta om.

E-förslaget publiceras på kommunens webbplats där andra medborgare kan stödja förslaget genom att rösta på förslaget. Om ett e-förslag får X antal röster eller fler under den tid som röstningen pågår skickas förslaget med namnunderskrifter och kommentarer till den nämnd eller styrelse som ansvarar för frågan. Politikerna tar sedan ställning till förslaget och återkommer med besked om sitt beslut.

Vi ser en ökande mängd medborgarförslag vilket är bra men dagens system med medborgarförslag visa inte vilka frågor som engagera och är viktiga för fler medborgare än förslagsställaren. Resultatet av en e-förslags omröstningen ger en tydligare bild av vilka förslag som är viktiga och bör fokuseras på.

Fler än 70 kommuner använder sig av detta verktyg för medborgardialog och antalet ökar stadigt. Några exempel är Göteborgs Stad och Lilla Edet.

<https://goteborg.se/wps/portal/start/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/sa-kan-du-paverka-och-vara-delaktig/goteborgsforslaget>

<https://lillaedet.se/kommun-och-politik/dialog-och-synpunkter/e-forslag>

### Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

**Att:** Berörda organ får i uppdrag att se över möjligheterna att införa e-förslag som verktyg för medborgardialog i stället för dagens Medborgarförslag.

För Sverigedemokraterna Vänersborg

Anders Strand





§ 25

## Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030

KS 2022/250

### Beslut

Kommunfullmäktige antar Miljöstrategi 2030 enligt bilaga och upphäver därmed Miljöprogram 2030 antagen av kommunfullmäktige 2016-02-24 § 34.

### Bilaga/bilagor

- Bilaga 8: Miljöstrategi 2030

### Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Anders Strand (SD) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

### Sammanfattning av ärendet

Miljöstrategi 2030 beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För att miljö och klimat ska vara en självklar del i det ordinarie arbetet krävs ett strukturerat och tydligt arbetssätt samt en tydlig övergripande målbild och riktning att arbeta mot. Miljöstrategi 2030 konkretiserar vad det faktiskt innebär och pekar ut ansvariga nämnder för olika delar. Detta för att synliggöra hur arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och har därför en samordnande roll inom samtliga områden.

Ett arbete med revidering av Miljöprogram 2030 startades i oktober 2022 i den förvaltningsövergripande tjänstepersongruppen för miljöprogrammet. När en grund för ett nytt förslag tagits fram, presenterades arbetet och förslaget för den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat 2023-04-28. Samordningsgruppen beslutade att lämna ärendet vidare till kommunstyrelsen för remiss till samtliga nämnder innan ärendet slutligen lämnas till kommunfullmäktige för antagande. Detta så att alla nämnder skulle få chans att yttra sig kring föreslagna ändringar och inkomma med synpunkter.

Samtliga nämnder i organisationen har erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter under perioden 1 juni 2023 – 30 september 2023. Efter slutdatum för remisstiden har miljöstrategi gått igenom och sammanställt samtliga synpunkter och bearbetat dessa (se ”Synpunktssammanställning” i underlag).

Den senaste versionen av Miljöstrategin har tillsammans med Synpunktssammanställning och synliga ändringar åter skickats som information till den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat. Anledningen till att ärendet endast skickats ut som information till gruppen efter remisstid och inte tagits upp på dagordningen är för att gruppen inte har möte förrän i april 2024.

---

Utdragsbestyrkande



### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-24 Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030
- Miljöstrategi 2030
- Miljöstrategi 2030 (Remissversion) inklusive synliga ändringar
- Miljöprogram 2030 (Antagen av Vänersborgs kommunfullmäktige 2016-02-24)

### Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

#### Förslag till beslut på sammanträdet

Anders Strand (SD) yrkade att på sidan 10 i Miljöstrategi 2030 ersätta ordet förnybar på två ställen med ordet fossilfri samt att stryka ”med källor som biogas, sol, vind och vatten”. Texten skulle då få följande lydelse:

#### Renare och smartare energi (rubrik)

100 % av den använda energin i kommunens verksamhet kommer från ~~förnybara~~ **fossilfria** källor och energieffektiviseringen ökar kontinuerligt.

#### Lokalproducerad el (rubrik)

Produktionen av ~~förnybar~~ **fossilfri** energi inom kommunen ökar. ~~med källor som biogas, sol, vind och vatten~~

I yrkandet instämde Henrik Harlitz (M), Lena Eckerbom Wendel (M), Cecilia Prins (L), Göran Nilsson (SD), Torbjörn Moqvist (SD) och Göran Svensson (MBP).

#### Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns två förslag till beslut, kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag och Anders Strand (SD) ändringsyrkande.

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Omröstning begärdes.

#### Omröstningsresultat

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning, som godkändes av



2024-02-28

kommunstyrelsen. Den som stödjer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag röstar ja, och den som stödjer Anders Strand (SD) ändringsyrkande röstar nej.

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Mats Andersson (C)	X		
Henrik Harlitz (M)		X	
Anders Strand (SD)		X	
Lena Eckerbom Wendel (M)		X	
Madelaine Karlsson (S)	X		
Stefan Kärvling (V)	X		
Kenneth Borgmalm (S)	X		
Göran Nilsson (SD)		X	
Bo Carlsson (C)	X		
Göran Svensson (MBP)		X	
Magnus Ekström (KD)	X		
Cecilia Prins (L)		X	
Torbjörn Moqvist (SD)		X	
Anna-Karin Sandberg (MP)	X		
Benny Augustsson (S)	X		
<b>Antal röster</b>	<b>Ja</b>	<b>Nej</b>	<b>Avstår</b>
	<b>8</b>	<b>7</b>	<b>0</b>

Med 8 ja-röst mot 7 nej-röster, samt 0 ledamöter som avstod i omröstningen så hade kommunstyrelsen beslutat bifalla kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

---

Utdragsbestyrkande





§ 14

## Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030

KS 2022/250

### Beslut

Kommunfullmäktige antar Miljöstrategi 2030 enligt bilaga och upphäver därmed Miljöprogram 2030 antagen av kommunfullmäktige 2016-02-24 § 34.

### Bilaga/bilagor

- Bilaga 3: Miljöstrategi 2030

### Sammanfattning av ärendet

Miljöstrategi 2030 beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För att miljö och klimat ska vara en självklar del i det ordinarie arbetet krävs ett strukturerat och tydligt arbetssätt samt en tydlig övergripande målbild och riktning att arbeta mot. Miljöstrategi 2030 konkretiserar vad det faktiskt innebär och pekar ut ansvariga nämnder för olika delar. Detta för att synliggöra hur arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och har därför en samordnande roll inom samtliga områden.

Ett arbete med revidering av Miljöprogram 2030 startades i oktober 2022 i den förvaltningsövergripande tjänstepersongruppen för miljöprogrammet. När en grund för ett nytt förslag tagits fram, presenterades arbetet och förslaget för den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat 2023-04-28. Samordningsgruppen beslutade att lämna ärendet vidare till kommunstyrelsen för remiss till samtliga nämnder innan ärendet slutligen lämnas till kommunfullmäktige för antagande. Detta så att alla nämnder skulle få chans att yttra sig kring föreslagna ändringar och inkomma med synpunkter.

Samtliga nämnder i organisationen har erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter under perioden 1 juni 2023 – 30 september 2023. Efter slutdatum för remisstiden har miljöstrategi gått igenom och sammanställt samtliga synpunkter och bearbetat dessa (se ”Synpunktssammanställning” i underlag).

Den senaste versionen av Miljöstrategin har tillsammans med Synpunktssammanställning och synliga ändringar åter skickats som information till den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat. Anledningen till att ärendet endast skickats ut som information till gruppen efter remisstid och inte tagits upp på dagordningen är för att gruppen inte har möte förrän i april 2024.



2024-02-12

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-24 Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030
- Miljöstrategi 2030
- Miljöstrategi 2030 (Remissversion) inklusive synliga ändringar
- Miljöprogram 2030 (Antagen av Vänersborgs kommunfullmäktige 2016-02-24)

---

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2024-01-24

Dnr: KS 2022/250

**Handläggare**

Hedvig Särög  
hedvig.sarg@vanersborg.se  
0521 – 72 24 29

**Mottagare**

Kommunfullmäktige

## Aktualisering av Miljöprogram 2030 – Nu Miljöstrategi 2030

### Förslag till beslut

Kommunfullmäktige antar Miljöstrategi 2030 enligt bilaga och upphäver därmed Miljöprogram 2030 antagen av kommunfullmäktige 2016-02-24 § 34.

### Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2016-02-24, § 34 om Miljöprogram 2030 för Vänersborgs kommun. Miljöprogrammet ska revideras varje mandatperiod. Arbetet startades i gång under 2022.

En förarbetad version av strategin har varit ute på remiss under perioden 1 juni 2023 – 30 september 2023, där samtliga nämnder har erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter. Efter slutdatum för remisstiden har miljöstrategi gått igenom och sammanställt samtliga synpunkter och bearbetat dessa (se underlag - ”Synpunktssammanställning”).

### Sammanfattning av de viktigaste förändringarna

- Utifrån den nya riktlinjen för styrdokument ändrar programmet form till strategi.
- Bilder som illustrerar processer samt fördelning och koppling till styrande dokument har tagits bort för att strategin ska hålla över tid och inte innehålla föränderliga processer och dokument.
- Sidan som beskriver syfte har skrivits om. Miljöstrategin ska inte längre hanteras i en parallell process, utan ska ingå i kommunens ordinarie styrnings- och ledningssystem.
- Rubriken ”Trygg miljö för stora och små” har ändrats till ”Trygg och tillgänglig miljö för stora och små” där det även skrivits in ett avsnitt kring frågan.

### Fördjupad beskrivning av ärendet

Miljöstrategi 2030 beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För att miljö och klimat ska vara en självklar del i det ordinarie arbetet krävs ett strukturerat och tydligt arbetssätt samt en tydlig övergripande målbild och riktning att arbeta mot. Miljöstrategi 2030 konkretiserar vad det faktiskt innebär och pekar ut ansvariga nämnder för olika delar. Detta för att synliggöra hur arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och har därför en samordnande roll inom samtliga områden.

Ett arbete med revidering av Miljöprogram 2030 startades i oktober 2022 i den förvaltningsövergripande tjänstepersongruppen för miljöprogrammet. När en grund för ett nytt förslag tagits fram, presenterades arbetet och förslaget för den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat 2023-04-28. Samordningsgruppen beslutade att lämna ärendet vidare till kommunstyrelsen för remiss till samtliga nämnder innan ärendet slutligen lämnas till kommunfullmäktige för antagande. Detta så att alla nämnder skulle få chans att yttra sig kring föreslagna ändringar och inkomma med synpunkter.

Samtliga nämnder i organisationen har erbjudits möjlighet att inkomma med synpunkter under perioden 1 juni 2023 – 30 september 2023. Efter slutdatum för remisstiden har miljöstrateg gått igenom och sammanställt samtliga synpunkter och bearbetat dessa (se ”Synpunktssammanställning” i underlag).

Den senaste versionen av Miljöstrategin har tillsammans med Synpunktssammanställning och synliga ändringar åter skickats som information till den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat. Anledningen till att ärendet endast skickats ut som information till gruppen efter remisstid och inte tagits upp på dagordningen är för att gruppen inte har möte förrän i april 2024.

## Beredning

Ärendet har beretts av miljöstrateg i samarbete med den förvaltningsövergripande tjänstepersongruppen för Miljöprogrammet samt i den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat.

Miljöstrateg har också efter sista slutdatum för remisstiden, gått igenom och sammanställt och bearbetat samtliga synpunkter som inkommit från nämnderna och skickat ut information till den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat.

## Underlag

Miljöstrategi 2030 (Remissversion) inklusive synliga ändringar

Synpunktssammanställning

Miljöprogram 2030

Jenny Kudryk

Avdelningschef för Hållbar Utveckling

## Bilagor

Miljöstrategi 2030

## Sändlista

Samtliga nämnder



# Miljöstrategi 2030

## Innehållsförteckning

Inledning .....	3
Syfte .....	3
Agenda 2030 .....	3
De nationella miljömålen .....	4
De regionala tilläggsmålen .....	4
Miljöstrategins fokusområden och kopplingar till kommunala styrdokument .....	5
Grönskande stad och land .....	6
Vatten i världsklass .....	7
Trygg och tillgänglig miljö för stora och små .....	8
Klimatsmart i alla led .....	10
Publicering .....	11
Uppföljning .....	11

<b>Dokumenttyp</b> Strategi	<b>Dokumentnamn</b> Miljöstrategi 2030	<b>Antagen</b> Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. §	<b>Antagen av</b> Kommunfullmäktige	
<b>Dokumentägare</b> Avdelningen för hållbar utveckling	<b>Dokumentansvarig</b> Miljöstrateg	<b>Reviderad</b> Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	<b>Giltighet</b> Tillsvidare	
<b>Dokumentinformation</b> Övergripande vision och målbilder	<b>Diarienummer</b> Nämndkod. Diariernr	<b>Uppföljning</b> En gång per mandatperiod		
<b>Ämnesområde</b> Miljö och klimat		<b>Intranät</b> <input checked="" type="checkbox"/>	<b>Hemsida</b> <input checked="" type="checkbox"/>	
<b>Andra regelverk som omnämns</b> Agenda 2030. Nationella miljömålen. Regionala tilläggsmålen				

## Inledning

Vänersborgs kommun har en vision om att kommunen ska vara attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Kommunens miljöstrategi målar upp en bild av vad visionen innebär i praktiken, med fokus på miljöområdet. En bild av hur det bör se ut i kommunen i framtiden. Miljöstrategin består av nåbara och rimliga målsättningar som det finns förutsättningar för alla att genomföra. Förhoppningen är att alla vill delta i detta arbete!

## Syfte

Miljöstrategin beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För att miljö och klimat ska vara en självklar del i det ordinarie arbetet krävs ett strukturerat och tydligt arbetssätt samt en tydlig övergripande målbild och riktning att arbeta mot. Miljöstrategi 2030 konkretiserar vad det faktiskt innebär och pekar ut ansvariga nämnder för olika delar. Detta för att synliggöra hur arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och har därför en samordnande roll inom samtliga områden.

Strategin ska vara en del av kommunens ordinarie styrning och ledning och visar ett önskat framtidsscenario för år 2030. Nämnderna ska årligen ta fram förväntade resultat utifrån gällande inriktningsmål som förvaltningarna har som utgångsläge vid verksamhetsplanering. Miljöstrategin är ett av flera styrdokument som ska ligga till grund både för framtagande av förväntade resultat och verksamhetsplanering.

## Agenda 2030

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. ”Genom Agenda 2030 har världens länder åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 till år 2030 utrota fattigdomen och hungern överallt; att bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder; att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; att skydda de mänskliga rättigheterna och främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt; att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser”.

Miljöstrategi 2030 har bäring på flera av de globala målen och målen är också beroende av varandra.



## De nationella miljömålen

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljömål. Statliga myndigheter såväl som länsstyrelser och kommuner arbetar för att nå målen. Övergripande för dessa mål är det så kallade generationsmålet: ”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.” ([www.miljomal.se](http://www.miljomal.se))



1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Miljöstrategi 2030 är uppbyggt utifrån en lokal förankring men med de nationella miljömålen som grund.

## De regionala tilläggsmålen

Utöver de nationella miljömålen finns också regionala tilläggs mål<sup>1</sup> som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser och därmed tydliggör vad som behöver uppnås i Västra Götaland för att nå målen. Vänersborgs kommun ska aktivt arbeta för att bidra till uppfyllelse av de regionala tilläggs målen och bör ha dessa som en av utgångspunkterna vid framtagande av förväntade resultat som kopplar till miljö och klimat.

<sup>1</sup> [Regionala miljömål från Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](http://Regionala miljömål från Västra Götaland (lansstyrelsen.se))



---

## Miljöstrategins fokusområden och kopplingar till kommunala styrdokument

Miljöstrategi 2030 för Vänersborgs kommun är uppdelat i fyra fokusområden: Grönskande stad och land, Vatten i världsklass, Trygg och tillgänglig miljö för stora och små och Klimatsmart i alla led. Texterna för respektive område beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete år 2030. De bör därför läsas som framtidsbilder och inte som beskrivningar av nuläget. Samtliga nationella miljömål, med undantag för målet om en storslagen fjällmiljö, finns representerade i fokusområdena. En del av miljömålen kommer in under flera rubriker.

Kommunen har även styrdokument på olika nivåer som stödjer de olika fokusområdena och mer detaljerat beskriver olika områden närmare. Förutom de kommunala styrdokumenterna har Vänersborg också andra överenskommelser som inverkar på miljöarbetet. Kommunen är bland annat Fairtrade-diplomerad sedan 2008, och har även skrivit under en budkavle om att bli en fossiloberoende kommun år 2030.



## Grönskande stad och land

### Biologisk mångfald frodas

Den naturliga miljön och den blågröna infrastrukturen stärks så att både växter och djur får stor plats och möjlighet att tillgodose sina behov. Alla naturligt förekommande växt- och djurarter i kommunen får möjlighet att fortleva i livskraftiga bestånd under naturliga betingelser.

Ekosystemtjänster värderas högt både som resurs och som prioritering.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Levande skogar

Skogens flerdimensionella värden utvecklas och tillvaratas. Stor hänsyn tas till biologisk mångfald, vattenkvalitet, rekreationsvärden och kulturhistoriska värden. I tätortsnära skog prioriteras naturvård, friluftsliv, rekreation och god tillgänglighet. Skogen förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt ur såväl ett ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap

Jordbruksmarken är en viktig långsiktig resurs som bevaras och tas tillvara på ett hållbart sätt, även för framtida livsmedels- och energiproduktion. Jordbruket är variationsrikt och främjar biologisk mångfald och olika kulturmiljövärden. Viktiga ekosystemtjänster och naturliga biotoper bevaras i odlingslandskapet.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Häsofrämjande miljöer

Den bebyggda miljön utgår från människors behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad och möjliggör hälsofrämjande livsvillkor samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser och service.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Naturen runt knuten

Det är enkelt för alla invånare att ta sig till fots, med cykel eller med kollektivtrafik till grönområden och strandmiljöer. Kommunens naturmiljöer är tillgängliga för alla.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Hushållning med naturresurser

Användningen av mark, vatten och naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*



## Vatten i världsklass

### Vatten och näringsämnen i balans

Vattenburna utsläpp av kväve och fosfor från mänskliga verksamheter minskar successivt. En naturlig rening i vattendragen har återskapats. Nya våtmarker och näringsfällor bidrar till jämnare vattenflöden och ett rikare växt- och djurliv. Den ekologiska och kemiska statusen för kommunens sjöar och vattendrag är god.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Vatten att lita på

Genom smarta tekniska lösningar renas vattnet från läkemedelsrester och farliga kemikalier, parasiter och bakterier och virus. Mängden kemiska bekämpningsmedel i jordbruket minskar kontinuerligt. Nybyggnationer görs utan negativ påverkan på grund- och ytvatten.

Skyddsföreskrifter finns för större vattentäkter.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Tryggad vattenförsörjning

Vänersborg har en långsiktig och trygg vattenförsörjning. Frågan är väl integrerad i samhällsplaneringen med beredskap att möta såväl nutida som framtida klimatförändringar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Strandmiljöer för växt- och djurlivet och allmänhetens tillgänglighet

Strändernas höga naturvärden värnas till fördel för såväl djur- och växtarter som för turister.

Vänerns stränder hålls fria från igenväxning genom betande djur och en anpassad vattenreglering.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Dagvatten renas lokalt

I våra stadsmiljöer har dammar och diken blivit ett vanligt inslag som uppskattas av fåglar och andra djur och även är vackra för ögat. Den öppna dagvattenhanteringen renar vattnet lokalt och minskar risken för översvämningar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*



## Trygg och tillgänglig miljö för stora och små

### Leka och lära

Alla barn har möjlighet att leka och vistas såväl inomhus som utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer. Utemiljöer för förskolor, grundskolor och fritidshem är grönskande och utformade med bästa förutsättningar för pedagogik och lärande. Alla förskolor och grundskolor arbetar aktivt med lärande för hållbar utveckling.

*Huvudansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Kunskapskommun

Vänersborgs kommun arrangerar kontinuerligt föreläsningar om klimat, miljö och hållbar livsstil för kommunanställda såväl som för invånare, organisationer och näringsliv.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Lätt att göra rätt

I Vänersborgs kommun kan alla invånare vara delaktiga i resan mot det hållbara samhället. Omställningen av den hållbara kommunen utgår från invånarnas perspektiv och har alltid tillgänglighet och inkludering i fokus.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Användningen av farliga ämnen minskar

Genom information, samarbete och tillsyn fasas farliga ämnen ut ur kretsloppet. Föroreningar i mark minskar successivt.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling

Andelen ekologiska, närproducerade och rättvisemärkta livsmedel som köps in till kommunen ökar med hjälp av hållbara upphandlingar och inköp. Maten som serveras i kommunens verksamheter erbjuder möjlighet till hälsosamma val. Vid upphandling av olika varor väljs produkter som inte innehåller hälsopåverkande eller svårnedbrytbara ämnen, vilket särskilt gäller i miljöer för barn. Vid upphandling väljs även material, varor och ämnen som har producerats på ett hållbart sätt.

*Huvudansvar: Samtliga nämnder*

### Cirkulära flöden

Kommunen främjar cirkulära flöden av resurser och material där återvinning och återbruk är centrala begrepp. I samverkan med näringsliv och företag ges utrymme för cirkulära modeller som skapar nya möjligheter där avfall ses som en resurs.

*Huvudansvar: Samtliga nämnder*

### Minskat avfall

Vänersborgs avfallshantering fungerar effektivt och är enkel att använda för invånarna. Kretslopp och återanvändning är ledord för kommunen, vilket har lett till att mängden avfall minskat avsevärt i alla fraktioner. Matsvinnet minskar i kommuninvånarnas hushåll, kommunens måltidsservice samt i restauranger och livsmedelsbutiker.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

---

**Renare, tystare och säkrare**

Invånarna i kommunen utsätts allt mindre för skadliga luftföroreningar eller ljudnivåer. Utsläppen från industrin minskar kontinuerligt. Trafiken blir allt tystare, renare och säkrare med hjälp av ny miljösmart teknik, fler gående och cyklister, bättre kollektivtrafik och minskat bilåkande. Bullernivån är en viktig aspekt vid planering av bostäder och offentliga inrättningar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Ozon och strålning**

Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen har upphört inom kommunen. Invånare och verksamma i Vänersborg bidrar till att ozonskiktet börjar återväxa genom att ta hand om gamla vitvaror och isoleringsmaterial på rätt sätt. Invånare skyddas från radon i inomhusmiljön och skadlig strålning i offentliga miljöer.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*



## Klimatsmart i alla led

### Hållbar byggnation

Genom att välja resurseffektiva byggprocesser och sunda material minskar Vänersborgs kommun sin miljö- och klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. Vid byggnation skapas byggnader som är ändamålsenliga och trivsamma, samt bidrar till ett hållbart samhälle.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

### Renare och smartare energi

100 % av den använda energin i kommunens verksamhet kommer från förnybara källor och energieffektiviseringen ökar kontinuerligt.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

### Lokalproducerad el

Produktionen av förnybar energi inom kommunen ökar med källor som biogas, sol, vind och vatten.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Hållbar konsumtion och livsstil

Det är enkelt för kommuninvånarna att göra hållbara val. Energi- och klimatrådgivning erbjuds kostnadsfritt till boende och verksamheter i Vänersborgs kommun. Konsumtion och produktion blir allt resurssnålare och klimatsmartare. Kommunen verkar för innovativt återbruk av material och produkter.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Socialnämnden*

### Omställning av transporter och resvanor

Kommunen agerar föregångare när det gäller att ställa om till miljösmarta transporter, drivmedel och resvanor. Gång- och cykelvägnätet är sammanhängande och väl utbyggt. Laddinfrastruktur, tankställen för biogas och en attraktiv kollektivtrafik bidrar till hållbara resvanor. Nybyggnation och service sprids till kommunens små och stora tätorter, vilket minskar transportbehovet. Möjligheterna till omlastning av gods till sjö- och järnväg är goda.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Hänsyn till ett förändrat klimat

Bebyggelse och viktiga samhällsfunktioner är anpassade utifrån framtida översvämningsrisker och mer extremt väder. Krisberedskap finns för extrema väderhändelser.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Naturlig klimatreglering

Naturens klimatreglerande förmåga värnas och tas tillvara. Stor hänsyn tas till detta vid samhällsplanering och exploatering genom att grönområden sparas eller utvecklas för att kunna dämpa och hantera effekterna av klimatförändringarna. Därmed stärks motståndskraften mot klimatförändringar och samhällets sårbarhet minskar. Den tätortsnära grönskan värderas högt.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

## Publicering

Styrdokumentet publiceras på hemsidan och intranätet.

## Uppföljning

Miljöstrategin bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på existerande kommunala styrdokument. Strategin faller ut i två grupper av mätbara mål för kommunen: Miljörelaterade mål som ligger i verksamheternas grunduppdrag samt förväntade resultat i mål- och resursplanen. Måluppfyllelsen redovisas och följs upp årligen genom tillämpat styr- och ledningssystem. Alla nämnder redovisar sina resultat i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning.

Miljöstrategin ska revideras en gång per mandatperiod.



# Miljöstrategi 2030



## Innehållsförteckning

Inledning .....	3
Syfte .....	3
Agenda 2030 .....	4
De nationella miljömålen .....	5
Miljöstrategins fokusområden och kopplingar till kommunala styrdokument .....	6
Grönskande stad och land .....	7
Vatten i världsklass .....	8
Trygg miljö för stora och små .....	9
Klimatsmart i alla led .....	11
Publicering .....	12
Uppföljning och utvärdering .....	12

<b>Dokumenttyp</b> Strategi	<b>Dokumentnamn</b> Miljöstrategi 2030	<b>Antagen</b> Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. §	<b>Antagen av</b> Kommunfullmäktige
<b>Dokumentägare</b> Avdelning	<b>Dokumentansvarig</b> Skriv i dokumentansvarigs befattning	<b>Reviderad</b> Skriv ÅÅÅÅ- MM-DD och ev. § X.	<b>Giltighet</b> Skriv "Tillsvidare" om inget annat gäller.
<b>Dokumentinformation</b> Skriv en kort informationstext om dokumentet t.ex. Struktur, terminologi och beslutsnivåer för styrande dokument.	<b>Diarienummer</b> Nämndkod. Diariernr	<b>Uppföljning</b> En gång per mandatperiod	
<b>Ämnesområde</b> Skriv i dokumentets ämnesområde		<b>Intranät</b> <input type="checkbox"/>	<b>Hemsida</b> <input type="checkbox"/>
<b>Andra regelverk som omnämns</b> Skriv vilka andra styrande dokument som omnämns t.ex. "Kommunallagen (KL, 2017:725), Regler för mål- och resultatstyrning (KF, 2013-12-11, § 161)			

## Inledning

Vänersborgs kommun har en vision om att kommunen ska vara attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Kommunens miljöstrategi målar upp en bild av vad visionen innebär i praktiken, med fokus på miljöområdet. En bild av hur det bör se ut i kommunen i framtiden. Miljöstrategin består av nåbara och rimliga målsättningar som det finns förutsättningar för alla att genomföra. Förhoppningen är att alla vill delta i detta arbete!

## Syfte

Miljöstrategin beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För att miljö och klimat ska vara en självklar del i det ordinarie arbetet krävs ett strukturerat och tydligt arbetssätt samt en tydlig övergripande målbild och riktning att arbeta mot. Syftet med strategin är att samtliga av kommunens nämnder har ansvar för att följa alla delar av miljöstrategin, men huvudansvariga nämnder utses för de olika områdena. Huvudansvaret innebär att aktuella nämnder årligen ska ta fram förväntade resultat och förvaltningen tar fram aktiviteter för dessa områden samt hittar lösningar för hur målbilden ska kunna nås. Miljöstrategi 2030 konkretiserar vad det faktiskt innebär och pekar ut ansvariga nämnder för olika delar. Detta för att synliggöra hur arbetet ska bedrivas. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar och har därför en samordnande roll inom samtliga områden.

Strategin ska vara en del av kommunens ordinarie styrning och ledning och visar ett önskat framtidsscenario för år 2030. Nämnderna ska årligen ta fram förväntade resultat utifrån gällande inriktningsmål som förvaltningarna har som utgångsläge vid verksamhetsplanering. Miljöstrategin är ett av flera styrdokument som ska ligga till grund både för inriktningsmålen, men också vid framtagande av förväntade resultat och verksamhetsplanering.



Kommenterad [HS2]: Borttagen

## Agenda 2030

Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. ”Genom Agenda 2030 har världens länder åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 till år 2030 utrota fattigdomen och hungern överallt; att bekämpa ojämlikheter inom och mellan länder; att bygga fredliga, rättvisa och inkluderande samhällen; att skydda de mänskliga rättigheterna och främja jämställdhet och kvinnor och flickors egenmakt; att säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser”.

Miljöstrategi 2030 har bäring på flera av de globala målen och målen är också beroende av varandra.



## De nationella miljömålen

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljömål. Statliga myndigheter såväl som länsstyrelser och kommuner arbetar för att nå målen. Övergripande för dessa mål är det så kallade generationsmålet: ”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.” ([www.miljomal.se](http://www.miljomal.se))



1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Vänersborgs kommun har sedan början av 2000-talet arbetat med lokala miljömål för att uppfylla de nationella miljömålen. Miljöstrategi 2030 för Vänersborgs kommun ersätter de tidigare lokala miljömålen.

## De regionala tilläggsmålen

Utöver de nationella miljömålen finns också regionala tilläggs mål<sup>1</sup> som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser och därmed tydliggör vad som behöver uppnås i Västra Götaland för att nå målen. Vänersborgs kommun ska aktivt arbeta för att bidra till uppfyllelse av de regionala tilläggs målen och bör ha dessa som en av utgångspunkterna vid framtagande av förväntade resultat som kopplar till miljö och klimat.

<sup>1</sup> [Regionala miljömål från Västra Götaland \(lansstyrelsen.se\)](http://Regionala miljömål från Västra Götaland (lansstyrelsen.se))

## Miljöstrategins fokusområden och kopplingar till kommunala styrdokument

Miljöstrategi 2030 för Vänersborgs kommun är uppdelat i fyra fokusområden: Grönskande stad och land, Vatten i världsklass, Trygg miljö för stora och små och Klimatsmart i alla led. Texterna för respektive område beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete år 2030. De bör därför läsas som framtidsbilder och inte som beskrivningar av nuläget. Samtliga nationella miljömål, med undantag för målet om en storlagen fjällmiljö, finns representerade i fokusområdena. En del av miljömålen kommer in under flera rubriker. Kommunen har även befintliga styrdokument i form av planer och program, som kopplar till de olika fokusområdena (se bilden nedan). Förutom de kommunala styrdokumenterna har Vänersborg andra överenskommelser som inverkar på miljöarbetet. Kommunen är Fairtrade-diplomerad sedan 2008 samt har skrivit under en budkavle om att bli en fossiloberoende kommun år 2030. När det gäller vattenfrågor har kommunen ansvar för att miljö kvalitetsnormer uppfylls. I det arbetet spelar styrdokumentet Förvaltningsplan för Västerhavet 2022-2027 en betydande roll.





## Grönskande stad och land

### Biologisk mångfald frodas

Den naturliga miljön och den blågröna infrastrukturen stärks så att både växter och djur får stor plats och möjlighet att tillgodose sina behov. Alla naturligt förekommande växt- och djurarter i kommunen får möjlighet att fortleva i livskraftiga bestånd under naturliga betingelser.

Ekosystemtjänster värderas högt både som resurs och som prioritering.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, **Kommunstyrelsen**, Samhällsbyggnadsnämnden

### Levande skogar

Skogens flerdimensionella värden utvecklas och tillvaratas. Stor hänsyn tas till biologisk mångfald, vattenkvalitet, rekreationsvärden och kulturhistoriska värden. I tätortsnära skog prioriteras naturvård, friluftsliv, rekreation och god tillgänglighet. Skogen förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt ur såväl ett ekologiskt, socialt som ekonomiskt perspektiv.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, **Kommunstyrelsen**, Samhällsbyggnadsnämnden

### Närodlat och artrikt **Bevara och främja ett artrikt jordbrukslandskap**

Jordbruksmarken är en viktig långsiktig resurs som bevaras och tas tillvara på ett hållbart sätt, även för framtida livsmedels- och energiproduktion. Jordbruket är variationsrikt och främjar biologisk mångfald och olika kulturmiljövärden. Viktiga ekosystemtjänster och naturliga biotoper bevaras i odlingslandskapet.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, **Kommunstyrelsen**, Samhällsbyggnadsnämnden

### Hälsöfrämjande miljöer

Den bebyggda miljön utgår från människors behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad och möjliggör hälsofrämjande livsvillkor samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser och service.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, **Kommunstyrelsen**, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden

### Naturen runt knuten

Det är enkelt för alla invånare att ta sig till fots, med cykel eller med kollektivtrafik till grönområden och strandmiljöer. Kommunens naturmiljöer är tillgängliga för alla.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, **Kommunstyrelsen**, Samhällsbyggnadsnämnden

### Hushållning med naturresurser

Användningen av mark, vatten och naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden



## Vatten i världsklass

### Vatten och näringsämnen i balans

Vattenburna utsläpp av kväve och fosfor från mänskliga verksamheter minskar successivt. En naturlig rening i vattendragen har återskapats. Nya våtmarker och näringsfällor bidrar till jämnare vattenflöden och ett rikare växt- och djurliv. Den ekologiska **och kemiska** statusen för kommunens sjöar och vattendrag är god.

Huvudansvar: **Byggnadsnämnden**, **Kommunstyrelsen**, **Miljö- och hälsoskydds nämnden**, **Samhällsbyggnadsnämnden**

### Vatten att lita på

Genom smarta tekniska lösningar renas vattnet från läkemedelsrester och farliga kemikalier, parasiter och bakterier **och virus**. Mängden kemiska bekämpningsmedel i jordbruket minskar kontinuerligt. Nybyggnationer görs utan negativ påverkan på grund- och ytvatten. Skyddsföreskrifter finns för större vattentäkter.

Huvudansvar: **Byggnadsnämnden**, **Miljö- och hälsoskydds nämnden**, **Samhällsbyggnadsnämnden**

### Tryggad vattenförsörjning

Vänersborg har en långsiktig och trygg vattenförsörjning. Frågan är väl integrerad i samhällsplaneringen med beredskap att möta såväl nutida som framtida klimatförändringar.

Huvudansvar: **Byggnadsnämnden**, **Kommunstyrelsen**, **Samhällsbyggnadsnämnden**

### Strandmiljöer för **växt- och djurlivet** **fåglar, kreatur** **och turister** **allmänhetens tillgänglighet**

Strändernas höga naturvärden värnas till fördel för såväl djur- och växtarter som för turister. Väners stränder hålls fria från igenväxning genom betande djur och en anpassad vattenreglering.

Huvudansvar: **Byggnadsnämnden**, **Kommunstyrelsen**, **Miljö- och hälsoskydds nämnden**, **Samhällsbyggnadsnämnden**

### Dagvatten renas lokalt

I våra stadsmiljöer har dammar och diken blivit ett vanligt inslag som uppskattas av fåglar och **andra** djur och även är vackra för ögat. Den öppna dagvattenhanteringen renar vattnet lokalt och minskar risken för översvämningar.

Huvudansvar: **Byggnadsnämnden**, **Miljö- och hälsoskydds nämnden**, **Samhällsbyggnadsnämnden**



## Trygg och tillgänglig miljö för stora och små

### Leka och lära

Alla barn har möjlighet att leka och vistas såväl inomhus som utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer. Utemiljöer för förskolor, grundskolor och fritidshem är grönskande och utformade med bästa förutsättningar för pedagogik och lärande. Alla förskolor och grundskolor arbetar aktivt med lärande för hållbar utveckling.

*Huvudansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Kunskapskommun

Vänersborgs kommun arrangerar kontinuerligt föreläsningar om klimat, miljö och hållbar livsstil för kommunanställda såväl som för invånare, organisationer och näringsliv.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Lätt att göra rätt

I Vänersborgs kommun kan alla invånare vara delaktiga i resan mot det hållbara samhället. Omställningen av den hållbara kommunen utgår från invånarnas perspektiv och har alltid tillgänglighet och inkludering i fokus.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Användningen av farliga ämnen minskar

Genom information, samarbete och tillsyn fasas farliga ämnen ut ur kretsloppet. Föreningar i mark minskar successivt.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

### Hållbara inköp Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling

Andelen ekologiska, närproducerade och rättvisemärkta livsmedel som köps in till kommunen ökar med hjälp av hållbara upphandlingar och inköp. Maten som serveras i kommunens verksamheter erbjuder möjlighet till hälsosamma val. Vid upphandling av olika varor väljs produkter som inte innehåller hälsopåverkande eller svårnedbrytbara ämnen, vilket särskilt gäller i miljöer för barn. Vid upphandling väljs även material, varor och ämnen som har producerats och kan användas på ett hållbart sätt.

*Huvudansvar: Samtliga nämnder*

### Cirkulära flöden

Kommunen främjar cirkulära flöden av resurser och material där återvinning och återbruk är centrala begrepp. I samverkan med näringsliv och företag ges utrymme för cirkulära modeller som skapar nya möjligheter där avfall ses som en resurs.

*Huvudansvar: Samtliga nämnder*

### Minskat avfall

Vänersborgs avfallshantering fungerar effektivt och är enkel att använda för invånarna.

Kretslopp och återanvändning är ledord för kommunen, vilket har lett till att mängden avfall minskat avsevärt i alla fraktioner. Matsvinnet minskar i Vänersborgarnas kommuninvånarnas



---

hushåll, kommunens måltidsservice samt i restauranger och livsmedelsbutiker.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

#### **Renare, tystare och säkrare**

Invånarna i kommunen utsätts allt mindre för skadliga luftföroreningar eller ljudnivåer. Utsläppen från industrin minskar kontinuerligt. Trafiken blir allt tystare, renare och säkrare med hjälp av ny miljösmart teknik, fler gående och cyklister, bättre kollektivtrafik och minskat bilåkande. Bullernivån är en viktig aspekt vid planering av bostäder och offentliga inrättningar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

#### **Ozon och strålning**

Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen har upphört inom kommunen. Invånare och verksamma i Vänersborg bidrar till att ozonskiktet börjar återväxa genom att ta hand om gamla vitvaror och isoleringsmaterial på rätt sätt. Invånare skyddas från radon i inomhusmiljön och skadlig strålning i offentliga miljöer.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*



## Klimatsmart i alla led

### Hållbar byggnation

Genom att välja resurseffektiva byggprocesser och sunda material ska minska Vänersborgs kommun minska sin miljö- och klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv. När vi bygger så skapar vi byggnader. Vid byggnation skapas byggnader som är ändamålsenliga och trivsamma, samt bidrar till att skapa ett hållbart samhälle.

Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden

### Renare och smartare energi

100 % av den använda energin i kommunens verksamhet kommer från förnybara källor och energieffektiviseringen ökar kontinuerligt.

Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden

### Lokalproducerad el

Produktionen av förnybar energi inom kommunen ökar med källor som biogas, sol, vind och vatten.

Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden

### Hållbar konsumtion och livsstil

Det är enkelt för Vänersborgarna kommuninvånarna att göra hållbara val. Energi- och klimatrådgivning erbjuds kostnadsfritt till boende och verksamheter i Vänersborgs kommun. Konsumtion och produktion blir allt resurssnålare och klimatsmartare. Kommunen verkar för innovativt återbruk av material och produkter.

Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Socialnämnden

### Omställning av transporter och resvanor

Kommunen agerar föregångare när det gäller att ställa om till miljösmarta transporter, drivmedel och resvanor. Gång- och cykelvägnätet är sammanhängande och väl utbyggt. Laddinfrastruktur, tankställen för biogas och en attraktiv kollektivtrafik bidrar till hållbara resvanor. Nybyggnation och service sprids till kommunens små och stora tätorter, vilket minskar transportbehovet. Möjligheterna till omlastning av gods till sjö- och järnväg är goda.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden

### Hänsyn till ett förändrat klimat

Bebyggelse och viktiga samhällsfunktioner är anpassade utifrån framtida översvämningsrisker och mer extremt väder. Krisberedskap finns för extrema väderhändelser.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden

### Naturlig klimatreglering

Naturens klimatreglerande förmåga värnas och tas tillvara. Stor hänsyn tas till detta vid samhällsplanering och exploatering genom att grönområden sparas eller utvecklas för att kunna dämpa och hantera effekterna av klimatförändringarna. Därmed stärks motståndskraften mot klimatförändringar och samhällets sårbarhet minskar. Den tätortsnära grönskan värderas högt.

Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden

## Publicering

Styrdokumentet publiceras på hemsidan och intranätet.

## Uppföljning och utvärdering

Miljöstrategin bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på existerande kommunala planer och program styrdokument. Strategin ger två grupper av mätbara mål för kommunen: Miljörelaterade mål som ligger i verksamheternas grunduppdrag samt förväntade resultat i mål- och resursplanen. Måluppfyllelsen redovisas och följs upp årligen genom tillämpat styr- och ledningssystem. Alla nämnder redovisar sina resultat i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Miljöstrategen sammanställer årligen en miljöaktivitetsplan utifrån framtagna förväntade resultat, mål i grunduppdrag och aktiviteter. Denna följs upp i form av en årlig miljöredovisning. Miljöstrategin ska revideras en gång per mandatperiod.



# Miljöprogram 2030



Antagen av Vänersborgs kommunfullmäktige 2016-02-24



Vänersborgs kommun



# Vänersborgs kommun

## - attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet

Vi har en vision om att Vänersborgs kommun ska vara attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet. Vårt nya miljöprogram målar upp en bild av vad visionen innebär i praktiken, med fokus på miljöområdet. Helt enkelt en bild av hur vi vill att det ska se ut i vår kommun i framtiden. I miljöprogrammet har vi satt upp nåbara och rimliga målsättningar som vi har alla förutsättningar att genomföra. Vi hoppas att du också vill delta i detta arbete!



*”Rent och friskt vatten är en förutsättning för allt liv och en viktig fråga för näringslivet och för vår framtid. Därför har vatten fått ett eget fokusområde i miljöprogrammet.”*

*Marie Dahlin (S)*

*”För mig är det viktigt att vi har tillgång till hållbara och närproducerade livsmedel. Jag vill veta var maten kommer ifrån och hur den har producerats. I framtiden ser jag en levande landsbygd där vi producerar mycket av våra livsmedel inom vår egen kommun.”*

*Bo Carlsson (C)*



*”Energifrågan är en nyckelfråga för framtiden. I vår kommun har vi goda möjligheter att producera förnyelsebar el, inte minst från biogas där vi är föregångare. Även solenergi tror jag kommer att komma stort inom kort.”*

*Gunnar Lidell (M)*

# Vad är miljöprogrammet?

Miljöprogrammet beskriver ett önskat framtidsscenario för år 2030 och gäller hela den geografiska kommunen. För det kommunala arbetet anger miljöprogrammet en övergripande målbild och en riktning att sträva mot. Samtliga av kommunens nämnder har ansvar för att följa alla delar av miljöprogrammet, men huvudansvariga nämnder utses för de olika områdena. Huvudansvaret innebär att aktuella nämnder årligen ska ta fram förväntade resultat och förvaltningen tar fram aktiviteter för dessa områden samt hittar lösningar för hur målbilden ska kunna nås.

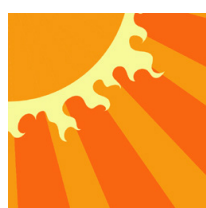
Miljöprogrammet bygger till stor del på de nationella och regionala miljömålen samt på existerande kommunala planer och program. Programmet faller ut i två grupper av mätbara mål för kommunen: miljörelaterade mål som ligger i verksamheternas grunduppdrag samt förväntade resultat i mål- och resursplanen. Måluppfyllelsen redovisas och följs upp årligen genom tillämpat styr- och ledningssystem. Alla nämnder redovisar sina resultat i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Miljöstrategen sammanställer årligen en miljöhandlingsplan utifrån framtagna förväntade resultat, mål i grunduppdrag och aktiviteter. Denna följs upp i form av en årlig miljöredovisning. Miljöprogrammet ska revideras en gång per mandatperiod.



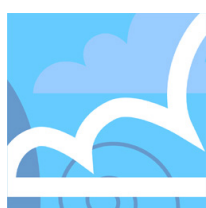
# De nationella miljömålen

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella miljömål. Statliga myndigheter såväl som länsstyrelser och kommuner arbetar för att nå målen. Övergripande för dessa mål är det så kallade generationsmålet:

*”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.”* ([www.miljomal.se](http://www.miljomal.se))



1



2



3



4

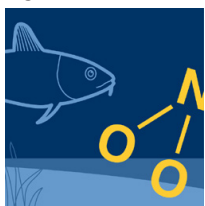
1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giffri miljö



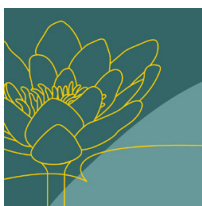
5



6

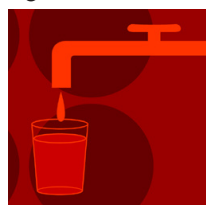


7

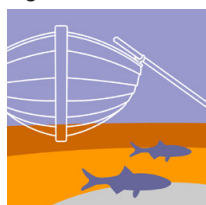


8

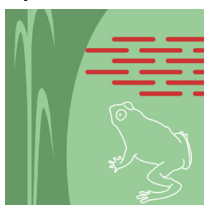
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag



9



10

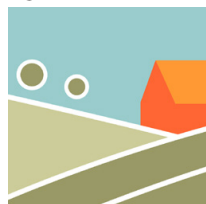


11

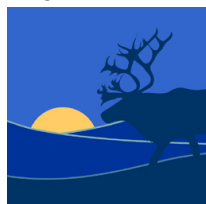


12

9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar



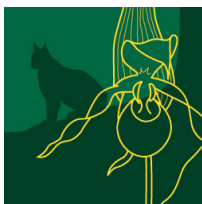
13



14



15



16

13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Vänersborgs kommun har sedan början av 2000-talet arbetat med lokala miljömål för att uppfylla de nationella miljömålen. Miljöprogram 2030 för Vänersborgs kommun ersätter de tidigare lokala miljömålen.

# Miljöprogrammets fokusområden och kopplingar till kommunala styrdokument

Miljöprogram 2030 för Vänersborgs kommun är uppdelat i fyra fokusområden: *Grönskande stad och land*, *Vatten i världsklass*, *Trygg miljö för stora och små* och *Klimatsmart i alla led*. Texterna för respektive område beskriver det önskade resultatet av kommunens miljöarbete år 2030. De bör därför läsas som framtidsbilder och inte som beskrivningar av nuläget.

Samtliga nationella miljömål, med undantag för målet om en storslagen fjällmiljö, finns representerade i fokusområdena. En del av miljömålen kommer in under flera rubriker. Kommunen har även befintliga styrdokument i form av planer och program, som kopplar till de olika fokusområdena (se bilden nedan).

Förutom de kommunala styrdokumenterna har Vänersborg andra överenskommelser som inverkar på miljöarbetet. Kommunen är Fairtrade-diplomerad sedan 2008 samt har skrivit under en budkavle om att bli en fossiloberoende kommun år 2030. När det gäller vattenfrågor har kommunen ansvar för att miljö kvalitetsnormer uppfylls. I det arbetet spelar styrdokumentet *Förvaltningsplan för Västerhavet* en betydande roll.





## Grönskande stad och land



**Levande skogar.** Skogens flerdimensionella värden utvecklas och tillvaratas. Stor hänsyn tas till biologisk mångfald, vattenkvalitet, rekreationsvärden och kulturhistoriska värden. I tätortsnära skog prioriteras naturvård, friluftsliv, rekreation och god tillgänglighet. Skogsbruket producerar biologiska råvaror av god kvalitet.  
*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Närodlat och artrikt.** Jordbruket producerar livsmedel och biologiska produkter på ett uthålligt vis för att bevara odlingslandskapets viktiga ekosystemtjänster och naturliga biotoper. Jordbruket är variationsrikt och främjar biologisk mångfald och olika kulturmiljövärden. Alla naturligt förekommande växt- och djurarter i kommunen får möjlighet att fortleva i livskraftiga bestånd under naturliga betingelser.  
*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Hälsofrämjande miljöer.** Den bebyggda miljön utgår från människors behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad och möjliggör hälsofrämjande livsvillkor samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser och service.  
*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Naturen runt knuten.** Det är enkelt för alla invånare att ta sig till fots, med cykel eller med kollektivtrafik till grönområden och strandmiljöer. Kommunens naturmiljöer är tillgängliga för alla.  
*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Hushållning med naturresurser.** Användningen av mark, vatten och naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt.  
*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

## Vatten i världsklass



**Vatten och näringsämnen i balans.** Vattenburna utsläpp av kväve och fosfor från mänskliga verksamheter minskar succesivt. En naturlig rening i vattendragen har återskapats. Nya våtmarker och näringsfällor bidrar till jämnare vattenflöden och ett rikare växt- och djurliv. Den ekologiska stausen för kommunens sjöar och vattendrag är god.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskydds nämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Vatten att lita på.** Genom smarta tekniska lösningar renas vattnet från läkemedelsrester och farliga kemikalier, parasiter och bakterier. Mängden kemiska bekämpningsmedel i jordbruket minskar kontinuerligt. Nybyggnationer görs utan negativ påverkan på grund- och ytvatten. Skyddsföreskrifter finns för större vattentäkter.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskydds nämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Tryggad vattenförsörjning.** Vänersborg har en långsiktig och trygg vattenförsörjning. Frågan är väl integrerad i samhällsplaneringen med beredskap att möta såväl nutida som framtida klimatförändringar.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

**Strandmiljöer för fåglar, kreatur och turister.** Strändernas höga naturvärden värnas till fördel för såväl djur- och växtarter som för turister. Vänerns stränder hålls fria från igenväxning genom betande djur och en anpassad vattenreglering.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskydds nämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Dagvatten renas lokalt.** I våra stadsmiljöer har dammar och diken blivit ett vanligt inslag som uppskattas av fåglar och djur och även är vackra för ögat. Den öppna dagvattenhanteringen renar vattnet lokalt och minskar risken för översvämningar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskydds nämnden*





**Leka och lära.** Alla barn har möjlighet att leka och vistas såväl inomhus som utomhus i hälsosamma och inspirerande miljöer. Utemiljöer för skolor, förskolor och fritids är grönskande och utformade med bästa förutsättningar för pedagogik och lärande. Alla förskolor och skolor arbetar aktivt med lärande för hållbar utveckling.  
*Huvudansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Miljö- och hälsoskydds-nämnden, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Kunskapskommun.** Vänersborgs kommun arrangerar kontinuerligt föreläsningar om klimat, miljö och livsstil för kommunanställda såväl som för invånare, organisationer och näringsliv.  
*Huvudansvar: Kommunstyrelsen*

**Användningen av farliga ämnen minskar.** Genom information, samarbete och tillsyn fasas farliga ämnen ut ur kretsloppet. Föroreningar i mark minskar succesivt.  
*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskydds-nämnden*



**Hållbara inköp.** Andelen ekologiska, närproducerade och rättvisemärkta livsmedel som köps in till kommunen ökar med hjälp av hållbara upphandlingar och inköp. Maten som serveras i kommunens verksamheter erbjuder möjlighet till hälsosamma val. Vänersborgs kommun väljer bort varor med farliga ämnen och icke-nedbrytbara föreningar redan i upphandlingen. Samma sak gäller för material, varor och ämnen som producerats på ett icke hållbart sätt.

*Huvudansvar: Samtliga nämnder*

**Minskat avfall.** Vänersborgs avfallshantering fungerar effektivt och är enkel att använda för invånarna. Kretslopp och återanvändning är ledord för kommunen, vilket har lett till att mängden avfall minskat avsevärt i alla fraktioner. Matsvinnet minskar i Vänersborgarnas hushåll, kommunens måltidsservice samt i restauranger och livsmedelsbutiker.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Renare, tystare och säkrare.** Invånarna i kommunen utsätts allt mindre för skadliga luftföroreningar eller ljudnivåer. Utsläppen från industrin minskar kontinuerligt. Trafiken blir allt tystare, renare och säkrare med hjälp av ny miljösmart teknik, fler gående och cyklister, bättre kollektivtrafik och minskat bilåkande. Bullernivån är en viktig aspekt vid planering av bostäder och offentliga inrättningar.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskydds-nämnden, Samhällsbyggnads-nämnden*

**Ozon och strålning.** Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen har upphört inom kommunen. Invånare och verksamma i Vänersborg bidrar till att ozonskiktet börjar återväxa genom att ta hand om gamla vitvaror och isoleringsmaterial på rätt sätt. Invånare skyddas från radon i inomhusmiljön och skadlig strålning i offentliga miljöer.

*Huvudansvar: Miljö- och hälsoskydds-nämnden, Samhällsbyggnads-nämnden*

# Klimatsmart i alla led



**Renare och smartare energi.** 100 % av den använda energin i kommunens verksamhet kommer från förnybara källor och energieffektiviseringen ökar kontinuerligt.

*Huvudansvar: Samhällsbyggnadsnämnden*

**Lokalproducerad el.** Produktionen av förnybar energi inom kommunen ökar med källor som biogas, sol, vind och vatten.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Hållbar konsumtion och livsstil.** Det är enkelt för Vänersborgarna att göra hållbara val. Energi- och klimatrådgivning erbjuds kostnadsfritt till boende och verksamma i Vänersborg. Konsumtion och produktion blir allt resurssnålare och klimatsmartare. Kommunen verkar för innovativt återbruk av material och produkter.

*Huvudansvar: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Socialnämnden*

**Omställning av transporter och resvanor.** Kommunen agerar föregångare när det gäller att ställa om till miljösmarta transporter, drivmedel och resvanor. Gång- och cykelvägnätet är sammanhängande och väl utbyggt. Elladdningsstolpar, tankställen för biogas och en attraktiv kollektivtrafik bidrar till hållbara resvanor. Nybyggnation och service sprids till kommunens små och stora tätorter, vilket minskar transportbehovet. Möjligheterna till omlastning av gods till sjö- och järnväg är goda.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

**Hänsyn till ett förändrat klimat.** Bebyggelse och viktiga samhällsfunktioner anpassas utifrån framtida översvämningsrisker och mer extremt väder. Krisberedskap finns för extrema väderhändelser.

*Huvudansvar: Byggnadsnämnden, Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden*

## Agenda 21 i Vänersborg

Vänersborgs kommun har sedan 1990-talet arbetat med Agenda 21, som är FN:s handlingsprogram för en hållbar utveckling. Arbetet med hållbarhetsfrågorna inom kommunen har sett olika ut genom åren. Sedan 2004 har Vänersborg tagit fram egna lokala miljömål och nu är det dags att ersätta dessa med ett miljöprogram.

Arbetet med Agenda 21 inom kommunen leds av en politisk styrgrupp, bestående av ett av kommunalråden samt representanter från miljö- och hälsoskyddsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.



Bo Carlsson  
(C)  
Kommunalråd



Per Sjö Dahl  
(MP)  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden



Henrik Harlitz  
(M)  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

*”Vi har tagit fram ett miljöprogram som syftar till att värna livsbetingelser för våra kommuninvånare, idag och i framtiden.”*



Benny Augustsson (S)  
Samhällsbyggnadsnämnden



Peter Göthblad (L)  
Samhällsbyggnadsnämnden



Anders Wiklund (MP)  
Samhällsbyggnadsnämnden

*”Vi hoppas att du som läser detta blir inspirerad! Alla som bor eller är verksamma i Vänersborg ska känna sig välkomna att delta i miljöarbetet.”*

**Vill du veta mer om vårt miljöarbete? Hör av dig!**

[www.vanersborg.se/miljo](http://www.vanersborg.se/miljo)



Helena Persson,  
Miljöstrateg



## Vänerns kommun

462 85 Vänernsborg  
Besöksadress: Sundsgatan 29  
Telefon: 0521-721000  
E-post: [kommun@vanersborg.se](mailto:kommun@vanersborg.se)  
[www.vanersborg.se](http://www.vanersborg.se)





# Kommenterad sammanställning av synpunkter i intern remiss

## Aktualisering Miljöprogram 2030 (nu kallad Miljöstrategi 2030)

### Sammanfattning av viktigaste förändringarna

- Sidan som beskriver syfte har skrivits om. Miljöstrategin ska inte längre hanteras i en parallell process, utan ska nu ingå i kommunens ordinarie styrnings- och ledningssystem.
- Förväntade resultat, verksamhetsplanering och uppföljning ska hanteras i ordinarie processer.
- Bilder som illustrerar process samt fördelning och koppling till styrande dokument har tagits bort för att strategin ska hålla över tid och inte innehålla föränderliga processer och dokument.
- Rubriken ”Trygg miljö för stora och små” har ändrats till ”Trygg och tillgänglig miljö för stora och små” där det även skrivits in ett avsnitt kring frågan.

### Hur remissen har gått till

Ett arbete med aktualisering av Miljöprogram 2030 startades i oktober 2022 i den förvaltningsövergripande tjänstepersongruppen för miljöprogrammet. När en grund för ett nytt förslag tagits fram, presenterades arbetet och förslaget för den politiska samordningsgruppen för miljö och klimat 2023-04-28. Samordningsgruppen beslutade att lämna ärendet vidare till kommunstyrelsen för remiss till nämnderna innan ärendet slutligen lämnas till kommunfullmäktige för antagande. Detta så att alla nämnder skulle få chans att yttra sig kring föreslagna ändringar och komma med synpunkter.

Samtliga nämnder i organisationen har erbjudits möjlighet att komma med synpunkter under perioden 1 juni 2023 – 30 september 2023.

Efter sista slutdatum för remisstiden har miljöstrategen gått igenom och sammanställt samtliga synpunkter och bearbetat dessa enligt kommentarerna nedan. De justeringar som är gjorda i det reviderade förslaget redovisas i kommentarerna nedan.



## Sammanfattning av synpunkter och kommentarer

### Kultur- och fritidsnämnden

Synpunkt: Under rubriken syfte anges att huvudansvaret innebär att aktuella nämnder årligen ska ta fram förväntade resultat, och förvaltningen tar fram aktiviteter för dessa områden samt hittar lösningar för hur målbilden ska kunna nås. Kultur- och fritidsnämnden anser att det i kommunens styr- och ledningsmodell, genom antagna riktlinjer, ska anges under vilka förutsättningar förväntade resultat ska tas fram, och inte i Miljöstrategin.

*Kommentar: Miljöstrategi, avd. chef för hållbar utveckling samt utvecklingsledare för styrning och ledning har tillsammans tittat på frågan och konstaterat att miljöarbetet kan och ska arbetas in i ordinarie styrnings- och ledningsmodell. Texten är uppdaterad därefter.*

Synpunkt: Miljöstrategin inleds med hänvisning till visionen men kopplingen till inriktningsmål saknas. Strategin bör kompletteras gällande denna del för att tydliggöra styrkedjan.

*Kommentar: Texten har ändrats för att förtydliga koppling till inriktningsmål samt styrkedja.*

Synpunkt: Under rubriken uppföljning och utvärdering anges att måluppfyllelsen ska redovisas och följas upp genom tillämpat styr- och ledningssystem och att nämnderna redovisar sina resultat i samband med ordinarie verksamhetsuppföljning. Därefter framgår att en miljöaktivitetsplan tas fram och följs upp av en årlig miljöredovisning. Om nämnderna planerar och följer upp miljöarbetet genom verksamhetsplan och ordinarie uppföljningsprocess vid tertiäl och bokslut, som också sedan hanteras av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, så bör dessa delar bli tillgodosedda i ordinarie process. Att också ta fram en miljöaktivitetsplan och en miljöredovisning skulle innebära att samma information bereds och hanteras två gånger.

*Kommentar: Problematiken har påtalats tidigare och ett arbete har gjorts kring kommunens styrnings- och ledningsmodell och därtill tillhörande verksamhetssystem. Miljöstrategi 2030 är ett av många styrdokument som ska hanteras och arbetas in i ordinarie processer. Avsnittet har därmed också skrivits om.*

Synpunkt: Rubriken *Trygg miljö för stora och små* bör ändras till *Trygg och tillgänglig miljö för stora och små*. Ett kapitel om tillgänglighet borde läggas till.

*Kommentar: Rubriken har ändrats. Det har också i dialog med utvecklingsledare för social inkludering även lagts in en ny målbild för att stärka tydligheten kring ett inkluderande samhälle.*

### Socialnämnden

Synpunkt: Socialnämnden föreslår att avsnittet "Trygg miljö för stora och små" byter namn till "Trygg och tillgänglig miljö för stora och små" samt att ett avsnitt om tillgängliga miljöer läggs till under avsnittet på sid 12.

*Kommentar: Rubriken har ändrats och en målbild har lagts in för att förtydliga inkludering och tillgänglighet.*

Synpunkt: Programmet för full delaktighet kan läggas till som styrdokument på sid. 9.

*Kommentar: Bild som visar styrdokument på sid. 9 har tagits bort då strategin ska hålla över tid och inte innehålla processer eller dokument som är föränderliga.*

### **Samhällsbyggnadsnämnden**

Synpunkt: Vad gäller målområdet ”kunskapskommun” står kommunstyrelsen som ensamt ansvarig. Även samhällsbyggnadsnämnden borde stå med som ansvarig eller medansvarig med tanke på de uppdrag nämnden har.

*Kommentar: Ändring är gjord så att även samhällsbyggnadsnämnden står med som huvudansvariga.*

Synpunkt: Målområdet, ”närodlat och artrikt” syftar till att beskriva vikten av jordbruksmarken och dess utformning. För att spegla det syftet hade målområdet med fördel kunnat heta något annat, ex. ”bevara och främja artrikt jordbrukslandskap”.

*Kommentar: Målområdet har ändrats till föreslagen titel.*

Synpunkt: Målområdet ”biologisk mångfald frodas” anger att ”Ekosystemtjänster värderas högt både som resurs och som prioritering”. Samhällsbyggnadsnämnden har förslag om att formulera meningen likt följande istället: ”Ekosystemtjänster värderas högt”.

*Kommentar: Texten under målområdet ”biologisk mångfald frodas” kommer stå kvar enligt remissförslag och inte ändras. Detta då biologisk mångfald är ett av de nationella miljömål som är ett av de mest kritiska. Därför är det viktigt att biologisk mångfald värderas högt och prioriteras även lokalt.*

Synpunkt: I kommunens styr- och ledningsmodell borde det anges under vilka premisser förväntade resultat ska tas fram, och inte i Miljöstrategin så som det nu är beskrivet under ”syfte”. Samhällsbyggnadsnämnden önskar också ett förtydligande vad gäller förväntade resultat och hur det är tänkt att harmonisera med kommunens övergripande styr- och ledningsmodell.

*Kommentar: Problematiken har påtalats tidigare och ett arbete har gjorts kring kommunens styrnings- och ledningsmodell och därtill tillhörande verksamhetssystem. Miljöstrategi 2030 är ett av många styrdokument som ska hanteras och arbetas in i ordinarie processer. Avsnittet har därmed också skrivits om.*

### **Miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Synpunkt: En beskrivning av de regionala målen borde finnas med. De är anpassade till hur läget ser ut i länet. Det är relevant för kommunen att ha mål som är i linje med de regionala målen. Nämnden saknar därför en lägesbeskrivning för kommunen som beskriver hur läget ser ut, vilka områden vi är bra på och vilka delar behöver vi jobba mer med.

*Kommentar: Ett avsnitt som beskriver de regionala målen har tagits med. En lägesbeskrivning ska inte göras i en strategi utan bör hanteras i övrig lägesbeskrivning i*

*ordinarie styr- och ledningssystem. En lägesbeskrivning har tidigare gjorts i den årliga miljöredovisningen utifrån den data och information som funnits att tillgå.*

Synpunkt: Målen för miljöprogrammet finns uppdelade i många planer och program samt nämndernas egna mål- och resursplaner. Det finns risk att nämnder som har huvudansvar inom samma område sätter olika mål. Det saknas också långsiktiga övergripande mål som gäller för alla och som ansvariga nämnder kan koppla relevanta aktiviteter till. Långsiktiga övergripande mål borde finnas med i miljöprogrammet, förslagsvis som bilaga som går att uppdatera när det behövs.

*Kommentar: Kommunens huvudsakliga plats för målformulering är mål- och resursplanen. I första hand ska hänvisning ske till redan befintliga mål om sådana finns. Målbilder kan sedan omsättas till mål i framtagande av förväntade resultat. Med det nya styrnings- och ledningssystemet ska olika styrdokument synliggöras. Detta medför att det blir tydligare vilka mål och ambitioner kommunen har inom olika områden. Därutöver ska kommunen arbeta med att bidra till måluppfyllelse av regionala, nationella och globala mål.*

Synpunkt: Naturvårdsstrategin och skogspolicyn borde läggas till bland de kommunala styrdokumenterna för fokusområdet Grönskande stad och land (sida 5) och även för Vatten i världsklass när det gäller naturvårdsstrategin.

*Kommentar: Bild som visar styrdokument på sid. 9 har tagits bort då strategin ska hålla över tid och inte innehålla processer eller dokument som är föränderliga.*

Synpunkt: Kommunstyrelsen borde vara med som huvudansvarig under flera rubriker för fokusområdet Grönskande stad och land eftersom den har ett utvecklingsansvar för kommunen. Det samma gäller för målen Tryggad vattenförsörjning och Renare, tystare och säkrare.

*Kommentar: Kommunstyrelsen har lagts till under flera målbilder enligt synpunkt. En kortare text har även lagts in i det inledande stycket för att tydliggöra kommunstyrelsens övergripande- och samordnande roll.*

Synpunkt: Byggnadsnämnden borde vara med som huvudansvarig nämnd för följande målbilder.

- **Vatten och näringsämnen i balans:** för att uppnå miljökvalitetsnormen har byggnadsnämnden ett stort ansvar.
- **Vatten att lita på.**
- **Tryggad vattenförsörjning:** Nämnden har en stor roll i samhällsplaneringen.
- **Strandmiljöer för fåglar, kreatur och turister:** Byggnadsnämnden ansvarar för prövning och tillsyn av strandskyddet.
- **Leka och lära:** nämnden tar fram detaljplaner som spelar stor roll för målet.

Därutöver borde också samhällsbyggnadsnämnden vara med som huvudansvarig på målbilden ”dagvatten renas lokalt” då samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för underhåll och skötsel av kommunens dagvattenanläggningar.

*Kommentar: Ansvaret för olika målbilder har setts över och ändringar är gjorda enligt synpunkt.*

Synpunkt: Fler nämnder behöver dela på huvudansvaret för målbilden "Användning av farliga ämnen minskar". Detta då det finns många verksamheter där kemikalier används eller där upphandlingar sker.

*Kommentar: Huvudansvaret för just tillsyn och markhantering ligger framför allt på Miljö- och hälsoskyddsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämnden är därför tillagd. Upphandling nämns i målbilden "Hållbara inköp", denna rubrik har ändrats för att förtydliga innehåll. Målbilden heter nu "Upphandling och inköp bidrar till hållbar utveckling".*

Synpunkt: Förslag till ändringar i text:

- Målet *Biologisk mångfald frodas*: "Den naturliga miljön och den blågröna infrastrukturen."
- Målet *Vatten och näringsämnen i balans*: "Den ekologiska och kemiska statusen för kommunens sjöar och vattendrag är god".
- Målet *Vatten att lita på*: "Genom smarta tekniska lösningar renas vattnet från läkemedelsrester och farliga kemikalier, parasiter, bakterier och virus."
- Målrubrik ändras till Strandmiljö för växt- och djurlivet och allmänhetens tillgänglighet, för att på så sätt inkludera kommuninvånare och alla levande varelser.
- Målet *Dagvatten renas lokalt*: "I våra stadsmiljöer har dammar och diken blivit ett vanligt inslag som uppskattas av fåglar och andra djur".
- Fokusområde, förslag till ny rubrik, Trygg och tillgänglig miljö för stora och små.
- Målet *Användningen av farliga ämnen minskar*: Det bör förtydligas om allmänheten också innefattas av målet eller om det endast riktas mot miljöfarliga verksamheter.

*Kommentar: Korrigeringar och tillägg har gjorts för att möta ovanstående synpunkter.*



## § 24

### Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028

KS 2023/993

#### Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar anta den Internationella strategin för Vänersborgs kommun 2024-2028.
2. Kommunfullmäktige beslutar upphäva Internationell Policy, KF 2013-05-29 §61

#### Bilaga/bilagor

- Bilaga 6: Internationell strategi för Vänersborgs kommun 2024-2028
- Bilaga 7: Protokollsanteckning från Henrik Harlitz (M)

#### Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun bedriver sedan 2008 ett strategiskt samordnat internationellt utvecklingsarbete. Det huvudsakliga syftet är verksamhets- och kvalitetsutveckling av förvaltningarnas verksamheter genom externfinansiering, samverkan, erfarenhetsutbyte, utbyten. Den internationella strategin fastställer övergripande prioriteringar, omfattning, organisation och ansvar för arbetet under perioden 2024-2028. Strategin omfattar tre övergripande fokusområden, inkluderande samhällen, digitaliserade samhällen och gröna och hållbara samhällen.

#### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-18 Internationell Strategi för Vänersborgs kommun 2024 - 2028
- Internationell strategi för Vänersborgs kommun 2024-2028
- Internationell Policy 2013 (antagen KF 2013-05-29 §61)



§ 12

## Strategi för internationella arbeten åren 2024-2028

KS 2023/993

### Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar anta den Internationella strategin för Vänersborgs kommun 2024-2028.
2. Kommunfullmäktige beslutar upphäva Internationell Policy, KF 2013-05-29 §61

### Bilaga/bilagor

- Bilaga 1: Internationell strategi för Vänersborgs kommun 2024–2028

### Sammanfattning av ärendet

Vänersborgs kommun bedriver sedan 2008 ett strategiskt samordnat internationellt utvecklingsarbete. Det huvudsakliga syftet är verksamhets- och kvalitetsutveckling av förvaltningarnas verksamheter genom externfinansiering, samverkan, erfarenhetsutbyte, utbyten. Den internationella strategin fastställer övergripande prioriteringar, omfattning, organisation och ansvar för arbetet under perioden 2024-2028. Strategin omfattar tre övergripande fokusområden, inkluderande samhällen, digitaliserade samhällen och gröna och hållbara samhällen.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-18 Internationell Strategi för Vänersborgs kommun 2024 - 2028
- Internationell strategi för Vänersborgs kommun 2024-2028
- Internationell Policy 2013 (antagen KF 2013-05-29 §61)



2024-01-18

Dnr: KS 2023/993

**Handläggare**

Anders Fridén  
anders.friden@vanersborg.se  
0521-72 29 93

**Mottagare**

Kommunfullmäktige

## Internationell Strategi för Vänerns kommun 2024 - 2028

### Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar anta den Internationella strategin för Vänerns kommun 2024-2028.
2. Kommunfullmäktige beslutar upphäva Internationell Policy, KF 2013-05-29 §61

### Sammanfattning av ärendet

Vänerns kommun bedriver sedan 2008 ett strategiskt samordnat internationellt utvecklingsarbete. Det huvudsakliga syftet är verksamhets- och kvalitetsutveckling av förvaltningarnas verksamheter genom externfinansiering, samverkan, erfarenhetsutbyte, utbyten. Den internationella strategin fastställer övergripande prioriteringar, omfattning, organisation och ansvar för arbetet under perioden 2024-2028. Strategin omfattar tre övergripande fokusområden, inkluderande samhällen, digitaliserade samhällen och gröna och hållbara samhällen.

### Fördjupad beskrivning av ärendet

Vänerns internationella samarbeten har sedan 2008 utvecklats till en etablerad verksamhet i organisationen genom vilket samtliga förvaltningar aktivt medverkat genom åren. Betydande externfinansiering har tillkommit för verksamhetsutveckling till gagn för både anställda och invånare.

Förutsättningarna för denna utveckling ligger både i den kapacitet som organisationen besitter och kan utveckla men även vilka nätverk som tillgås. För att bidra till kommunens organisationsutveckling, måluppfyllelse, inriktningsmål och uppdrag är verksamhetsnära nätverk betydelsefulla.

Sedan 2006 är Vänerns medlem av nätverket SERN, Sweden Emilia Romagna Network som i dagsläget når potentiella partners i samtliga EU-länder. Vidare är Vänerns medlemmar av ENSA, European Network of Social Authorities, ett nätverk riktat till socialtjänst och skol- ungdomshälsa.

Internationellt utvecklingssamarbete sker även utanför EU genom ICLD, Internationellt Centrum för Lokal Demokrati och är sprunget ur Vänerns historia i Namibia och Botswana. Inriktningen på ICLD's partnerskapsprogram är direkt kopplad till Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling.

Under perioden 2024 – 2028 finns stora möjligheter att vidare utveckla det internationella arbetet genom analys av övergripande EU-strategier för kommande tidsperiod och ingående programområden, ytterligare inriktningar, nya nätverk och nya samarbetspartners för att möta Vänersborgs behov och utmaningar.

## **Bilaga**

Internationell strategi 2024-2028

## **Underlag**

Internationell policy 2013

## **Beredning**

Efter utarbetande har strategin behandlats i KDL, kommundirektörens ledningsgrupp.

Jenny Broberg Kudryk

Avdelningschef hållbar utveckling

## **Sändlista**

Samtliga nämnder och bolag





# Strategi för Vänersborgs kommuns internationella arbete 2024 - 2028

## Innehållsförteckning

Inledning .....	3
Strategi .....	3
Omfattning .....	5
Organisation och ansvar .....	5
Internationella nätverk .....	6
Uppföljning .....	6

<b>Dokumenttyp</b> Strategi	<b>Dokumentnamn</b> Strategi för Vänersborgs kommun internationella arbete 2024 - 2028	<b>Antagen</b> 2024- xx-yy §.	<b>Antagen av</b> Kommunfullmäktige
<b>Dokumentägare</b> Kommunstyrelsen	<b>Dokumentansvarig</b> Avdelningschef Hållbar utveckling	<b>Reviderad</b> Skriv ÅÅÅÅ-MM-DD och ev. § X.	<b>Giltighet</b> 2028-12-31
<b>Dokumentinformation</b> Strategin avser prioriterad inriktning för Vänersborgs kommuns externa samarbete med internationella partners och externfinansierat utvecklingsarbete.	<b>Diarienummer</b> KS 2023/993	<b>Uppföljning</b> En gång per mandatperiod	
<b>Ämnesområden</b> Internationellt utvecklingsarbete, externfinansiering, verksamhetsutveckling, omvärldsbevakning, hållbar utveckling, nätverk, EU-program, ICLD, Vänorter, uppföljning		<b>Intranät</b> ⊗	<b>Hemsida</b> ⊗

## Inledning

Vänersborgs internationella strategi säkerställer att kommunen tillvaratar de möjligheter och kunskaper som internationella kontakter, nätverk och projekt kan ge samt synliggör Vänersborgs kommun på den internationella arenan. Ett aktivt internationellt arbete gör att Vänersborgs intressen tas tillvara och ger ökade möjligheter att följa, påverka och ta del av processer som gynnar och utvecklar kommunen.

Vänersborg påverkas av både positivt och negativt av händelser inom och utanför Europa i allra högsta grad. Utbildningsmöjligheter, arbetsmarknad, företagande och besöksnäring påverkas men även klimatförändringar, konflikter och nya migrationsmönster, därtill sjukdomar som kan sprida sig snabbt i en globaliserad värld.

Omvärlden som Vänersborgs kommun i olika internationella nätverk verkat i under de senaste åren har genomgått viktiga förändringar. Sedan FN:s 2030 Agenda för hållbar utveckling fastställdes 2015 har den blivit alltmer relevant både på global och EU-nivå.

## Strategi

Det internationella arbetet utgår från kommunens vision, dess inriktningsmål och förväntade resultat.

Internationellt arbete är ett verktyg för ökad mål- och resultatuppfyllnad. Genom att använda internationellt arbete som en integrerad del i kommunens verksamheter möjliggörs informations- och erfarenhetsutbyte. Därtill ökade resurser som ger nytta till kommunen både i form av nätverk och utvecklingsmedel som kan användas för ökad kvalitet och kompetensutveckling.

Vidare bidrar internationellt samarbete till:

- möten och samverkan med andra länder som skapar ökad förståelse och bidrar därmed till fred och säkerhet.
- att förbereda såväl vuxna, som barn och ungdomar på ett samhälle med kontakter över kultur- och nationsgränser vilket främjar tolerans och förståelse mellan människor.
- en internationell dimension i utbildningar på alla nivåer som höjer dess attraktionskraft och ger mervärden för såväl pedagoger som elever.
- extern stimulans, inspiration och kompetensutveckling för medarbetarna och bidrar till att kommunen blir en mer attraktiv arbetsgivare.
- verksamhetsutveckling i projektform via internationella fonder och program öppnar upp för extern finansiering och internationell spetskompetens.

2019 påbörjade Europeiska kommissionen sitt arbete med ett nytt strategiskt genomförande av den nya programperioden 2021–2027. Vissa av dessa drivande makrostrategier, utgör en grundläggande referensram i EU:s programområden. Följande tre makrostrategier är betydelsefulla och tillämpbara genom sektorsprogram och strukturfonder i det internationella utvecklingsarbetet.

### Inkluderande samhällen

Att minska ojämlikhet och social utestängning i lokalsamhällen är en avgörande framtida utmaning. Dessutom finns det en stor potential för lokalsamhällen i Europa genom de möjligheter som erbjuds, till exempel genom nya former av innovation och invånarnas engagemang. Genom att hjälpa individer och grupper att få en ordentlig utbildning, hitta ett arbete, delta aktivt i lokala beslut och få tillgång till tjänster som hjälper dem att hantera sina sårbarheter, kan internationellt utvecklingssamarbete bidra till en tillväxt som är mer inkluderande och jämlik.

### Digitaliserade samhällen

Den digitaliserade omvandlingen kan skapa fördelar och möjligheter för alla invånare i samhället. Med syftet att inte lämna någon utanför, är digitalisering en av sex prioriteringar som gjorts av Europeiska Kommissionen, som strävar efter att stärka och inkludera invånare. I denna kontext är strategin "Shaping Europe's Digital Future" (EU 2021/694) färdplanen som i de kommande fem åren kommer leda ansträngningarna från EU mot tre centrala mål: en teknologi som fungerar för människorna, en rättvis och konkurrenskraftig digital ekonomi och ett öppet, demokratiskt och hållbart samhälle.

### Gröna och hållbara samhällen

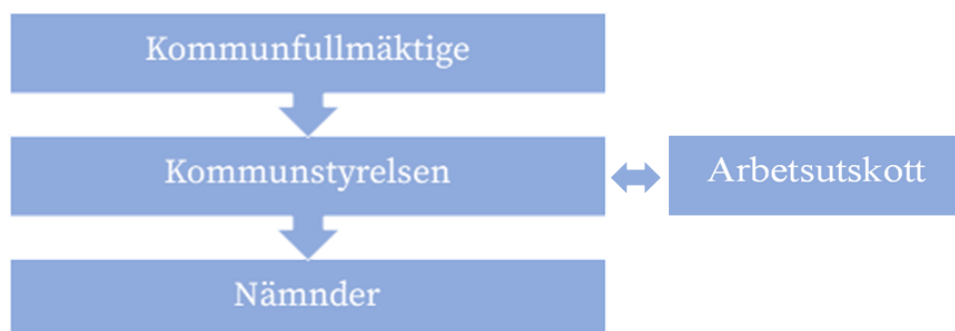
För att bekämpa klimatförändringar över hela världen har initiativ övervägts av de internationella och europeiska institutionerna. Framför allt Parisavtalet, den första bindande internationella klimatförändringspakten, som syftar till att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 ° C genom att å ena sidan minska växthusgasutsläppen och å andra sidan stärka samhällets förmåga att hantera effekterna av klimatförändringarna. Det är särskilt viktigt för lokala, regionala och nationella myndigheter att bli mer motståndskraftiga genom att minska deras sårbarhet för effekterna av klimatförändringar och samarbeta på regional och internationell nivå för att uppnå sina klimatmål.

## Omfattning

Strategin omfattar kommunens alla nämnder, förvaltningar och verksamheter samt helägda kommunala bolag. I aktuella fall inkluderas även det lokala civilsamhället.

## Organisation och ansvar

Tydliga ansvarsförhållanden och befogenheter är av stor betydelse för det internationella arbetets genomförande. Detta berör förtroendevalda samt kommunanställda och beskrivs nedan.



### Kommunfullmäktige

- beslutar om internationell strategi som sätter inriktning och övergripande mål med det internationella arbetet.
- delegerar ansvar för det internationella arbetet i kommunstyrelsens reglemente.
- fastställer beslut om vänorter.
- kommunfullmäktiges presidie representerar kommunen vid vänortskontakter

### Kommunstyrelsen

- ansvarar för uppföljning och revidering av verksamhetsplan.
- utser genom delegation, eller i förekommande fall särskild beslut styrgrupp för internationella projekt.

### Nämnderna

- ansvarar för det operativa genomförandet och att integrera relevanta internationella aktiviteter i det ordinarie utvecklingsarbetet med stöd och samordning från Kommunstyrelsen

### Förväntade resultat

Vänersborgs kommuns internationella arbete är ett verktyg för att uppnå verksamheternas förväntade resultat. Nämndernas förväntade resultat som finns i Mål och resursplanen utgör utgångspunkten för vad kommunens internationella resurser ska användas till.

## Internationella nätverk

Internationellt arbete både inom och utanför Europa är beroende av nätverk för att utvecklas. Genom aktiv medverkan i olika nätverk knyts kontakter med samarbetspartners som har likartade utvecklingsbehov eller har lärdomar att dela med sig av. Beroende på syfte kan nätverk inom det internationella området vara av tematisk, strategisk, strukturell, geografisk och historisk karaktär.

Vänersborgs kommun ingår i den största av Nordens Vänortsringar, dessa kan användas aktivt och utvecklas i olika samarbeten. Vidare kan det finnas anledning att ingå tematiska partnerskap för att tillgå nya nätverk och programområden i framtiden. Detta sker genom aktiv bevakning och inventering för att finna nytta och nya möjligheter för Vänersborg.

## Uppföljning

Uppföljning av kommunens internationella arbete görs i ordinarie uppföljningshjul genom delårsrapporter, bokslut och årsbokslut. Sammanställning görs av kommunstyrelseförvaltningen och återspeglas årligen till kommunstyrelsen.



# Internationell Policy

## Innehållsförteckning

Inledning .....	1
Syfte .....	1
Prioriterade fokusområden .....	1
Genomförande .....	2
Ansvar .....	2

<b>Dokumenttyp</b>	<b>Dokumentnamn</b>	<b>Antagen</b>	<b>Version</b>
Policy	Internationell Policy	KF 2013-05-29, § 61	1.0
<b>Dokumentägare</b>	<b>Dokumentansvarig</b>	<b>Reviderad</b>	<b>Giltighet</b>
Kommunstyrelseförvaltningen	Internationell samordnare		Tillsvidare
<b>Dokumentinformation</b>		<b>Publicerad på hemsidan</b>	
Policy rörande syfte, fokusområde, genomförande och ansvar för kommunens internationella arbete		2013-10-15	



## Inledning

Vi lever i en globaliserad värld med snabb förändringstakt. I vår vardag påverkas vi både direkt och indirekt av skeenden och politiska beslut utanför våra gränser, inte minst genom ett alltmer integrerat Europa.

Det finns en rik tradition i Vänersborg av att knyta kontakter med omvärlden, utbyta kunskap och erfarenheter att bygga vidare på. Redan i mitten av 1800-talet knöt vi band med södra Afrika genom upptäcktsresande, som sedan följdes av en mindre emigrantvåg.

Vänersborgs kommun vill bedriva ett aktivt internationellt arbete och ta tillvara på de utvecklingsmöjligheter som erbjuds genom samarbeten över gränserna. Genom detta vill kommunen få tillgång till ny kunskap, innovativa lösningar och möjligheter att be- vaka och påverka omvärlden i vårt intresse. Internationalisering är därför ett långsiktigt åtagande och en integrerad del i kommunens samtliga verksamheter. En framgångsrik internationalisering av kommunens verksamheter förutsätter förvaltningsövergripande samarbete och politiskt ställningstagande.

## Syfte

Det internationella arbetet bedrivs för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv kommun. Arbetet ska grunda sig på kunskaper om hur Vänersborg som kommun och geografiskt område påverkas av omvärlden, vilket kräver en aktiv och strategisk om- världsbevakning.

De internationella aktiviteterna ska:

- utveckla kommunens egna verksamheter och ge en högre kompetensnivå hos medarbetare och förtroendevalda
- ge ett mervärde för kommunens invånare och företag
- marknadsföra och profilera Vänersborgs kommun
- skapa kontaktytor som öppnar möjligheter till hållbar tillväxt för vårt näringsliv
- bidra till att stödja ett ömsesidigt lärande kring demokratiseringsprocesser med andra länder och motverka antidemokratiska krafter

## Prioriterade fokusområden

Det internationella arbetet ska inriktas på aktiviteter som skapar förutsättningar och stöd för:

- goda levnadsvillkor genom boende, näringsliv, turism, natur och kultur
- sysselsättning och hållbar tillväxt
- livslångt lärande
- resurssnåla kretslopp
- ökad jämställdhet och mångfald i samhällslivet
- frivilligorganisationernas humanitära arbete

## Genomförande

De internationella aktiviteterna ska ha en direkt koppling till verksamheternas utvecklingsbehov och till syftet som anges i denna policy. Arbetet ska vara målinriktat och organiserat på ett sådant sätt att det säkerställer effektivt nyttjande av resurser och uppföljning av aktiviteterna. Omvärldsbevakning och hög kunskap om fonder och program för extern finansiering är viktiga verktyg för att stödja detta.

Internationella samarbetsrelationer ska byggas i en positiv och öppen anda, med långsiktighet som grund. Naturliga samarbetspartners är aktörer från europeiska nätverk och kommunens vänorter, men kan i lika stor utsträckning vara uppgiftsorienterade partnerskap. Lokalt ska breda samarbeten som involverar olika typer av aktörer från kommunen, till exempel företag, kommunala bolag och föreningar, uppmuntras.

Arbetet kan bedrivas genom flera olika typer av aktiviteter, till exempel med deltagande i transnationella projekt, nätverk inom relevanta områden, konferenser och utbildningar samt studiebesök och utbyten.

## Ansvar

### Kommunfullmäktige

Fastställer den internationella policyn och delegerar ansvar för det internationella arbetet genom kommunstyrelsens reglemente. Fastställer beslut om vänorter.

### Kommunstyrelsen

Fastställer övergripande prioriteringar för det internationella arbetet samt ansvarar för uppföljning och revidering av policyn. Handlägger vänortsfrågorna och samordnar verksamheten. Fastställer övriga övergripande internationella styrdokument och fattar beslut om tilldelning av centralt budgeterade medel för internationalisering. Ansvarar för uppföljning av nämndernas internationella arbete. Återrapportering sker till Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens arbetsutskott utgör genom delegering styrgrupp för det internationella arbetet (Kommunstyrelsen 2012-06-05, § 173).

### Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelseförvaltningens Utvecklingskontor ansvarar genom sin internationella funktion för det operativa genomförandet av de internationella styrdokument. I detta ingår bland annat att samordna, stötta och stimulera förvaltningarnas internationella arbete. Deltar i det operativa arbetet vid vänortsaktiviteter.

### Nämnder och förvaltningar

Ansvarar för att integrera relevanta internationella aktiviteter i det ordinarie utvecklingsarbetet. Utser kontaktpersoner inom varje förvaltning med ansvar att stimulera och utveckla det internationella arbetet samt delta i den samordningsgrupp som drivs av utvecklingskontoret.

## INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Att minska ojämlikhet och social utestängning i lokalsamhällen är en avgörande utmaning för Europas framtid. Dessutom finns det en stor potential för Europa genom de möjligheter som erbjuds, till exempel genom nya former av innovation och medborgarnas engagemang.

Genom att hjälpa individer och grupper att få en ordentlig utbildning, hitta ett arbete, delta aktivt i lokala beslut och få tillgång till tjänster som hjälper dem att hantera sina sårbarheter, garanterar gemenskapen genom nätverket SERN en tillväxt som är inkluderande och jämlik. Inom det tematiska området inkluderande samhällen kommer SERN att fokusera på tre prioriteringar: Tjänster för Sårbara Grupper, Aktivt Medborgarskap och Kvalitetsutbildning .

### TJÄNSTER FÖR UTSATTA GRUPPER

Social exkludering skapas av olika anledningar och både individer och grupper möter **svårigheter** och **diskriminering** i sitt vardagliga liv. Sårbara grupper kan definieras som en person i en skör kontext, med en hög risk för att utsättas för diskriminering i jämförelse övrig befolkning. Sårbara grupper inkluderar, men begränsas inte till, etniska minoriteter, nyanlända migranter med svaga språkkunskaper, individer med funktionsvariationer, äldre med fysisk och mental nedsättning, och barn. Sårbarheten som påverkar dessa grupper kan definieras som psykologiska, ekonomiska, sociala och miljömässig utsatthet. Problemen som dessa grupper utsätts för kan översättas till arbetslöshet, lägre utbildning, hemlöshet som kan resultera i att dessa individer **exkluderas ytterligare från samhället**. Sociala skyddssystem, i hela Europa, är formade för att förse skydd för de risker och behov som dessa utsatta människor möter.

På en lokal nivå kan olika ingripanden införas för att dessa människor ska bli mer inkluderande i samhället. Viktiga agerande är:

- Ökad socialtjänst
- Ökad anställning och utbildningstjänster, eliminera barriärerna för utbildning
- Erbjudna långtids-vårdtjänster av god kvalitet, särskilt hemsjukvård och samhällsbaserade tjänster
- Säkerställa likvärdiga möjligheter för kvinnor och män, eliminera barriärer för ekonomiskt, politiskt och socialt deltagande på grund av genus,
- Öka migranters deltagande på arbetsmarknaden och främja dess deltagande i det sociala, kulturella och politiska samhället.

### AKTIVT MEDBORGARSKAP

Ett aktivt medborgarskap främjar demokratiskt och medborgerligt deltagande på en lokal, nationell, europeisk och global nivå med tanke på att medborgarskap och socialt deltagande är grundläggande för **europiska värderingar och demokrati**. Aktivt medborgarskap erkänner

att alla individer och grupper i ett demokratiskt samhälle har rätt att engagera sig i **skapandet och rekreationen av det demokratiska samhället**, det vill säga att ha **rätt** att delta i alla demokratiska metoder och institutioner i samhället och ha ansvaret att se till att inga grupper eller individer utesluts från dessa metoder eller institutioner.

För att bättre kunna definiera de möjliga åtgärder som ska genomföras inom detta tema är det viktigt att lyfta fram **dimensioner**, som bör vara mätbara och distinkta, av aktivt medborgarskap:

1. Deltagande och engagemang i det politiska livet och civilsamhället
2. Deltagande och samarbete i samhället (ideellt arbete med ungdomar, miljö, kultur, sport, hälsa och sociala sektorer)
3. Värderingar (demokrati, interkulturella förståelser och mänskliga rättigheter)

Aktivt medborgarskap kan förstås som "**deltagande medborgarskap**" med en direkt medverkan med medborgare i beslutsprocesser. Ett aktivt medborgarskap representerar en viktig källa för ett utvecklande och **inkluderande samhälle** och en resurs för lokal utveckling och för känslan av politikens ägarskap mot allmän politik. Medborgare är inte bara kunder inom marknaden för offentliga tjänster utan även också "skapare" av samhället. Detta koncept kan översättas till handlingar som rör planerings- och designprocessen för lokal politik där medborgarna är de viktigaste aktörerna så som:

- Digitalisering av offentliga tjänster
- Erbjudande och planering av välfärdstjänster
- Gröna övergångsrelaterade tjänster

## KVALITETSUTBILDNING

Kvalitet i utbildning är ett väldigt komplext och mångtydigt begrepp som täcker människors olika åldrar (från förskola till vuxenutbildning) och en mängd olika former av undervisning (formell, informell, icke-formell). Kvalitet kan förstås som:

- Organisationen av utbildningstjänsterna som en offentlig tjänst
- Lämpligheten av utbildningens rum och tid
- Kapaciteten hos undervisningsprocessen kopplad till kvaliteten på humankapitalet och den teknik som används
- Kompetenser och färdigheter som förvärvats under utbildningsprocessen.

I synnerhet kan utbildning med hög kvalitet ge unga människor kunskap, färdigheter och kompetenser som kan vara användbara under hela deras liv och göra det möjligt för dem att klara en rad olika utmaningar. Mot denna bakgrund, är det viktigt att lyfta fram några prioriterade åtgärder som å ena sidan kan utgöra lärandeprocessen för studenter, från tidiga årtill vuxenutbildning och å andra sidan möjligheten för lärare att ha en innovativ och komplett utbildning i ett fullständigt europeiskt perspektiv.

Prioriterade åtgärder inom nätverket ska inkludera:

- Behärska grundläggande färdigheter, inklusive digital kompetens, för att täcka de skillnader i färdigheter som kan ha en negativ inverkan på människors liv
- Behärska tvärgående färdigheter för att öka kritiskt tänkande, entreprenörskap, kreativitet och medborgarengagemang
- Främja språkinlärning och flerspråkighet för att möjliggöra ytterligare och mer skickliga studier och arbetsmöjligheter och dra nytta av ett verkligt europeiskt inlärningsrum
- Öka inkludering och jämlikhet för att ge tillgång till inlärningsvägar till underrepresenterade deltagare och ta bort hinder relaterade till funktionsvariationer, socioekonomisk status, geografisk plats och kön. Att demontera könsstereotyper och skapa grunden för att bli vuxna som respekterar sin egen identitet och andra människors identitet är ett av huvudelementen i en kvalitetsutbildning.
- Stödja lärare i hanteringen av mångfald för att närma sig en positiv språklig mångfald och för att undvika att utbildning faller bort
- Att öka gröna färdigheter för att möjliggöra en djupgående förändring av människors beteenden eftersom utbildningssystemet kan fungera som en katalysator i processen.

Slutligen, kan alla dessa prioriterade åtgärder tillämpas under fyra tvärgående perspektiv: inkludering och mångfald, digital transformation, deltagande i det demokratiska livet och ekologisk hållbarhet.

## DIGITALISERADE SAMHÄLLEN

Den digitaliserade omvandlingen skapar fördelar och möjligheter för alla invånare i samhället som tillhör SERN. Med syftet att inte lämna någon utanför, är digitalisering en av sex prioriteringar som gjorts av Europeiska Kommissionen, som strävar efter att stärka och inkludera invånare. I denna kontext är strategin "Shaping Europe's Digital Future" färdplanen som i de kommande fem åren kommer leda ansträngningarna från EU mot tre centrala mål: en teknologi som fungerar för människorna, en rättvis och konkurrenskraftig digital ekonomi och ett öppet, demokratiskt och hållbart samhälle. Då digitalisering föregår i varje aspekt av det vardagliga livet, insatser på EU-nivå för ett digitaliserat Europa omfattar olika områden: från utbildning genom Digital Education Action Plan, som kräver en högkvalitativ, inkluderande och digital utbildning till det digitala EU-programmet som kommer att investera i avancerad och digital kompetens och teknik.

Inom de digitaliserade samhällena, kommer SERN att fokusera på två tematiska huvudområden: e-Förvaltning och Digitala Färdigheter. Dessa teman är djupt sammankopplade till varandra, eftersom det å ena sidan finns ett behov av att utveckla ett kontinuerligt arbete mot öppna och effektiva offentliga förvaltningar, och å andra sidan är digital kompetensutbildning för alla en nyckel till att både genomför och dra nytta av digital innovation.

### E-FÖRVALTNING

E-förvaltning handlar om att leverera offentliga tjänster till invånare och affärer genom användandet av ICT, vilket leder till mer effektiva tjänster.<sup>1</sup> E-förvaltning handlar dock inte bara om olika sätt att leverera tjänster utan snarare att betona hög kvalitet av offentliga tjänster. Det finns tre huvuddimensioner som kan övervägas av SERN-medlemmarna när de utvecklar projekt eller samarbetsprocesser.

Den första är organisationsramen i den **kommunala organisationen**. Samarbete skulle kunna utvecklas på det sätt som både beslutsprocesser och genomförande inom kommunen arrangeras.

*1 Några av de huvudprinciper som anges i viktiga EU-dokument som ligger till grund för den digitala omvandlingen både på lokal och regional nivå är följande: Endast en gång behöver användarna lämna uppgifter till offentliga institutioner. De lokala myndigheterna kan sedan använda de insamlade uppgifterna närhelst det behövs. Digitala tjänster som standard bör helst tillhandahållas via digitala kanaler och genom en one-stop-shop; Driftskompatibilitet som standard, dvs. data måste utbytas mellan alla administrativa enheter i och mellan EU:s medlemsstater för att möjliggöra tillhandahållande av sömlösa digitala tjänster, inklusive gränsöverskridande digitala tjänster; Användarcentrering, medborgarperspektivet, är centralt när nya e-förvaltningstjänster utvecklas och utformas; Tillgänglighet: e-tjänster bör göras tillgängliga för alla, även för utsatta grupper som äldre och medborgare med särskilda behov. Öppenhet och insyn, dvs. förvaltningarna måste dela uppgifter med varandra men också med medborgare och företag som bör ha tillgång till de uppgifter som förvaltningarna har om dem. Säkerhet, frågor som rör integritet och dataskydd bör beaktas och inkluderas när digitala tjänster utformas.*

När det gäller mindre organisationer kan också modeller för samarbete mellan kommuner undersökas. Dessutom bör samarbetsmodeller mellan central/regional och lokal myndighet också vara en viktig faktor att tänka på.

En andra dimension avser den **tekniska ramen**. Detta gäller inte bara infrastrukturen utan också det sätt på vilket den lokala myndigheten organiserar front-end (webbplats och offentliga gränssnitt) och baksidan av sina e-tjänster (dvs. dokumenthanteringssystem,

informationssystem för planeringsförfaranden, hanteringssystem för finansiella och mänskliga resurser, register inklusive uppgifter om tillhandahållna tjänster).

Den tredje dimensionen avser samarbete relaterat till de aspekter som är kopplade till **mognadsnivå** för e-tjänsterna: information (kommunen ger information på sin webbplats); enkelriktad interaktion (formulär kan laddas ner men ingen process kan initieras online); tvåvägsinteraktion (en process kan initieras online genom autentisering); transaktion (en tjänst kan levereras helt online); personalisering (den digitala tjänsten är helt automatiserad och tjänsten initieras av den lokala myndigheten och ingen åtgärd krävas av användaren- till exempel betalning av en social förmån som en medborgare får rätt till).

## DIGITALA FÄRDIGHETER

En av huvudutmaningarna som Europa står inför är den digitala kompetensen hos europeiska medborgare så att de kan dra full nytta av digitaliseringsprocessen. Medlemmar bör prioritera att tillhandahålla grundläggande digital kompetens för alla.

Det första området avser **digital utbildning**. Här är de strategiska prioriteringarna som anges i handlingsplanen för digital utbildning (2021–2027), 1) att främja utvecklingen av ett högpresterande digitalt utbildningsekosystem och 2) förbättra digital kompetens och kompetens för den digitala omvandlingen.

Mot bakgrund av sådana prioriteringar är teman som medlemmar kan skapa samarbetsprocesser: förbättring av digitala förmågor bland lärare och administrativ personal för att uppnå en bättre och innovativ inlärningserfarenhet och/eller utveckla innovativt sätt att undervisa genom internationellt samarbete, produktion av digitala verktyg för att aktivt involvera familjer och studenter i utbildningsfrågor, förstärkning av en "motståndskraftig" inställning till undervisning när man står inför en kris. Andra ämnen kan vara förbättring av digitala färdigheter bland elever och studenter i alla åldrar med särskild uppmärksamhet åt missgynnade grupper och samtidigt bidra till att mildra könsskillnaderna inom det digitala området.

Det andra området är relaterat till en mer **digital offentlig förvaltning** och det är strikt kopplat till e-förvaltnings prioritering. För att tillhandahålla en mer effektiv och lokal offentlig tjänst är det absolut nödvändigt att tjänsteman är utrustade med avancerade digitala förmågor och en öppensinnad attityd som omfattar ny teknik. SERN-medlemmar bör överväga att utveckla gemensamma aktiviteter som främjar kompetensutveckling bland personalen som syftar till att underlätta övergången från en mognadsnivå för e-tjänster som tillhandahålls till en annan samt förvärva kompetens som behövs, till exempel inom området social välfärd, för att planera och hantera innovativa tjänster som kräver behärskning av verktyg och data.

Andra faktorer som kan övervägas är följande: digital kommunikationsförmåga för att främja den lokala verkligheten, kommunikationsförmåga för att kommunicera med medborgarna och för att bygga förtroende för känsliga frågor som dataskydd, cybersäkerhet och ny invasiv teknik (berättande).

Det tredje området gäller det lokala digitala samhället. Samarbete kan utvecklas kring flera aspekter.

- En **mer aktiv digital gemenskap**: förbättring av färdigheter bland medborgarna för att både öka aktivt deltagande i den demokratiska processen och göra dem i stånd att dra nytta av digitala offentliga tjänster och digitala tjänster i stort;

- En **rättvisare digital gemenskap** där medborgare är bättre rustade att känna igen och möta negativa fenomen som cyberhot, felinformation och desinformation, särskilt utbredd i krisperioder; utbilda medborgarna om rättvist och respektfullt beteende online och öka medvetenheten om konsekvenserna av olämpligt beteende;
- En **mer inkluderande digital gemenskap**: t.ex. ta itu med den digitala klyftan som särskilt drabbar äldre, "låginkomst" och "lågutbildade" medborgare.

En annan fråga som man bör ägna särskild uppmärksamhet åt kan vara: 1. behovet av kompetens, uppskalning och omskolning av arbetskraften. Faktum är att digital omvandling och nyligen Covid-19-pandemin utgör nya utmaningar på arbetsmarknaden som kan hanteras utan formell utbildning för vuxna elever, till exempel tillhandahålla digital kompetens för arbetstagare i alla åldrar.



## GRÖNA OCH HÅLLBARA SAMHÄLLEN

För att bekämpa klimatförändringar över hela världen har initiativ övervägts av de internationella och europeiska institutionerna. Framför allt Parisavtalet, den första bindande internationella klimatförändringspakten, som syftar till att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 ° C genom att å ena sidan minska växthusgasutsläppen och å andra sidan stärka samhällens förmåga att hantera effekterna av klimatförändringarna. Det är särskilt viktigt för lokala, regionala och nationella myndigheter att bli mer motståndskraftiga genom att minska deras sårbarhet för effekterna av klimatförändringar och samarbeta på regional och internationell nivå för att uppnå sina klimatmål. Inom det tematiska området gröna och hållbara samhällen kommer SERN att fokusera på den följande områdena: Klimatåtgärder, Hållbar turism och Smart mobilitet.

### KLIMATÅTGÄRDER

På global nivå, under etiketten Klimatåtgärd, har två typer av interventioner identifierats för att minska effekterna av klimatförändringarna: klimatreducering, dvs. minskad klimatförändring, och klimatanpassning. På EU-nivå har dessa två dimensioner inkluderats i European Green Deal, hörnstenen i EU: s politik inom klimatåtgärder för de kommande åren. Lokalsamhällen kommer att spela en viktig roll för att uppnå de ambitiösa mål som EU sätter upp för 2050. Mot denna bakgrund ska SERN-medlemmar fokusera på att bidra till den europeiska klimatpakten genom samarbete inom följande tre områden:

- Strategier för en mer hållbar användning av deras territorium. Detta innebär att man fokuserar på att återställa, utvidga och skydda grönområden i stadsmiljöer och främja hållbart jordbruk och skogsbruk i landsbygdssammanhang.
- Mobilisera och höja medborgarnas medvetenhet om klimatförändringar och bjuda in människor och intressenter att ansluta och dela kunskap, lära sig om klimatförändringar, utveckla, genomföra och skala upp lösningar.
- Stödja de lokala ekosystemen i skapandet av gröna arbetstillfällen och fortsätta EU: s meritlista när det gäller att minska växthusgasutsläppen samtidigt som den lokala ekonomin växer.

### HÅLLBAR TURISM

Hållbar turism handlar om att ta full hänsyn till dess nuvarande och framtida ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser och tillgodose behoven hos besökare, industrin, miljön och värdsamhället. Som för många av SERN-medlemmarna representerar denna sektor en relevant aspekt i sin lokala ekonomi. Samarbetsverksamheten inom ramen för SERN ska beakta följande dimensioner:

Ett gemensamt arbete med hållbar turism, erbjudanden och produkter baserade på lokala identiteter i samhällen som bevarar deras kulturarv och historia, som alternativ till mogna turismprodukter kopplade till säsong- och massturismfenomenen. Mot bakgrund av detta är skydd, marknadsföring och rationell användning av lokala natur- och kulturresurser för att utveckla ett hållbart turismerbjudande nyckeln för att minimera resursanvändningen, avfallsproduktionen och föroreningar vid turistmål.

Utveckling eller förstärkning av lokala varumärkesstrategier som syftar till att öka platsattraktionskraften för turister och företag och bidra till den lokala utvecklingen, för att förbättra unikt, äkthet och distinkt hos en plats. Platsmärkesstrategierna bör ta hänsyn till

lokalsamhällens behov och inspiration: därför bör de utformas i samarbete i ett nedifrån och upp perspektiv med intressenter och medborgare som kommer att dela kunskap, utveckla, implementera och skala upp innovativa lösningar för platsmärkning.

Påskynda innovation inom turistbranschen genom möjligheterna som digitaliseringen erbjuder samtidigt som man utvecklar innovativa metoder och verktyg för kommunikationsteknik. Aspekter som främjande av digitalisering av lokala evenemang, genom skapande av virtuella evenemang, hybridhändelser (inklusive både närvaro på plats och digital närvaro), satellithändelser (som äger rum samtidigt på många platser i landet med mindre grupper).

## SMART MOBILITET

Stadsrörlighet bör vara smart, hållbar och motståndskraftig. I detta avseende syftar EU till att minska koldioxidutsläppen i hela transportsektorn och minska de 90% av de utsläpp som genereras av denna sektor jämfört med de utsläpp som producerades 1990. Smart mobilitet är därför en viktig tillgång för att minska trängseln och främja snabbare, grönare och billigare transportalternativ (i alternativ till privata bilar).

Mot denna bakgrund ska samarbetet mellan SERN-medlemmarna inriktas på:

Strategier som syftar till att omforma stadsmiljön för att minska utrymmet för bilar och utvidga gång- och cykelvägar och områden samtidigt som den digitala mobiliteten, tillgängligheten och ansvarsfulla resor stärks av multimodal rörlighet även mot bakgrund av vad som beskrivs ovan i avsnittet om hållbar turism.

En främjande av hållbart och aktivt rörlighetsbeteende: det betyder att styra initiativ som påverkar mobilitetsval i städer för att uppmuntra så mycket gång, cykling och kollektivtrafik som möjligt och minimera användningen av privata fordon.



## § 32

# Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag

KS 2023/989

### Beslut

Kommunfullmäktige upphäver ”Rutin för hantering av medborgarförslag” antagen 2013-09-25 § 99.

### Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog 2013-09-25 § 99 ”Rutin för hantering av medborgarförslag” i väntan på att en ny arbetsordning för kommunfullmäktige skulle antas.

Bestämmelserna i rutinen infördes sedermera i den arbetsordning som antogs av kommunfullmäktige genom beslut 2014-05-21, § 63. Kommunfullmäktige upphävde aldrig rutinen i samband med detta varför hanteringen av medborgarförslag därefter funnits reglerad i två olika dokument. Kommunfullmäktiges arbetsordning har därefter reviderats och är nu inte längre likalydande med rutinen för medborgarförslag.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av detta att ”Rutin för hantering av medborgarförslag” bör upphävas.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-29 Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag
- Medborgarförslag - rutiner
- Kommunfullmäktiges beslut, 2014-05-21, § 63
- Kommunfullmäktiges beslut, 2013-09-25 § 99



§ 15

## Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag

KS 2023/989

### Beslut

Kommunfullmäktige upphäver ”Rutin för hantering av medborgarförslag” antagen 2013-09-25 § 99.

### Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog 2013-09-25 § 99 ”Rutin för hantering av medborgarförslag” i väntan på att en ny arbetsordning för kommunfullmäktige skulle antas.

Bestämmelserna i rutinen infördes sedermera i den arbetsordning som antogs av kommunfullmäktige genom beslut 2014-05-21, § 63. Kommunfullmäktige upphävde aldrig rutinen i samband med detta varför hanteringen av medborgarförslag därefter funnits reglerad i två olika dokument. Kommunfullmäktiges arbetsordning har därefter reviderats och är nu inte längre likalydande med rutinen för medborgarförslag.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av detta att ”Rutin för hantering av medborgarförslag” bör upphävas.

### Beslutsunderlag

- Medborgarförslag - rutiner
- Kommunfullmäktiges beslut, 2014-05-21, § 63
- Kommunfullmäktiges beslut, 2013-09-25 § 99



2024-01-29

Dnr: KS 2023/989

**Handläggare**

Sofia Maktabi  
Sofia.maktabi@vanersborg.se  
0521-722392

**Mottagare**

Kommunfullmäktige

## Upphävande av rutin för hantering av medborgarförslag

### Förslag till beslut

Kommunfullmäktige upphäver ”Rutin för hantering av medborgarförslag” antagen 2013-09-25 § 99.

### Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog 2013-09-25 § 99 ”Rutin för hantering av medborgarförslag” i väntan på att en ny arbetsordning för kommunfullmäktige skulle antas.

Bestämmelserna i rutinen infördes sedermera i den arbetsordning som antogs av kommunfullmäktige genom beslut 2014-05-21, § 63. Kommunfullmäktige upphävde aldrig rutinen i samband med detta varför hanteringen av medborgarförslag därefter funnits reglerad i två olika dokument. Kommunfullmäktiges arbetsordning har därefter reviderats och är nu inte längre likalydande med rutinen för medborgarförslag.

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer mot bakgrund av detta att ”Rutin för hantering av medborgarförslag” bör upphävas.

### Underlag

- Kommunfullmäktiges beslut, 2014-05-21, § 63
- Kommunfullmäktiges beslut, 2013-09-25 § 99

Johan Högmark

Avdelningschef, beredningssekretariatet

### Sändlista

Handläggare



# Rutin för hantering av medborgarförslag

## Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Rutin för hantering av medborgarförslag.....	3

<b>Dokumenttyp</b> Rutin	<b>Dokumentnamn</b> Rutin för hantering av medborgarförslag	<b>Antagen</b> KF 2013-09-25, § 99	<b>Version</b> 1.
<b>Dokumentägare</b> Kommunstyrelseförvaltningen	<b>Dokumentansvarig</b> Kommunjurist	<b>Reviderad</b>	<b>Giltighet</b> Tills vidare
<b>Dokumentinformation</b> Rutin för hantering av medborgarförslag		<b>Publicerad på hemsidan</b> 2013-11-29	
<b>Andra styrande dokument som omnämns</b>			

## Rutin för hantering av medborgarförslag

Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i Kommunfullmäktige (medborgarförslag).

Ett medborgarförslag

- ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer
- får inte ta upp ämnen av olika slag
- väcks genom att det lämnas in till kommunstyrelsens kansli, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i kommunfullmäktige om det ligger inom Kommunfullmäktiges befogenhetsområde.

Kommunfullmäktige kan i vissa fall överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om Kommunfullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i Kommunfullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att Kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på Kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.





§ 63

Dnr KS 2011/74

## Antagande av reviderad arbetsordning för Kommunfullmäktige

### Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade 2005-02-15, § 2, att anta arbetsordning för Kommunfullmäktige.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslog i tjänsteskrivelse 2011-02-01 att Kommunfullmäktiges arbetsordning skulle revideras på ett antal punkter. En reviderad arbetsordning redovisades för Kommunfullmäktige 2011-03-30, § 25. Kommunfullmäktige beslutade att återremittera ärendet med motiveringen att de vid tidpunkten nyvalda ledamöterna och partierna, skulle få möjlighet att delge sina synpunkter på vad en ny arbetsordning bör innehålla. Vidare var syftet med återremitteringen enligt beslutet, att inarbeta de intentioner som Vänsterpartiet framfört i motion rörande ändring av Kommunfullmäktiges arbetsordning (Dnr KS 2010/442) Den aktuella motionen rörde möjligheterna att kunna rikta en interpellation eller fråga till någon annan än de särskilt utpekade i 5 kap. 52 § Kommunallagen (KL, 1991:900).

Sedan ärendet återremitterats har Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i oktober 2011 utkommit med en ny normalarbetsordning, vari revideringar gjorts i förhållande till då genomförda förändringar i KL. Vidare har därefter (2014-02-01) ytterligare förändringar i KL trätt i kraft, vilka påverkar utformningen av fullmäktiges arbetsordning.

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram en reviderad arbetsordning och redovisar i skrivelse 2014-04-14 ärendets beredning. Denna innebär att nu föreliggande förslag till arbetsordning utgått från SKL:s normalarbetsordning med tillägg av lokala förutsättningar samt framkomna önskemål. Samtliga i Kommunfullmäktige representerade partier har givits tillfälle att vid minst två tillfällen lämna synpunkter på förslaget. Av skrivelsen framgår kommentarer till förändringar i förslaget jämfört med SKL:s normalarbetsordning.

Ärendet har beretts av Kommunstyrelsens arbetsutskott som beslutade överlämna ärendet till Kommunstyrelsen utan beslutsförslag.

Det noterades att ärendet slutligt ska beslutas i Kommunfullmäktige.

### Kommunstyrelsens behandling av ärendet 2014-05-07, § 106

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Nedan redovisas yrkanden paragraf för paragraf. Noteras att, på grund av att en paragraf lagts till i arbetsordningen, visar siffrorna inom parentes det ”nya” paragrafnumret. Noteras även att de olika alternativen presenterades i en bilaga till Kommunstyrelsens protokoll.



Forts § 63

Dnr KS 2011/74

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

**§ 4**

Efter första stycket infogas, i eget stycke, följande tillägg

Om ordföranden är förhindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är förhindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

**Ny paragraf, efter § 4**

Kommunfullmäktiges presidium ska leda arbetet med att definiera och aktualisera fullmäktigearbetet. Detta görs bland annat genom att fullmäktiges presidium en gång per mandatperiod, dock senast under mars månad året efter det år då allmänna val hållits, ska ta fram ett ärendekalendarium av vilket framgår vilka ärenden som enligt 3 kap. 9 § 1 st Kommunallagen ska behandlas av fullmäktige.

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

**§ 10 (11) Alt 1**

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

**§ 10 (11) Alt 3**

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

**§ 20 (21) Alt 1**

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

**§ 20 (21) Alt 3**

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

**§ 30 (31) Alt 2** med viss justering som ger följande skrivning: En motion ska, för att kunna presenteras på sammanträdet, ges in till kommunkansliet senast klockan 12 den aktuella sammanträdesdagen

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

**§ 30 (31) Alt 1**



Forts § 63

Dnr KS 2011/74

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

§ 31 (32) Alt 2 med viss justering som ger följande skrivning: Ett medborgarförslag ska, för att kunna presenteras på sammanträdet, ges in till kommunkansliet senast klockan 12 den aktuella sammanträdesdagen

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

§ 31 (32) Alt 1

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

§ 33 (34) Alt 2

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

§ 33 (34) Alt 1

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S) och Bo Carlsson (C)

§ 34 (35) Alt 2

Yrkande av Lutz Rininsland (V)

§ 34 (35) Alt 1

Yrkande av Anders Forsström (M) med instämmande av Marie Dahlin (S), Bo Carlsson (C), Lutz Rininsland (V) och Marika Isetorp (MP)

§ 41 (42) Enligt förslaget med viss justering som ger följande skrivning i första styckets andra mening: Den skriftliga motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast fem dagar efter sammanträdet.

Sedan överläggningarna avslutats, redovisade ordföranden de ovan angivna yrkandena. Därefter meddelade ordföranden att han ämnade ställa varje paragraf för sig, med angivna yrkanden, under proposition och därefter ställa övriga, utan särskilda yrkanden, gemensamt under proposition. Detta godkändes av Kommunstyrelsen.

Ordföranden ställde därefter ovan redovisade yrkanden under proposition och fann att Kommunstyrelsen beslutat bifalla enligt nedan.

- § 4 ovan redovisat tillägg efter första stycket
- Ny paragraf efter § 4
- § 10 (11) Alt 1
- § 20 (21) Alt 1
- § 30 (31) Alt 2 med ovan angiven justering



Forts § 63

Dnr KS 2011/74

- § 31 (32) Alt 2 med ovan angiven justering
- § 33 (34) Alt 2
- § 34 (35) Alt 2
- § 41 (42) Enligt förslaget med ovan angiven justering

Ordföranden ställde slutligen övriga paragrafer, med undantag för ovan redovisade, under proposition och fann att Kommunstyrelsen beslutat bifalla dessa.

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige  
Kommunfullmäktige beslutar anta reviderad arbetsordning för Kommunfullmäktige enligt en till protokollet fogad bilaga.

Noteras att Lutz Rininsland (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för de egna yrkandena. James Bucci (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för Lutz Rininslands (V) yrkanden.

### **Kommunfullmäktiges behandling av ärendet**

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Gunnar Lidell (M) yrkade bifall till Kommunstyrelsens förslag med instämmande av Lena Eckerbom Wendel (M) och Lennart Niklasson (S).

Ordföranden föreslog ett tillägg till § 11 andra stycket som därmed skulle få följande lydelse: Beslut i frågan tas för hela mandatperioden och meddelas vid fullmäktiges konstituerande sammanträde eller snarast därefter. I yrkandet instämde Gunnar Lidell (M) och Lennart Niklasson (S).

Lutz Rininsland (V) yrkade att § 11 skulle ha lydelse enligt alternativ 3. I yrkandet instämde Marika Isetorp (MP) och Morgan Larsson (VFP).

Lutz Rininsland yrkade att § 21 skulle ha lydelse enligt alternativ 3.

Sedan överläggningarna avslutats redovisade ordföranden att det fanns följande förslag:

- Kommunstyrelsens förslag
- Ordförandens tilläggsyrkande till § 11
- Lutz Rininslands (V) yrkande, § 11 alternativ 3
- Lutz Rininslands (V) yrkande, § 21 alternativ 3



Forts § 63

Dnr KS 2011/74

Ordföranden redovisade följande propositionsordning som godkändes av Kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsens förslag, § 11, mot Lutz Rininslands (V) yrkande
2. Kommunstyrelsens förslag, § 21, mot Lutz Rininslands (V) yrkande
3. Övriga paragrafer enligt Kommunstyrelsens förslag
4. Ordförandens tilläggsförslag till § 11.

Ordföranden ställde därefter Kommunstyrelsens förslag, § 11, mot Lutz Rininslands (V) yrkande, § 11, alternativ 3 och fann att Kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Kommunstyrelsens förslag.

Omröstning begärdes.

Ordföranden föreslog följande omröstningsordning som godkändes av Kommunfullmäktige. Den som stödjer Kommunstyrelsens förslag, röstar ja och den som stödjer Lutz Rininslands (V) yrkande, röstar nej.

Vid omröstningen lämnades 32 ja-röster och 19 nej-röster, bilaga 5. Kommunfullmäktige hade därmed beslutat i enlighet med Kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställde därefter Kommunstyrelsens förslag, § 21, mot Lutz Rininslands (V) yrkande, § 21, alternativ 3 och fann att Kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställde därefter övriga paragrafer i Kommunstyrelsens förslag till arbetsordning, under proposition och fann att Kommunfullmäktige beslutat bifalla dessa.

Slutligen ställde ordföranden ovan angiven tilläggsförslag till § 11 under proposition och fann att Kommunfullmäktige beslutat bifalla detta.

### **Kommunfullmäktiges beslut**

Kommunfullmäktige beslutar anta reviderad arbetsordning för Kommunfullmäktige, enligt bilaga 6.



Forts § 63

Dnr KS 2011/74

**Reservation**

Lutz Rininsland (V) reserverade sig mot beslutet enligt bilaga 7.  
James Bucci (V) reserverade sig till förmån för Lutz Rininslands (V) yrkanden  
Morgan Larsson (VFP) reserverade sig till förmån för det egna yrkandet

**Bilaga**

Bilaga 5 Omröstningslista  
Bilaga 6 Reviderad arbetsordning för Kommunfullmäktige  
Bilaga 7 Lutz Rininslands (V) reservation

**Protokollsutdrag:**

Kommunstyrelseförvaltningen som, efter justering, har att publicera på hemsidan.



## OMRÖSTNINGSLISTA

Bilaga 5

Tillhör kommunfullmäktiges beslut 2014-05-21, § 63

Johan Ekström (FP)	Ja	Ann-Christine Wollny (V)	Nej
Lars-Göran Ljunggren (S)	Ja	Sigyn Lindbom (S)	Ja
Lutz Rininsland (V)	Nej	Joakim Sjöling (S)	Ja
Lars G Blomgren (FP)	Ja	Lisbeth Brodin (M)	Ja
Lennart Niklasson (S)	Ja	Niklas Claesson (M)	Ja
Bengt Larson (S)	Ja	Jeanette Dahlbom (M)	Ja
Bengt Holmkvist (M)	Ja	Adam Frändelid (V)	Nej
Mats Andersson (C)	Ja	Gisela Gavelin (M)	Ja
Kenneth Persson (S)	Ja	Marika Isetorp (MP)	Nej
Kerstin Andersson-Carlsson (M)	Ja	Kurt Karlsson (SD)	Nej
Gunnar Lidell (M)	Ja	Magnus Kesselmark (V)	Nej
James Bucci (V)	Nej	Morgan Larsson (VFP)	Nej
Kate Giaever (S)	Nej	Åsa-Katarina Liewendahl (VFP)	Nej
Marianne Karlsson (C)	Nej	Eva Lindgren (V)	Nej
Tove af Geijerstam (FP)	Ja	Kenneth Borgmalm (S)	Ja
Stefan Kärvling (V)	Nej	Tore Söderberg (MP)	Nej
Kerstin Andersson (FP)	Ja	Anna Rudebou Svedung (M)	Ja
Anne Sophie Aronsson (S)	Ja	Cecilia Skenhall (SD)	Nej
Annalena Levin (C)	Nej	Orvar Carlsson (KD)	Ja
Lena Eckerbom Wendel (M)	Ja	Emelie Carlbom (M)	Ja
Henrik Josten (M)	Ja	Hans Norén (S)	Ja
Marie-Louise Bäckman (KD)	Ja	Hans-Erik Aronsson (M)	Ja
Mikael Andersson (S)	Ja	Gunnel Dirsäter (MP)	Nej
Peter Göthblad (FP)	Ja	Benny Augustsson (S)	Ja
Per Sjödahl (MP)	Nej	Anders Forsström (M)	Ja
Marianne Ramm (V)	Nej		





# Arbetsordning

Kommunfullmäktige

Gäller fr.o.m. 2014-10-15



## Innehållsförteckning

Antalet ledamöter .....	1
Ordförande och vice ordförande .....	1
Ärendekalendarium .....	1
Placeringsordning .....	3
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde .....	3
Ärenden och handlingar till sammanträdena .....	3
Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare .....	4
Upprop .....	4
Protokolljusterare .....	4
Turordning för handläggning av ärendena .....	5
Yttranderätt vid sammanträdena .....	5
Talarordning och ordningen vid sammanträdena .....	6
Yrkanden .....	6
Deltagande i beslut .....	6
Omröstningar .....	6
Motioner .....	7
Medborgarförslag .....	7
Företagens initiativrätt .....	8
Interpellationer .....	8
Frågor .....	9
Beredning av ärenden .....	9
Återredovisning från nämnderna .....	9
Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning .....	10
Valberedning .....	10
Beredning av revisorernas budget .....	10
Justering av protokollet .....	10
Reservation .....	10
Expediering och publicering .....	11
Fullmäktigeberedningar .....	11

<b>Dokumenttyp</b> Arbetsordning	<b>Dokumentnamn</b> Arbetsordning Kommunfullmäktige	<b>Antagen</b> KF 2014-05-21, § 63	<b>Version</b> 1.0
<b>Dokumentägare</b> Kommunstyrelseförvaltningen	<b>Dokumentansvarig</b> Kanslichef	<b>Reviderad</b>	<b>Giltighet</b>
<b>Dokumentinformation</b> Föreskrifter för kommunfullmäktiges sammanträden och handläggning av ärenden			Publicerad på hemsidan 2014-
Andra styrande dokument som omnämns Kommunallagen (KL, 1991:900)			

## Arbetsordning för kommunfullmäktige

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning.

### Antalet ledamöter

- 1 § Kommunfullmäktige har 51 ledamöter.

### Ordförande och vice ordförande

- 2 § De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen ska förrättas på ett sammanträde som hålls före december månads utgång.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

- 3 § Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

- 4 § Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidiepost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot till denna post för återstoden av mandatperioden.

Om ordföranden är förhindrad att fullgöra uppdraget, fullgör förste vice ordföranden det. Om också förste vice ordföranden är förhindrad, fullgör andre vice ordföranden uppdraget.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgifter.

### Ärendekalendarium

- 5 § Kommunfullmäktiges presidium ska leda arbetet med att definiera och aktualisera fullmäktigearbetet. Detta görs bland annat genom att fullmäktiges presidium en gång per mandatperiod, dock senast under mars månad året efter det år då allmänna val hållits, ska ta fram ett ärendekalendarium av vilket framgår vilka ärenden som enligt 3 kap. 9 § 1 st. KL skall behandlas av fullmäktige.

## Tid och plats för sammanträdena

- 6 § Kommunfullmäktige håller normalt ordinarie sammanträde varje månad utom i januari, juli och augusti. För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med styrelsens presidium.

- 7 § Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

- 8 § Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

- 9 § Kommunfullmäktige sammanträder i sessionssalen, kommunhuset.

Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma en annan plats för ett visst sammanträde.

- 10 § Kommunfullmäktige beslutar särskilt om i vilken eller vilka ortstidningar som annonsering om sammanträde ska ske. Annonsering ska även ske på kommunens hemsida.

Fullmäktige bestämmer i vilken utsträckning uppgift om de ärenden som ska behandlas ska införas i ortstidningen/ortstidningarna. Om särskilda skäl föreligger får dock ordföranden inför ett visst sammanträde begränsa annonseringen i ortstidningen/ortstidningarna samt på hemsidan.

Beslut i frågan tas för hela mandatperioden vid fullmäktiges konstituerande sammanträde.

## Placeringsordning

- 11 § Ordföranden beslutar, efter samråd med kommunfullmäktiges presidium, placeringsordningen för fullmäktiges ledamöter, ersättare och andra som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar.

Beslut i frågan tas för hela mandatperioden och meddelas vid fullmäktiges konstituerande sammanträde eller snarast därefter.

Ersättare, som tjänstgör, intar den frånvarande ledamotens plats.

## Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

- 12 § Om kommunfullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver någon kungörelse inte utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

## Ärenden och handlingar till sammanträdena

- 13 § Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena när kommunfullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.
- 14 § Styrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar ska tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Motioner, interpellationer, frågor och medborgarförslag som inkommit till kommunkansliet senast två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, ska anges på kungörelsen och tillställas ledamöter och ersättare enligt ovan.

Motioner, interpellationer, frågor och medborgarförslag som inkommit till kommunkansliet mindre än två veckor före kommunfullmäktiges sammanträde, bör tillställas ledamöter och ersättare före aktuellt sammanträde.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

## Anmälan av förhinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

- 15 § En ledamot som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till kommunkansliet, som låter kalla in den ersättare som står i tur att tjänstgöra.
- 16 § Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.  
Ledamot är skyldig att, på sätt som ordförande bestämmer, anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring. Detsamma gäller om ledamoten inträder i tjänst efter det att sammanträdet börjat.
- 17 § Det som sagts om ledamot i 15 och 16 §§ gäller också för ersättare.
- 18 § Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

## Upprop

- 19 § En uppsporslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under hela sammanträdet.  
I början av varje sammanträde förrättas upprop enligt uppsporslistan.  
Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

## Protokolljusterare

- 20 § Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justeringen av protokollet från sammanträdet.  
Sedan uppropet har förrättats enligt 19 §, väljer kommunfullmäktige två ledamöter att tillsammans med ordföranden justera protokollet från sammanträdet och att i förekommande fall biträda ordföranden vid röstsammanräkningar.

## Turordning för handläggning av ärendena

21 § Kommunfullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de har tagits upp i kungörelsen.

Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningarna av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

## Yttranderätt vid sammanträdena

22 § Rätt att delta i överläggningen har

- ordföranden och vice ordförandena i en nämnd eller gemensam nämnd vid behandling av ett ärende där nämndens verksamhetsområde berörs.
- ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.
- ordföranden i en nämnd eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga när överläggning hålls med anledning av svaret.
- styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ KL, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

23 § Revisorerna ska ges tillfälle att delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar delårsrapporterna samt revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får delta i överläggningen, när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller egen förvaltning.

24 § Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och fullmäktigeberedningarna, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

25 § Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare eller annan sakkunnig får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.



## Talarordning och ordningen vid sammanträdena

26 § Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte efter tillsägelse av ordföranden rättar sig får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får ordföranden ajournera eller upplösa sammanträdet.

## Yrkanden

27 § När kommunfullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Alla säryrkande ska avfattas skriftligen.

## Deltagande i beslut

28 § En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

## Omröstningar

29 § När omröstningar genomförs, biträds ordföranden av de två ledamöterna som har utsetts att justera protokollet.

Omröstningarna genomförs så, att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt omröstningslistan.

Uppropslistan utgör grunden för omröstningslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.



Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

30 § En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses

Det som sagts nu gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

## Motioner

31 § En motion

- ska vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- väcks genom att den ges in till kommunkansliet, eller vid ett sammanträde med kommunfullmäktige.
- ska, för att kunna presenteras på sammanträdet, ges in till kommunkansliet senast klockan 12 den aktuella sammanträdesdagen

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Den som har rätt att väcka en motion, har också rätt att under högst två minuter presentera sin motion. Skulle det vara fler motionärer, har endast en av dessa denna rätt.

Styrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

## Medborgarförslag

32 § Den som är folkbokförd i kommunen får väcka ärende i Kommunfullmäktige (medborgarförslag). Ett medborgarförslag

- ska vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer
- ska innehålla namnförtydligande, adress och telefonnummer samt eventuell e-postadress.
- får inte ta upp ämnen av olika slag.
- väcks genom att det lämnas in till kommunkansliet, eller vid ett sammanträde med fullmäktige.

- ska, för att kunna presenteras på sammanträdet, ges in till kommunkansliet senast klockan 12 den aktuella sammanträdesdagen

Ett medborgarförslag kan bara behandlas i sak i fullmäktige om det ligger inom fullmäktiges befogenhetsområde.

Fullmäktige kan i vissa fall överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet. Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om fullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i fullmäktige.

Medborgarförslag ska beredas så att Kommunfullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det förslaget väcktes.

När ett medborgarförslag beretts färdigt och beslut ska fattas, ska förslagsställaren underrättas.

Kommunstyrelsen ska två gånger per år redovisa de medborgarförslag som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på Kommunfullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober.

## Företagens initiativrätt

- 33 § Styrelsen i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 och 18 §§ KL får väcka ärenden i kommunfullmäktige om sådana ärenden som företaget är skyldigt att se till att fullmäktige får ta ställning till.

## Interpellationer

- 34 § En interpellation ska

- vara skriftlig och undertecknad av en ledamot.
- ges in till kommunkansliet senast klockan 12 sammanträdesdagen vid vilket ledamoten avser att ställa den.

En ersättare får lämna in en interpellation under ett sammanträde, om ersättaren tjänstgör som ledamot vid sammanträdet.

En interpellation bör besvaras senast under det sammanträde som följer närmast efter det då interpellationen ställdes.

Om interpellationen lämnas in till kommunkansliet på sätt som framgår av 14 §, ska interpellationen som huvudregel besvaras på aktuellt sammanträde.

Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör tas in i kungörelsen.

Den ledamot som har ställt interpellationen bör få del av svaret dagen före den sammanträdesdag, då svaret ska lämnas.

Om en interpellation avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 3 kap. 17 eller 18 §§ KL, får den ordförande till vilken interpellationen har ställts

överlämna till en av kommunfullmäktige utsedd ledamot i företagens styrelse att besvara interpellationen.

Ordföranden i en nämnd till vilken en interpellation ställts får överlåta besvarandet av interpellationen till ordföranden eller vice ordförande i styrelsen eller annan nämnd i ett kommunalförbund där kommunen är medlem, om denne på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen.

En ersättare som har ställt en interpellation får delta i överläggningen då svaret på interpellationen behandlas oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

## Frågor

35 § En fråga ska

- vara skriftlig och undertecknad av en ledamot.
- ges in till kommunkansliet senast klockan 12 sammanträdesdagen vid vilket ledamoten avser att ställa den.

Vad som sägs i 34 § gäller i tillämpliga delar också på fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftligt.

En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

Om frågan lämnas in till kommunkansliet på sätt som framgår av 14 §, ska frågan som huvudregel besvaras på aktuellt sammanträde.

## Beredning av ärenden

36 § Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Kommunstyrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remiss av sådana ärenden som har fattats.

## Återredovisning från nämnderna

37 § Kommunfullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

## Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

38 § Ordföranden bereder i samråd med vice ordförandena frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

## Valberedning

39 § På det första sammanträdet med nyvalda kommunfullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av sju (7) ledamöter och lika många ersättare.

Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag för valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även ett annat val utan föregående beredning.

Valberedningen bestämmer själv sina arbetsformer.

## Beredning av revisorernas budget

40 § Ordföranden bereder i samråd med vice ordförandena revisorernas budget.

## Justering av protokollet

41 § Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden har lett.

Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan fullmäktige justerar den.

## Reservation

42 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten särskilt anmäla detta. Den skriftliga motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast fem (5) dagar efter sammanträdet.

Om kommunfullmäktige beslutar att omedelbart justera den paragraf i protokollet som reservationen avser, ska motiveringen dock lämnas så snart det kan ske och senast under den sammanträdesdag beslutet fattats.

## Expediering och publicering

- 43 § Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.
- Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.
- Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i fullmäktiges namn, om inte fullmäktige beslutar annat.
- 44 § Protokollet ska utöver de i 5 kap. 62 § KL uppställda kraven på tillkännagivande även inom samma tid publiceras på kommunens hemsida.

## Fullmäktigeberedningar

- 45 § De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige för den löpande mandatperioden de ordinarie fullmäktigeberedningar man så önskar.
- Valen förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av december.
- 46 § Kommunfullmäktige bestämmer före valen antalet ledamöter och ersättare i beredningarna.
- Bland ledamöterna väljer fullmäktige en ordförande och en vice ordförande för den tid som de har valts till ledamöter.
- 47 § En fullmäktigeberedning bereder de ärenden som fullmäktige beslutar att överlämna till beredningen.
- Beredningens uppdrag ska stadfästas av fullmäktige genom en uppdragsbeskrivning.
- En fullmäktigeberedning får väcka ärenden i fullmäktige inom sitt uppgiftsområde.
- 48 § En fullmäktigeberedning ska följa den verksamhet inom kommunen som hör till fullmäktigeberedningens uppgiftsområde och hos fullmäktige göra de framställningar som fullmäktigeberedningen finner påkallade.
- 49 § En fullmäktigeberedning får från kommunens nämnder och anställda begära in de upplysningar och de yttranden som behövs för att fullmäktigeberedningen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

- 50 § Kommunfullmäktige får tillsätta en eller flera särskilda fullmäktigeberedningar för beredning av ett visst ärende eller behandling av en viss fråga.
- 51 § Kommunfullmäktige bestämmer för varje tillfälle antalet ledamöter och ersättare i en särskild beredning samt mandattiden för denna.
- 52 § För fullmäktigeberedningar ska i tillämpliga delar gälla vad som i Kommunallagen är föreskrivet om nämnder i fråga om tidpunkt för sammanträden, beslutförhet och protokoll.
-



**Reservation vid kommunfullmäktiges sammanträde 2014-05-21**

Ärende 6

**Antagande av reviderad arbetsordning för Kommunfullmäktige**

Dnr 2011/74

Jag anmälde reservation till förmån för mina egna yrkanden och jag önskar avge en kortfattad motivering till denna reservation.

Fullmäktige har mycket tidigt under mandatperioden 2010-2014 behandlat frågan om förändringar i kommunfullmäktiges arbetsordning. Under slutet av 2010 och under 2011 inkom flera motioner med önskemål att anpassa texten i arbetsordningen för att bättre stämma överens med förändringar som gjordes i en mängd andra primärkommunala och regionala församlingar.

Även Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderade andra skrivningar. SKL bedriver i övrigt ett mycket aktivt förändringsarbete i sin "Beredning för demokratifrågor". Vår kommunfullmäktiges egen demokratiberedning bevakar SKL:s arbete med demokratiutvecklingen men det ges inga impulser "uppåt" eller också föreligger ett problem med bristande kommunikation.

Jag invänder mot gällande princip i Vänersborg att en fullmäktigeförsamling alldeles innan mandatperiodens utgång beslutar om en ny arbetsordning för ett nytt fullmäktige som tillträder bara någon månad senare.

Reservationen gäller dock mina yrkanden på två punkter.

Den första är § 11 där jag invänder mot beslutet att "**ordföranden beslutar, efter samråd med kommunfullmäktiges presidium, placeringsordningen ...**". Mitt yrkande var att det är de valda ledamöterna som bestämmer hur man vill placera sig i salen. Det finns argument för och det finns argument emot alla de tänkbara alternativen och det bör ankomma på fullmäktige att överväga och besluta.

Den andra reservationen gäller § 21 som reglerar frågor om hur ärendelistan skall utformas. Majoriteten beslutade sig för en regel som gör det möjligt att interpellationer och frågor kan behandlas under den inledande delen av ett möte, således innan turen har kommit till beslutsärendena. Mitt eget yrkande gällde en bindande föreskrift att interpellationer och frågor alltid skulle inleda möteskvällen.

För stunden får jag lov att acceptera majoritetsbeslutet. Att ingen av de 32 ledamöterna som röstade för den föreslagna texten och mot mitt yrkande egentligen ville argumentera själva sakfrågan om placeringsordningen, är båda beklämmande och samtidigt typiskt för nuvarande kommunfullmäktige. Att 11 av 15 ledamöter i kommunstyrelsen tillstyrkte förslaget utan att ha granskat texten är också talande. Det senare rättades till när jag informerade kommunkansliet.

Däremot ser jag redan nu att nya kommunfullmäktige kommer att få ta ställning till en motion som gör det möjligt att ta upp §§ 11 och 21 i arbetsordningen. Då är det min förhoppning att ett beslut fattas efter en diskussion om sakfrågan och inte endast genom ett klubbslag.

[Redacted]  
Lutz Rininsland  
Vänsterpartiet

2014-05-26



§ 99

Dnr 2013/283

## Antagande av rutin för hantering av medborgarförslag

### Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde 2012-11-14, § 141, att Vänersborgs kommun skulle medge rätt för medborgare att väcka talan i Kommunfullmäktige.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har upprättat förslag till arbetsordning för fullmäktige. En del i denna arbetsordning berör medborgarförslag.

Kommunkansliet har antagit SKLs förslag avseende medborgarförslag och överlämnar denna som förslag att antas av Kommunfullmäktige.

Arbetsordningen för Kommunfullmäktige är under revidering och ovanstående kommer att tas in i den reviderade arbetsordningen.

Kommunstyrelsen föreslås föreslå Kommunfullmäktige att anta rutin för hantering av medborgarförslag, enligt bilaga.

Ärendet har beretts av Kommunstyrelsens arbetsutskott då kanslichefen Katrin Siverby informerade

### Kommunstyrelsens behandling av ärendet 2013-09-04, § 173

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige  
Kommunfullmäktige antar upprättad rutin, enligt en till Kommunstyrelsens protokoll fogad bilaga, för hantering av medborgarförslag.

### Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Ordföranden redovisade förslag till beslut.

Morgan Larsson (VFP) yrkade att följande stycke skulle utgå ur rutinen för hantering av medborgarförslag. Kommunfullmäktige kan i vissa fall överlåta till Kommunstyrelsen eller annan nämnd att besluta i ärendet.

Förslagsställaren ska i så fall underrättas om vilken nämnd som i fortsättningen kommer att handlägga ärendet. Om Kommunfullmäktige har överlåtit ärendet till en nämnd gäller inte följande bestämmelser som avser handläggningen i Kommunfullmäktige.





Forts § 99

Dnr 2013/283

Sedan överläggningarna avslutats redovisade ordföranden att det fanns två förslag, nämligen Kommunstyrelsens förslag och Morgan Larssons (VFP) ovan redovisade yrkande.

Ordföranden föreslog att Kommunstyrelsens förslag skulle ställas mot Morgan Larssons (VFP) yrkande vilket godkändes av Kommunfullmäktige.

Ordföranden ställde därefter Kommunstyrelsens förslag mot Morgan Larssons (VFP) yrkande och fann att Kommunfullmäktige beslutat i enlighet med Kommunstyrelsens förslag.

### Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige antar upprättad rutin för hantering av medborgarförslag. Bilaga 15.

### Reservation

Morgan Larsson (VFP) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

### Bilaga

Bilaga 15      Rutin för hantering av medborgarförslag

### Protokollsutdrag:

Kommunstyrelseförvaltningen som har att publicera på lämpligt sätt



§ 30

## Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

KS 2024/113

### Beslut

Kommunfullmäktige konstaterar att samhällsbyggnadsnämnden har att återkomma med sin begäran om utökad budget för investering i boende för personer med sammansatta behov i samband med förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 6,5 mnkr i tilläggsbudget för projektet boende för personer med sammansatta behov för året 2025. Beslutet förutsätter att socialnämnden godkänner preliminär internhyra om ca 1,6 mnkr per år. Hyran är preliminär och kan komma att bli högre eller lägre än beräknat. Vid planering och uppstart av projektet konstaterades att nuvarande budget om 17,5 mnkr inte räcker då ytorna behöver utökas till följd av tillgänglighetsanpassning och biareor som tillkommit. Sammanlagt beräknas kostnaden i stället till 24,0 mnkr.

Under förutsättning att samhällsbyggnadsnämnden får tilläggsbudget begär nämnden en omfördelning av den totala budgeten om 24 mnkr med 2 mnkr 2024 och 22 mnkr 2025.

Ekonomikontoret har inget att erinra mot förslaget men då det avser behov i budget 2025 har samhällsbyggnadsnämnden att lyfta i frågan i samband med sitt förslag till mål- och resursplan 2025-2027. Det är svårt att föregripa budgetprocessen där nämndernas uppdrag är att lämna in sina förslag till mål- och resursplan 2025-2027 den 17 april 2024 till budgetberedningen som i sin tur gör en samlad bedömning om förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov.
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 samt Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04 Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

---

Utdragsbestyrkande



§ 21

## Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

KS 2024/113

### Beslut

Kommunfullmäktige konstaterar att samhällsbyggnadsnämnden har att återkomma med sin begäran om utökad budget för investering i boende för personer med sammansatta behov i samband med förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Anders Strand (SD) deltog inte i beslutet.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 6,5 mnkr i tilläggsbudget för projektet boende för personer med sammansatta behov för året 2025. Beslutet förutsätter att socialnämnden godkänner preliminär internhyra om ca 1,6 mnkr per år. Hyran är preliminär och kan komma att bli högre eller lägre än beräknat. Vid planering och uppstart av projektet konstaterades att nuvarande budget om 17,5 mnkr inte räcker då ytorna behöver utökas till följd av tillgänglighetsanpassning och biareor som tillkommit. Sammanlagt beräknas kostnaden i stället till 24,0 mnkr.

Under förutsättning att samhällsbyggnadsnämnden får tilläggsbudget begär nämnden en omfördelning av den totala budgeten om 24 mnkr med 2 mnkr 2024 och 22 mnkr 2025.

Ekonomikontoret har inget att erinra mot förslaget men då det avser behov i budget 2025 har samhällsbyggnadsnämnden att lyfta i frågan i samband med sitt förslag till mål- och resursplan 2025-2027. Det är svårt att föregripa budgetprocessen där nämndernas uppdrag är att lämna in sina förslag till mål- och resursplan 2025-2027 den 17 april 2024 till budgetberedningen som i sin tur gör en samlad bedömning om förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov.
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 samt Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-01-04 Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

---

Utdragsbestyrkande



2024-02-06

Dnr: KS 2024/113

**Handläggare**

Ewa Lundqvist  
ewa.lundqvist@vanersborg.se  
0521-721155

**Mottagare**

Kommunstyrelsen

## Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov.

### Förslag till beslut

Kommunfullmäktige konstaterar att samhällsbyggnadsnämnden har att återkomma med sin begäran om utökad budget för investering i boende för personer med sammansatta behov i samband med förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär 6,5 mnkr i tilläggsbudget för projektet boende för personer med sammansatta behov för året 2025. Beslutet förutsätter att socialnämnden godkänner preliminär internhyra om ca 1,6 mnkr per år. Hyran är preliminär och kan komma att bli högre eller lägre än beräknat. Vid planering och uppstart av projektet konstaterades att nuvarande budget om 17,5 mnkr inte räcker då ytorna behöver utökas till följd av tillgänglighetsanpassning och biareor som tillkommit. Sammanlagt beräknas kostnaden i stället till 24,0 mnkr.

Under förutsättning att samhällsbyggnadsnämnden får tilläggsbudget begär nämnden en omfördelning av den totala budgeten om 24 mnkr med 2 mnkr 2024 och 22 mnkr 2025.

Ekonomikontoret har inget att erinra mot förslaget men då det avser behov i budget 2025 har samhällsbyggnadsnämnden att lyfta i frågan i samband med sitt förslag till mål- och resursplan 2025-2027. Det är svårt att föregripa budgetprocessen där nämndernas uppdrag är att lämna in sina förslag till mål- och resursplan 2025-2027 den 17 april 2024 till budgetberedningen som i sin tur gör en samlad bedömning om förslag till mål- och resursplan 2025-2027.

### Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 § 12

Thomas Sannemalm  
Ekonomichef

## Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden  
Socialnämnden  
Ekonomikontoret



§ 12

## Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

SBN 2023/7

### Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas 6,5 mnkr i tilläggsbudget för projektet boende för personer med sammansatta behov för året 2025. Beslutet förutsätter att socialnämnden godkänner preliminär internhyra om ca 1,6 mnkr per år. Hyran är preliminär och kan komma att bli högre eller lägre än beräknat.
2. Med förutsättning att punkt 1 beslutas föreslås kommunfullmäktige besluta om ny fördelning av total budget för projektet boende för personer med sammansatta behov där den nya totala budgeten om 24 mnkr fördelas med 2 mnkr 2024 och resterande 22 mnkr 2025.

### Sammanfattning av ärendet

Investeringsprojektet ”Boende för personer med sammansatta behov” har startat upp under år 2023 med en årsbudget om 1,5 mnkr. Enligt beslutad Mål- och resursplan 2024–2026 fortlöper projektet under 2024 med 16 mnkr i årsbudget. Total budget för hela projekttiden uppgår till 17,5 mnkr. För 2023 har 40 tkr upparbetats av 1,5 mnkr som budgeterades för året.

Vid planering och uppstart av projektet har det konstaterats att nuvarande budget inte räcker för att genomföra projektet utifrån aktuell utformning och behov. Orsak till den prognostiserade kostnadsökningen är att de beräknade ytorna har ökat till följd av tillgänglighetsanpassning och biareor som tillkommit. Totalt har ytan ökat från 300 m<sup>2</sup> till 484 m<sup>2</sup>. Prognosen är att kostnaderna för projektet ökar med 6,5 mnkr vilket innebär behov av en totalbudget om 24 mnkr för projektet. Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas tilläggsbudget om 6,5 mnkr för år 2025.

Då projektstarten har dragit ut på tiden finns det även behov av att justera budget mellan åren. Enligt prognos inleds arbete med projektering och upphandling 2024 och byggnation kan påbörjas först under 2025. Därför föreslås den totala budgeten fördelas med 2 mnkr 2024 och resterande 22 mnkr 2025.

Ärendet har beretts i samråd med socialförvaltningen.

### Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-04

### Sändlista

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



**Vänersborgs kommun**  
**Samhällsbyggnadsnämnden**

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2024-01-25

Kommunstyrelsen  
Budgetekonom  
Förvaltningsekonom  
Verksamhetschef, Fastighet & service  
Ekonom, Fastighet & service

---

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2024-01-04

Dnr: SBN 2023/7

**Handläggare**

Clara Sannemalm  
clara.sannemalm@vanersborg.se  
0521-72 12 59

**Mottagare**

Samhällsbyggnadsnämnden

## Förslag om tilläggsbudget för investering i boende för personer med sammansatta behov

### Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas 6,5 mnkr i tilläggsbudget för projektet boende för personer med sammansatta behov för året 2025. Beslutet förutsätter att socialnämnden godkänner preliminär internhyra om ca 1,6 mnkr. Hyran är preliminär och kan komma att bli högre eller lägre än beräknat.
2. Med förutsättning att punkt 1 beslutas föreslås kommunfullmäktige besluta om ny fördelning av total budget för projektet boende för personer med sammansatta behov där den nya totala budgeten om 24 mnkr fördelas med 2 mnkr 2024 och resterande 22 mnkr 2025.

### Sammanfattning av ärendet

Investeringsprojektet ”Boende för personer med sammansatta behov” har startat upp under år 2023 med en årsbudget om 1,5 mnkr. Enligt beslutad Mål- och resursplan 2024-2026 fortlöper projektet under 2024 med 16 mnkr i årsbudget. Total budget för hela projekttiden uppgår till 17,5 mnkr. För 2023 har 40 tkr upparbetats av 1,5 mnkr som budgeterades för året.

Vid planering och uppstart av projektet har det konstaterats att nuvarande budget inte räcker för att genomföra projektet utifrån aktuell utformning och behov. Orsak till den prognostiserade kostnadsökningen är att de beräknade ytorna har ökat till följd av tillgänglighetsanpassning och biareor som tillkommit. Totalt har ytan ökat från 300 m<sup>2</sup> till 484 m<sup>2</sup>. Prognosen är att kostnaderna för projektet ökar med 6,5 mnkr vilket innebär behov av en totalbudget om 24 mnkr för projektet. Med anledning av detta föreslås kommunfullmäktige besluta att samhällsbyggnadsnämnden beviljas tilläggsbudget om 6,5 mnkr för år 2025.

Då projektstarten har dragit ut på tiden finns det även behov av att justera budget mellan åren. Enligt prognos inleds arbete med projektering och upphandling 2024 och byggnation kan påbörjas först under 2025. Därför föreslås den totala budgeten fördelas med 2 mnkr 2024 och resterande 22 mnkr 2025.

Ärendet har beretts i samråd med socialförvaltningen.



Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef, Administrativa  
enheten

### **Sändlista**

Kommunstyrelsen

Budgetekonom

Förvaltningsekonom

Verksamhetschef, Fastighet & service

Ekonom, Fastighet & service



§ 31

## Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

KS 2024/114

### Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att bevilja samhällsbyggnadsnämnden 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2024 fördelade till respektive investeringsprojekt enligt nämndens förslag. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 8 000 tkr från investeringsprojekt Sanden Södra till investeringsprojekt Källeberg i investeringsbudget 2024.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudgeten för 2024. Det avser projekt som är påbörjade innan 2024 och som kommer att fortskrida under 2024 och behöver utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt.

Mål- och resursplan 2023 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 419 900 tkr. Under hösten 2023 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 15 124 tkr för inköp av fastigheten Frode samt 2 000 tkr till inköp av eldrivna lastbilar. Inklusivt samhällsbyggnadsnämndens begäran om tilläggsbudget uppgår investeringsbudget 2024 till 479 573 tkr. Då det är en mycket hög nivå kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2024 till kommande år.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut 2024-02-12 Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024
- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget samt omfördelning av investeringsbudget 2024
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024
- Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024
- Samhällsbyggnadsnämndens tjänsteskrivelse 2024-01-18 Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

---

Utdragsbestyrkande



§ 22

## Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

KS 2024/114

### Beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att bevilja samhällsbyggnadsnämnden 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2024 fördelade till respektive investeringsprojekt enligt nämndens förslag. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 8 000 tkr från investeringsprojekt Sanden Södra till investeringsprojekt Källeberg i investeringsbudget 2024.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudgeten för 2024. Det avser projekt som är påbörjade innan 2024 och som kommer att fortskrida under 2024 och behöver utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt.

Mål- och resursplan 2023 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 419 900 tkr. Under hösten 2023 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 15 124 tkr för inköp av fastigheten Frode samt 2 000 tkr till inköp av eldrivna lastbilar. Inklusivt samhällsbyggnadsnämndens begäran om tilläggsbudget uppgår investeringsbudget 2024 till 479 573 tkr. Då det är en mycket hög nivå kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2024 till kommande år.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-06 Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget samt omfördelning av investeringsbudget 2024
- Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

---

Utdragsbestyrkande



2024-02-06

Dnr: KS 2024/114

**Handläggare**

Ewa Lundqvist  
ewa.lundqvist@vanersborg.se  
0521-721155

**Mottagare**

Kommunstyrelsen

## Begäran från samhällsbyggnadsnämnden om tilläggsbudget samt omfördelning av investeringsbudget 2024

### Förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att bevilja samhällsbyggnadsnämnden 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudget 2024 fördelade till respektive investeringsprojekt enligt nämndens förslag. Finansiering kan ske genom ökad upplåning.
2. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 8 000 tkr från investeringsprojekt Sanden Södra till investeringsprojekt Källeberg i investeringsbudget 2024.

### Sammanfattning av ärendet

Samhällsbyggnadsnämnden begär sammanlagt 42 549 tkr i tilläggsbudget i investeringsbudgeten för 2024. Det avser projekt som är påbörjade innan 2024 och som kommer att fortskrida under 2024 och behöver utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt.

Mål- och resursplan 2023 innehåller investerings- och exploateringsbudget om 419 900 tkr. Under hösten 2023 beslutade kommunfullmäktige att avsätta ytterligare 15 124 tkr för inköp av fastigheten Frode samt 2 000 tkr till inköp av eldrivna lastbilar. Inklusivt samhällsbyggnadsnämndens begäran om tilläggsbudget uppgår investeringsbudget 2024 till 479 573 tkr. Då det är en mycket hög nivå kan det bli nödvändigt att flytta fram projekt i budget 2024 till kommande år.

### Underlag

Samhällsbyggnadsnämndens beslut 2024-01-25 § 11

Thomas Sannemalm

Ekonomichef

### Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden  
Ekonomikontoret



§ 11

## Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

SBN 2023/7

### Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta om tilläggsbudget avseende investeringar under år 2024 till ett belopp av 42 549 tkr i enlighet med förvaltningens upprättade förslag.
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 8 000 tkr från investeringsprojektet Sanden Södra till investeringsprojektet Källeberg för år 2024.

### Bilaga/bilagor

Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

### Protokollsanteckningar

En felskrivning uppmärksammas i bilagan *Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024* som justeras innan protokollet justeras.

### Sammanfattning av ärendet

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2024 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 42 549 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2024 och som kommer att fortskrida under år 2024 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2024, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2023.

### Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2024 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2024
Gatuenheten	2 209
Fastighet	15 842
Exploatering	15 140
Kretslopp och Vatten	9 358
<b>Summa samhällsbyggnadsnämnden</b>	<b>42 549</b>

Utdragsbestyrkande



2024-01-25

I beslutad mål- och resursplan 2024 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 393 300 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för inköp av del av fastigheten Frode 3 beslutats enligt KF 2023-11-15 §200 med 15 124 tkr och tilläggsbudget för eldrivna lastbilar till serviceenheten med 2 000 tkr enligt beslut KF 2023-11-15 §198. Med förslag om tilläggsbudget med 42 549 tkr ökar investeringsplanen 2024 till totalt 452 973 tkr.

För 2024 års investeringar föreslås även att omfördela 8 000 tkr från projektet Sanden, Södra till projektet Källeberg i Brålanda. Sanden Södras kostnadsprognos för 2024 har minskat på grund av att planuppdraget är pausat per januari 2024. Källeberg har av flera skäl ökade kostnader mot projektets totala budget.

### Beslutsunderlag

- Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2024-01-18

### Sändlista

Kommunstyrelsen  
Samhällsbyggnadsförvaltningen ledningsteam  
Ekonom

---

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



# Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

## Sammanfattning

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2024 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 42 549 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2024 och som kommer att fortskrida under år 2024 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2024, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2023.

## Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2024 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2024
Gatuenheten	2 209
Fastighet	15 842
Exploatering	15 140
Kretslopp och Vatten	9 358
<b>Summa samhällsbyggnadsnämnden</b>	<b>42 549</b>

I beslutad mål- och resursplan 2024 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 393 300 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för inköp av del av fastigheten Frode 3 beslutats enligt KF 2023-11-15 §200 med 15 124 tkr och tilläggsbudget för eldrivna lastbilar till serviceenheten med 2 000 tkr enligt beslut KF 2023-11-15 §198. Med förslag om tilläggsbudget med 42 549 tkr ökar investeringsplanen 2024 till totalt 452 973 tkr.

För 2024 års investeringar föreslås även att omfördela 8 000 tkr från projektet Sanden, Södra till projektet Källeberg i Brålanda. Sanden Södras kostnadsprognos för 2024 har minskat på grund av att planuppdraget är pausat per januari 2024. Källeberg har av flera skäl ökade kostnader mot projektets totala budget.



## Fördjupad beskrivning av ärendet

### Fastighetsverksamheten

Av den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för pågående investeringar utgör fastighetsinvesteringarnas del 15 785 tkr. Den nya Holmängenskolan bidrar till en större del av totalen med en föreslagen tilläggsbudget om 6 273 tkr. Projektet pågår och förväntas färdigställas under 2024. Ett annat större projekt är Flickskolan varav föreslagen tilläggsbudget uppgår till 4 540 tkr. Projektet pågår och förväntas kunna tas i bruk av Socialförvaltningen i mars 2024. Projektet kommunhus, innergård som hänger ihop med nya mötessalen för har en föreslagen tilläggsbudget om 500 tkr motsvarande budgetdifferensen för år 2023 då projektet inte är färdigställt. Projekt för underhåll- och verksamhetsanpassning av kulturhuset har pågått under året men avviker från tidsplan med 459 tkr för 2023 vilket motsvarar föreslagen tilläggsbudget för 2024.

Takbyte av Arena Vänersborg har påbörjats med projektering men är fördröjt utifrån de 2 000 tkr som budgeterades 2023 och därav föreslås tilläggsbudget om 1 066 tkr motsvarande budgetdifferens 2023. Även WC Gaddesanna har påbörjats med projektering under hösten men har fördröjts utifrån årets budget om 1 272 tkr. Föreslagen tilläggsbudget motsvarar 2023 års budgetdifferens om 1 272 tkr.

Investering i multianläggningen Frendevi IP har pågått under 2023 med en mindre fördröjning till 2024 då löparbanan inte är färdigställd och slutbesiktning återstår, därav föreslagen tilläggsbudget om 372 tkr vilket motsvarar årets budgetdifferens.

Onsjö förskola, Skördegatan, har påbörjats med projektering under 2023 men på grund av fördröjning återstår 1 360 tkr i föreslagen tilläggsbudget för 2024. Budgetdifferensen 2023 uppgick till 1 860 tkr men 500 tkr av fördröjningen har redan hanterats i MRP 2024.

Fastighet (tkr)	Budget 2023	Totalt utfall 2023	Budgetdifferens 2023	Tilläggsbudget 2024
Holmängen skola	121 500	115 227	6 273	6 273
Fd Flickskolan	17 250	12 710	4 540	4 540
Kommunhus, innergård	500	0	500	500
Kulturhuset	19 500	19 041	459	459
Takbyte Arena Vänersborg	2 000	934	1 066	1 066
WC Gaddesanna	1 300	28	1 272	1 272
Frendevi IP	2 500	2 128	372	372
Onsjö förskola, Skördegatan	2 000	140	1 860	1 360
<b>Summa fastighet</b>	<b>166 550</b>	<b>150 162</b>	<b>16 388</b>	<b>15 842</b>



## Gatuenheten

Gatuenhetens föreslagna tilläggsbudget för 2024 uppgår till 2 209 tkr. Det projekt som främst bidrar till förslaget är gång- och cykelväg Vänersborg-Frändefors som har försenats på grund av en rättsprocess. Projektet förväntas kunna komma igång med anläggning 2024 och därför föreslås tilläggsbudget om 1 642 tkr år 2024 motsvarande budgetdifferensen 2023. I MRP 2024 är 800 tkr budgeterade för projektet och enligt beslut KF 2023-12-13 §228 har ytterligare 1 000 tkr omfördelats till GC-väg Vänersborg-Frändefors från investeringsprojektet GC-anlutningar vid järnvägsbron för 2024 då projektets kostnader har stigit från 3 800 tkr till 4 800 tkr.

Gång- och cykeltunnel vid järnväg Lillån är ett samarbetsprojekt med Vattenfall som handlar om åtgärder kring förhöjda vattennivåer. Projektet har varit vilande under en tid och är avhängt Vattenfalls medverkan men förhoppningen är att projektet kan startas upp 2024. Föreslagen tilläggsbudget år 2024 uppgår till 500 tkr, motsvarande budgetdifferensen för år 2023.

Gång- och cykelväg Vassbottenleden har en föreslagen tilläggsbudget om 67 tkr motsvarande 2023 års budgetdifferens. Asfaltering återstår i projektet under 2024.

Gatuenheten (tkr)	Budget 2023	Totalt utfall 2023	Budgetdifferens 2023	Tilläggsbudget 2024
GC-väg VBG-Frändefors	2 970	1 328	1 642	1 642
GC-tunnel jvg Lillån	500	0	500	500
GC-väg Vassbottenleden	600	533	67	67
<b>Summa Gatuenheten</b>	<b>4 070</b>	<b>1 861</b>	<b>2 209</b>	<b>2 209</b>

## Exploatering

Föreslagen tilläggsbudget för exploateringar uppgår till totalt 15 140 tkr. Det exploateringsprojekt som bidrar till störst del av tilläggsbudgeten i förslaget är Trestad Center Västra, med en tilläggsbudget om 4 750 tkr. Projektet är i princip färdigställt men asfaltering återstår innan området kan tas i bruk. Projektet förväntas bli färdigställt för försäljning till sommaren 2024.

Exploatering vid Skaven/Öxnered etapp 2 har fördröjts utifrån ursprunglig tidsplan och förväntas fortskrida under 2024. Projektets budgetavvikelse för 2023 uppgår till 10 940 tkr och 1 000 tkr av årets fördröjning har redan planerats in i MRP 2024, därav föreslås tilläggsbudget om 9 940 tkr.

Projektet personbiltunnel Skaven/Öxnered har en föreslagen tilläggsbudget om 450 tkr. 1 460 tkr av 2023 års fördröjning planerades redan in i MRP 2024 då den fördröjda tidsplanen var känd redan i våras och därför uppgår inte tilläggsbudgeten till den totala avvikelsen för 2023.

Exploatering (tkr)	Budget 2023	Totalt utfall 2023	Budgetdifferens 2023	Tilläggsbudget 2024
Trestad C västra	9 540	4 790	4 750	4 750

Skaven/Öxnered	22 700	11 760	10 940	9 940
Tunnel Skaven/Öxnered	1 910	2	1 908	450
<b>Summa Exploatering</b>	<b>34 150</b>	<b>16 553</b>	<b>17 597</b>	<b>15 140</b>

### Förslag omfördelning mellan exploateringsprojekt 2024

Exploatering vid Källeberg i Brålanda har pågått med byggnation under året. Projektet har fått kraftigt ökade kostnader mot budget och redovisade ett totalt utfall om 17,4 mnkr för 2023 vilket innebär en budgetavvikelse om 5,1 mnkr. Projektet har tidigare tillfördelats 5,5 mnkr i budget under innevarande år för att täcka ökade kostnader, men under hösten har kostnaderna ökat ytterligare. Det är flera orsaker till de ökade kostnaderna. Som tidigare beskrivits har projektet budgeterats med för lågt beräknade transportkostnader utifrån att byggnationens geografiska läge. De för lågt uppskattade transporterna har även påverkat till en felaktig bedömning gällande antal maskintimmar. Geotekniken har även visat sig vara en större faktor än vad som beräknades då en högre grundvattennivå i området har behövt hanteras varsamt för att inte påverka miljön och kringliggande områden på ett negativt sätt. Uppstart för projektet försenades under flera års tid och grundkalkylen togs fram under 2019 då projektet beslutades. De senaste åren har präglats av hög inflation och kraftiga prisökningar vilket också är en orsak till de ökade kostnaderna för projektet Källeberg.

Kvarstående kalkylerade kostnader är 9 mnkr vilket innebär att projektets slutprognos uppgår till 31,5 mnkr. Nuvarande totalbudget uppgår till 17,3 mnkr inklusive de 5,5 mnkr som tidigare omfördelats från Skaven/Öxnered. Detta innebär ett prognostiserat underskott om 14,2 mnkr. 1 mnkr av de återstående kostnaderna avser toppbeläggning och prognostiseras att utföras som tidigast under 2027. Det kan konstateras att de prognostiserade kostnaderna för Källeberg kommer att överstiga potentiella försäljningsintäkter i projektet beräknat utifrån dagens marknadsläge.

Exploateringsprojektet Sanden Södra har budgeterats med 30 mnkr år 2024. Vid planering av investeringsplanen 2024-2026 var bedömningen att projekt för Sanden Södra troligtvis skulle påbörjas med hög intensitet under 2024. Sedan dess har olika faktorer förändrats och i januari 2024 är status att planuppdraget för området är pausat. Detta innebär att de 30 mnkr som budgeterats för 2024 inte kommer att behöva nyttjas fullt ut. Prognos är att projektet redovisar upp till 15 mnkr under 2024 vilket innebär ett prognostiserat budgetöverskott med motsvarande.

Med anledning av ovanstående faktorer föreslås budgetomfördelning med 8 mnkr från projektet Sanden, Södra till projektet Källeberg under år 2024.

### Kretslopp och Vatten

Kretslopp och Vattens del av den totalt föreslagna tilläggsbudgeten uppgår till 9 358 tkr. Tilläggsbudgeten består av tre projekt. Rörviks vattenverk bidrar med störst del med en föreslagen tilläggsbudget om 8 116 tkr. Rörviks vattenverk har pågått med byggnation under året men avviker från tidsplan då projektet har fördröjts utifrån vad som prognostiserades av entreprenören tidigare under 2023.

Projekt för dagvattenanläggningar har en föreslagen tilläggsbudget om 614 tkr vilket motsvarar budgetavvikelse 2023. I den nuvarande dagvattenplanen intensifieras arbetet med dagvatten under kommande år och det beskrivs åtgärder som ska genomföras under 2024. De nuvarande 3 mnkr som beslutades för 2024 beräknas inte räcka till för att genomföra de tilltänkta åtgärderna och därför föreslås tilläggsbudget för projektet.

Projektet Dagvatten vid Kasenallén pågår över årsskiftet och budgetdifferensen från 2023 behövs i det fortsatta arbetet under 2024. Därför föreslås tilläggsbudget om 318 tkr motsvarande 2023 års budgetdifferens.

Säkerhetsarbete för avloppsreningsverk har en föreslagen tilläggsbudget om 310 tkr för år 2024 motsvarande 2023 års budgetdifferens med anledning av att beställd utrustning har försenats och kommer behöva hanteras under 2024.

<b>Kretslopp och vatten (tkr)</b>	<b>Budget 2023</b>	<b>Totalt utfall 2023</b>	<b>Budgetdifferens 2023</b>	<b>Tilläggsbudget 2024</b>
Rörviks vattenverk	58 400	50 284	8 116	8 116
Dagvattenanläggningar	1 400	786	614	614
Dagvatten Kasenallén	600	282	318	318
Säkerhetsarbete avr	500	190	310	310
<b>Summa Kretslopp och vatten</b>	<b>60 900</b>	<b>51 542</b>	<b>9 358</b>	<b>9 358</b>



2024-01-18

Dnr: SBN 2023/7

**Handläggare**

Clara Sannemalm  
clara.sannemalm@vanersborg.se  
0521-72 12 59

**Mottagare**

Samhällsbyggnadsnämnden

## Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

### Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta om tilläggsbudget avseende investeringar under år 2024 till ett belopp av 42 549 tkr i enlighet med förvaltningens upprättade förslag.
2. Samhällsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att omfördela 8 000 tkr från investeringsprojektet Sanden Södra till investeringsprojektet Källeberg för år 2024.

### Sammanfattning av ärendet

Totalt föreslagen tilläggsbudget 2024 för samhällsbyggnadsnämnden uppgår till 42 549 tkr. Projekt som är påbörjade innan år 2024 och som kommer att fortskrida under år 2024 behöver få utnyttja den del av budgeten som återstår för respektive projekt. För flera pågående projekt har eventuella förseningar helt eller delvis redan hanterats i Mål- och resursplan 2024, och därför behöver tilläggsbudget inte begäras, trots större budgetavvikelser i vissa projekt för år 2023.

### Den totalt föreslagna tilläggsbudgeten för år 2024 är fördelad enligt följande:

Samhällsbyggnadsnämnden (tkr)	Tilläggsbudget 2024
Gatuenheten	2 209
Fastighet	15 842
Exploatering	15 140
Kretslopp och Vatten	9 358
<b>Summa samhällsbyggnadsnämnden</b>	<b>42 549</b>

I beslutad mål- och resursplan 2024 så har samhällsbyggnadsnämnden en investeringsbudget om totalt 393 300 tkr. Utöver detta har tilläggsbudget för inköp av del av fastigheten Frode 3 beslutats enligt KF 2023-11-15 §200 med 15 124 tkr och

tilläggsbudget för eldrivna lastbilar till serviceenheten med 2 000 tkr enligt beslut KF 2023-11-15 §198. Med förslag om tilläggsbudget med 42 549 tkr ökar investeringsplanen 2024 till totalt 452 973 tkr.

För 2024 års investeringar föreslås även att omfördela 8 000 tkr från projektet Sanden, Södra till projektet Källeberg i Brålanda. Sanden Södras kostnadsprognos för 2024 har minskat på grund av att planuppdraget är pausat per januari 2024. Källeberg har av flera skäl ökade kostnader mot projektets totala budget.

### **Underlag**

Ekonomisk redovisning 2023

Lovisa Wagnervik

Verksamhetschef

### **Bilagor**

Begäran om tilläggsbudget samt omfördelning av budget avseende investeringar år 2024

### **Sändlista**

Kommunstyrelsen  
Samhällsbyggnadsförvaltningen ledningsteam  
Ekonom



§ 33

## Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan

KS 2024/153

### Beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att inför läsåret 2024/2025 flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Genom flytten av skolenheterna byter skolenheterna namn till Holmängenskolan F-3 och Holmängenskolan 4-6. I skolenhetsregistret får de nya skolenheterna samma skolenhetskoder som Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 i dagsläget har. De elever som har sin skolplacering på Norra skolan behåller genom flytten sin skolplacering vid Holmängenskolan.

### Reservationer, protokollsanteckningar, jäv

Henrik Harlitz (M), Lena Eckerbom Wendel (M), Cecilia Prins (L), Anders Strand (SD), Göran Nilsson (SD) och Torbjörn Moqvist (SD) deltog inte i beslutet.

### Sammanfattning av ärendet

Inför höstterminen år 2024 står den nya Holmängenskolan klar för inflyttning. Då kommer skolenheterna Norra skolan F-3 och 4-6 flytta till Holmängenskolans lokaler. När en skolenhet ska flyttas till nya lokaler ska det fattas ett kommunalt beslut om detta. Frågan om verksamhetsflytt från Norra skolan till Holmängenskolan har hanterats av barn- och utbildningsnämnden. Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 16 februari 2024 beslutade nämnden att hemställa att kommunfullmäktige beslutar om verksamhetsflytten, då nämnden bedömde att frågan är av större vikt för kommunen.

### Beslutsunderlag

- Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-19 Flytt av skolenhet från Norra skolan till Holmängenskolan
- Kommunfullmäktige beslut 2017-06-21, § 94, samt KF 2017-11-22, § 169 Mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, dnr KS 2017/11 (BUTN 2017/15)
- Barn- och utbildningsnämnden beslut 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2019/142) inklusive rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan"
- Barn- och utbildningsnämnden beslut 2024-02-16, § 21 (Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan)

---

Utdragsbestyrkande



2024-02-28

### Kommunstyrelsens behandling under sammanträdet

#### Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Carlsson (C) yrkade bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

#### Beslutsgång

Ordföranden redovisade att det fanns ett förslag till beslut, nämligen kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Ordföranden ställde kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag under acklamation och fann att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med förslaget.

---

			Utdragsbestyrkande
--	--	--	--------------------



2024-02-19

Dnr: KS 2024/153

**Handläggare**  
Maja Smochina  
maja.smochina@vanersborg.se  
0521-722427

**Mottagare**  
Kommunfullmäktige

## Flytt av skolenhet från Norra skolan till Holmängenskolan

### Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att inför läsåret 2024/2025 flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Genom flytten av skolenheterna byter skolenheterna namn till Holmängenskolan F-3 och Holmängenskolan 4-6. I skolenhetsregistret får de nya skolenheterna samma skolenhetskoder som Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 i dagsläget har. De elever som har sin skolplacering på Norra skolan behåller genom flytten sin skolplacering vid Holmängenskolan.

### Sammanfattning av ärendet

Inför höstterminen år 2024 står den nya Holmängenskolan klar för inflyttning. Då kommer skolenheterna Norra skolan F-3 och 4-6 flytta till Holmängenskolas lokaler. När en skolenhet ska flyttas till nya lokaler ska det fattas ett kommunalt beslut om detta. Frågan om verksamhetsflytt från Norra skolan till Holmängenskolan har hanterats av barn- och utbildningsnämnden. Vid barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 16 februari 2024 beslutade nämnden att hemställa att kommunfullmäktige beslutar om verksamhetsflytten, då nämnden bedömde att frågan är av större vikt för kommunen.

### Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2017-06-21, § 94 (mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, (KS 2017/11) att bevilja medel för att bygga den nya Holmängenskolan i Vänersborgs kommun.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, BUTN 2019/142) att godkänna att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Inför höstterminen 2024 står Holmängenskolan klar och verksamheten kommer att flyttas från Norra skolans lokaler till Holmängenskolas lokaler. Alla elever som nu går på Norra skolan behåller sin skolplacering när skolenheterna flyttar och byter namn till Holmängenskolan F-3 respektive Holmängenskolan 4-6. Att behålla befintliga skolenhetskoder har betydelse för kommunens möjligheter att uppbära och nyttja riktade statsbidrag. Det är också viktigt för verksamheten att ha kvar spårbarheten i nationella statistikdatabaser, exempelvis för att kunna följa kunskapsresultat över tid. För detta krävs att skolenheterna behåller sina skolenhetskoder.



Frågan om framtida nyttjande av fastigheten Oxeln 7 (Norra skolan) är ett eget ärende som utreds av kommunstyrelseförvaltningen i samverkan med berörda nämnder. Detta framgår av Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14, §§ 198 och 199, om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler. Bakgrunden till beslutet var två motioner, ”Motion om att inventera behov av förskolor och grundskolor i centrala Vänersborg” (dnr: KS 2021/439) samt ”Motion om utredning av Norra skolan som centralt placerad förskola” (dnr: KS 2021/438).

## Beredning

Beslutet om att flytta verksamheten påverkar barn. Barn- och utbildningsförvaltningen har haft en dialog med elever på Norra skolan under processen för att fånga upp deras åsikter och tankar inför en flytt. I dessa dialoger har till exempel frågor som ”vad är viktigt att tänka på inför en flytt?” och ”vad gör att du känner dig trygg i skolan?” diskuterats med eleverna. Flytten till Holmängensskolan kommer innebära att eleverna får tillgång till ändamålsenliga undervisningslokaler och lärmiljöer som är anpassade för dagens pedagogik. Med tillgång till samtliga specialsalar kommer inga elever att behöva transportera sig med buss till andra skolor för att ta del av undervisning. Eleverna har under projekteringen av skolan varit med och tyckt till om utemiljön och skolgården. Under dialogträffen med eleverna var det flera som lyfte fram just utomhusmiljön som viktig. Att eleverna själva har fått vara med och påverka utemiljön kan också uppmuntra eleverna till mer rörelse och aktivitet utomhus och under raster.

Kommunjurist vid kommunstyrelseförvaltningen har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet. Kommunjuristen vill understryka att i de fall en skolenhet ska flyttas till nya lokaler, ska ett kommunalt beslut fattas om detta. Eftersom barn- och utbildningsnämnden hemställt till kommunfullmäktige att fatta ett sådant beslut är det angeläget att fullmäktige skyndsamt fattar beslut om skolenhetsflytten.

## Underlag

Kommunfullmäktige beslut 2017-06-21, § 94, samt KF 2017-11-22, § 169 Mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, dnr KS 2017/11 (BUTN 2017/15)

Barn- och utbildningsnämnden beslut 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2019/142) inklusive rapporten ”Lokalplanering Holmängensskolan”

Barn- och utbildningsnämnden beslut 2024-02-16, § 21 (Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängensskolan)

Pernilla Bertilsson

Chef, Juridik- och säkerhetskontoret

## Sändlista

Barn- och utbildningsnämnden  
Samhällsbyggnadsnämnden  
Kultur- och fritidsnämnden



## § 21

### Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan

BUTN 2019/142

#### Beslut

Barn- och utbildningsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att inför läsåret 2024/2025 besluta om att flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Barn- och utbildningsnämnden bedömer att frågan om att flytta de aktuella skolenheterna är av större vikt för kommunen och att frågan därför ska beredas skyndsamt av kommunstyrelsen och därefter beslutas av kommunfullmäktige i enlighet med 5 kap. 1 § kommunallagen (2017:725).

#### Sammanfattning av ärendet

Holmängenskolan står färdig för inflyttning till höstterminen 2024. All verksamhet flyttas då från Norra skolan till de nya lokalerna i Holmängenskolan. Vid flytt av verksamheten behöver den nya adressen registreras i Skolverkets skolenhetsregister för att till exempel information och nationella prov ska kunna skickas ut från Skolverket till rätt adress.

#### Beslutsunderlag

- Barn- och utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-02-09.

#### Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

#### Förslag till beslut på sammanträdet

##### Utskickat förslag till beslut:

Barn- och utbildningsnämnden uppdrar åt barn- och förvaltningen att inför läsåret 2024/2025 flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Genom flytten av skolenheterna byter skolenheterna namn till Holmängenskolan F-3 och Holmängenskolan 4-6. I skolenhetsregistret får de nya skolenheterna samma skolenhetskoder som Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 i dagsläget har. De elever som har sin skolplacering på Norra skolan behåller genom flytten sin skolplacering vid Holmängenskolan.

Utdragsbestyrkande



2024-02-16

Ordförande Bo Carlsson (C) lämnar följande förslag till beslut:

Barn- och utbildningsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att inför läsåret 2024/2025 besluta om att flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Barn- och utbildningsnämnden bedömer att frågan om att flytta de aktuella skolenheterna är av större vikt för kommunen och att frågan därför ska beredas skyndsamt av kommunstyrelsen och därefter beslutas av kommunfullmäktige i enlighet med 5 kap. 1 § kommunallagen (2017:725).

**Beslutsgång**

Ordförande Bo Carlsson (C) ställer utskickat förslag under proposition, och därefter ställer han sitt eget förslag till proposition, och finner därefter att barn- och utbildningsnämnden enhälligt beslutat enligt ordförandes förslag.

**Sändlista**

Kommunfullmäktige  
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen  
Verksamhetschef förskola, F-6 och 7-9, barn- och utbildningsförvaltningen  
Barn- och elevhälsochefer, barn- och utbildningsförvaltningen  
Enhetschef, kostenheten  
Enhetschef lokalvård, fastighet och service  
Enhetschef arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen  
Ekonom, barn- och utbildningsförvaltningen  
Utredare, barn- och utbildningsförvaltningen  
Utredare, ekonomikontoret, kommunstyrelseförvaltningen

---

Utdragsbestyrkande



2024-02-09

Dnr: 2019/142

**Handläggare**

Hans-Joachim Ackermann  
hans-joachim.ackermann@vanersborg.se  
0521-721216

**Mottagare**

Barn- och  
utbildningsnämnden

## Flytt av verksamhet från Norra skolan till Holmängenskolan

### Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden uppdrar åt barn- och förvaltningen att inför läsåret 2024/2025 flytta skolenheterna Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 från lokalerna vid Norra skolan till de nya lokalerna vid Holmängenskolan. Genom flytten av skolenheterna byter skolenheterna namn till Holmängenskolan F-3 och Holmängenskolan 4-6. I skolenhetsregistret får de nya skolenheterna samma skolenhetskoder som Norra skolan F-3 och Norra skolan 4-6 i dagsläget har. De elever som har sin skolplacering på Norra skolan behåller genom flytten sin skolplacering vid Holmängenskolan.

### Sammanfattning av ärendet

Holmängenskolan står färdig för inflyttning till höstterminen 2024. All verksamhet flyttas då från Norra skolan till de nya lokalerna i Holmängenskolan. Vid flytt av verksamheten behöver den nya adressen registreras i Skolverkets skolenhetsregister för att till exempel information och nationella prov ska kunna skickas ut från Skolverket till rätt adress.

### Fördjupad beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2017-06-21, § 94 (mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, (KS 2017/11) att bevilja medel för att bygga den nya Holmängenskolan i Vänersborgs kommun.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, BUTN 2019/142) att godkänna att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Inför höstterminen 2024 står Holmängenskolan klar och verksamheten kommer att flyttas från Norra skolans lokaler till Holmängenskolas lokaler. Alla elever som nu går på Norra skolan behåller sin skolplacering när skolenheterna flyttar och byter namn till Holmängenskolan F-3 respektive Holmängenskolan 4-6. Att behålla befintliga skolenhetskoder har betydelse för kommunens möjligheter att uppbära och nyttja riktade statsbidrag. Det är också viktigt för verksamheten att ha kvar spårbarheten i nationella statistikdatabaser, exempelvis för att kunna följa kunskapsresultat över tid. För detta krävs att skolenheterna behåller sina skolenhetskoder.

Frågan om framtida nyttjande av fastigheten Oxeln 7 (Norra skolan) är ett eget ärende som utreds av kommunstyrelseförvaltningen i samverkan med berörda nämnder. Detta framgår av Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14, §§ 198 och 199, om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler. Bakgrunden till beslutet var två motioner, ”Motion om att inventera behov av förskolor och grundskolor i centrala Vänersborg” (dnr: KS 2021/439) samt ”Motion om utredning av Norra skolan som centralt placerad förskola” (dnr: KS 2021/438).

## Beredning

Lokalplanering Holmängenskolan har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighet och service. Under byggnadsprocessen har synpunkter inhämtats från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen. Beslutet om att flytta verksamheten påverkar barn. Barn- och utbildningsförvaltningen har haft en dialog med elever på Norra skolan under processen för att fånga upp deras åsikter och tankar inför en flytt. I dessa dialoger har till exempel frågor som ”vad är viktigt att tänka på inför en flytt?” och ”vad gör att du känner dig trygg i skolan?” diskuterats med eleverna. Flytten till Holmängenskolan kommer innebära att eleverna får tillgång till ändamålsenliga undervisningslokaler och lärmiljöer som är anpassade för dagens pedagogik. Med tillgång till samtliga specialsalar kommer inga elever att behöva transportera sig med buss till andra skolor för att ta del av undervisning. Eleverna har under projekteringen av skolan varit med och tyckt till om utemiljön och skolgården. Under dialogträffen med eleverna var det flera som lyfte fram just utomhusmiljön som viktig. Att eleverna själva har fått vara med och påverka utemiljön kan också uppmuntra eleverna till mer rörelse och aktivitet utomhus och under raster.

## Underlag

Kommunfullmäktige beslut 2017-06-21, § 94, samt KF 2017-11-22, § 169 Mål- och resursplan samt investeringsbudget 2018-2022, dnr KS 2017/11 (BUTN 2017/15)

Barn- och utbildningsnämnden beslut 2020-01-20, § 5 (Ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2019/142) inklusive rapporten ”Lokalplanering Holmängenskolan”

Kommunfullmäktiges beslut 2022-12-14, §§ 198 och 199, om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i nära samverkan med berörda nämnder utreda vilka kommunala verksamheter som skulle kunna nyttja Norra skolans lokaler.

Motion om att inventera behov av förskolor och grundskolor i centrala Vänersborg (dnr: KS 2021/439)

Motion om utredning av Norra skolan som centralt placerad förskola” (dnr: KS 2021/438)

Sofia Bråberg  
Förvaltningschef

### **Sändlista**

Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen  
Verksamhetschef förskola, F-6 och 7-9, barn- och utbildningsförvaltningen  
Barn- och elevhälsochefer, barn- och utbildningsförvaltningen  
Enhetschef, kostenheten  
Enhetschef lokalvård, fastighet och service  
Enhetschef arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen  
Ekonom, barn- och utbildningsförvaltningen  
Utredare, barn- och utbildningsförvaltningen  
Utredare, ekonomikontoret, kommunstyrelseförvaltningen



## § 5

### Ny skola på Holmängen

BUTN 2019/142

#### Beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

#### Reservation

Anton Lidell (M) reserverar sig till förmån för eget förslag.

#### Sammanfattning av ärendet

Skolsituationen i centrala Vänersborg har utretts under lång tid. Utredningar har visat att Norra skolan är olämplig för en utbyggnad, att de funktioner som behövs för en tvåparallellig skola inte kan rymmas på Norra skolan och att det är lämpligt att placera en ny skola på Holmängen. Förutsättningar för att bygga en ny skola på Holmängen finns på plats genom att detaljplan ändrats och investeringsmedel beviljats av kommunfullmäktige från och med 2020. Barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans med fastighet- och service under hösten 2019 gjort en lokalplanering för Holmängenskolan. Lokalplaneringen tydliggör dimensionering, placering, funktioner, tidplan, redovisar flexibilitet och koncernnytta samt preliminär hyreskostnad. Rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan" ska utgöra underlag för projektering och byggnation av Holmängenskolan.

#### Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2019-12-05
- Lokalplanering Holmängenskolan

#### Barn- och utbildningsnämnden s behandling under sammanträdet

##### Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Mats Andersson (C) föreslår:

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

Anton Lidell (M) föreslår:

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängenskolan".

---

Utdragsbestyrkande





2020-01-20

#### Beslutsgång

Ordförande frågar först om nämnden beslutat enligt ordförandes förslag, och finner att nämnden gör så.

Ordförande frågar sedan om barn- och utbildningsnämnden beslutar enligt Anton Lidells (M) förslag, och finner att nämnden avslår förslaget.

Omröstning begärs.

Ordförande fastställer följande propositionsordning:

De som röstar för ordförandes förslag röstar Ja.

De som röstar för Anton Lidells förslag röstar Nej.

#### Omröstningsresultat

Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Mats Andersson (C)		
Gunnar Henriksson (L)		
Christin Slättmyr (S)		
Gunnar Bäckman (KD)		
Göran Nilsson (SD)		
Stefan Kärvling (V)		
Joakim Sjöling (S)		
	Anton Lidell (M)	
Jonathan Svensson (S)		
Jan A .Palmqvist (SD)		
Magnus Lilja (V)		

Ordförande konstaterar att nämnden beslutat enligt ordförandes förslag, med 10-Ja röster och 1 -Nej röst.

#### Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden, FC, förvaltningsekonom, fastighetschef, lokalutredare, enhetschef projekt och förvaltning, enhetschef kostenheten, enhetschef lokalvård, fastighet och service SbF.

Ledningsgrupp, förvaltningsekonom, utredare, BoU

Enhetschef Arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen

---

Utdragsbestyrkande



2019-12-05

Dnr: BUTN 2019/142

**Handläggare**

Louise Edgren, Anna Högmark  
louise.edgren@varnersborg.se  
anna.hogmark@vanersborg.se

**Mottagare**

Barn- och  
utbildningsnämnden

## Ny skola på Holmängen

### Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden godkänner att samhällsbyggnadsnämnden startar projektering och verkställer byggnation av en ny skola på Holmängen i enlighet med rapporten "Lokalplanering Holmängensskolan".

### Sammanfattning av ärendet

Skolsituationen i centrala Vänersborg har utretts under lång tid. Utredningar har visat att Norra skolan är olämplig för en utbyggnad, att de funktioner som behövs för en tvåparallellig skola inte kan rymmas på Norra skolan och att det är lämpligt att placera en ny skola på Holmängen. Förutsättningar för att bygga en ny skola på Holmängen finns på plats genom att detaljplan ändrats och investeringsmedel beviljats av kommunfullmäktige från och med 2020. Barn- och utbildningsförvaltningen har tillsammans med fastighet- och service under hösten 2019 gjort en lokalplanering för Holmängensskolan. Lokalplaneringen tydliggör dimensionering, placering, funktioner, tidplan, redovisar flexibilitet och koncernnytta samt preliminär hyreskostnad. Rapporten "Lokalplanering Holmängensskolan" ska utgöra underlag för projektering och byggnation av Holmängensskolan.

### Fördjupad beskrivning av ärendet

Ärendet med en ny skola på Holmängen F-6 startade 2016 då byggnationen föreslogs i "Skolutredning av de centrala skolorna i Vänersborgs kommun". Barn- och utbildningsnämnden beslutade då att ställa sig bakom utredningen samt översända den till kommunfullmäktige för kännedom. Vidare beslutades bland annat att uppdra åt barn- och utbildningsförvaltningen att i samråd med samhällsbyggnadsförvaltningen utreda och analysera etapp 1 i skolutredningen med avseende på renovering och utbyggnad av Norra skolan (2016-02-22, §17).

Utredningen av Norra skolan resulterade i slutsatsen att en utbyggnad är olämplig ur flera aspekter. Istället föreslogs att möjligheten att tillskapa fler centrumnära platser genom en byggnation av Holmängensskolan, i enlighet med etapp 2 i skolutredningen, skulle utredas. Barn- och utbildningsnämnden beslutade att översända utredningen till kommunstyrelsen för kännedom. Samtidigt beslutades att i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen utreda om en ny skola kan byggas på Holmängen i enlighet med etapp 2 i skolutredningen samt vidare utreda en renovering av Norra skolan till att utgöra en två parallellig F-6 skola (2016-06-20, §72.)

Fastighetsenheten bedömde att de funktioner som barn- och utbildningsförvaltningen specificerat behövdes på en tvåparallellig skola inte kunde rymmas på Norra skolan. Utredningen angående lämpligheten att bygga en ny skola på Holmängen genomfördes av en förvaltningsövergripande grupp där miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, byggnadsförvaltningen, fastighetsenheten samt barn- och utbildningsförvaltningen var representerade. Gruppen bedömde att placeringen var lämplig ur flera aspekter men att det saknades en detaljplan som tillät skola. 2016-12-12 beslutade därför barn- och utbildningsnämnden att ge samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att ansöka om ändring av ”Detaljplan av del av Holmängen, Verksamheter m.m. Vänersborgs kommun” för att tillåta skola.

Byggnadsnämnden antog den ändrade detaljplanen ”Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen” den 21 augusti 2018 och beslutet vann laga kraft den 18 september 2018.

Norra skolan, Tärnanskolan och Mariedalskolan har betydligt fler elever än vad de ursprungliga skolorna är dimensionerade för. För att klara behoven har tillfälliga lokaler och moduler hyrts in. Elevantalen i centrum har ökat kraftigt och prognostiseras att fortsätta öka under överskådlig tid. Norra skolan saknar möjlighet till utbyggnad, Mariedalskolan har ett redan för högt elevantal i förhållande till sina lokaler och Tärnanskolan likaså. Ingen av de befintliga skolorna kan ta emot fler elever och behovet av en ny central F-6 skola är akut och stort.

Mot denna bakgrund beslutade barn- och utbildningsnämnden att ansöka om investeringsmedel för en ny skola på Holmängen (2019-02-18, § 22). I Mål- och resursplan 2020–2022 antagen 2019-06-19 beviljade kommunfullmäktige samhällsbyggnadsnämnden totalt 260 mkr för byggnation av en ny skola på Holmängen inklusive idrottshall och kök. Med anledning av beslutet om investeringsmedel har barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med fastighetsenheten under hösten 2019 genomfört en lokalplanering för Holmängensskolan för att tydliggöra dimensionering, placering, funktion, tidplan, redovisa flexibilitet och koncernnytta samt redovisa preliminär hyreskostnad för den nya skolan. Lokalplaneringen sätter ramen för och utgör ett underlag för projektering och byggnation av Holmängensskolan.

## Beredning

Lokalplanering Holmängensskolan har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, fastighet och service. Utredningen har inhämtat synpunkter från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

## Underlag

Utredning, Skolutredning av de centrala grundskolorna i Vänersborgs kommun, dnr BUTN 2015/49 hid 2016.132

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Skolutredning av de centrala grundskolorna i Vänersborgs kommun, § 17 2016-02-22.

Utredning, Fördjupad utredning av etapp 1 i skolutredningen, dnr BUTN 2015/49 hid 2016.

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, § 72 2016-06-20.

Utredning, Norra skolan och ny skola på Holmängen, dnr BUTN 2015/49 hid  
2016.1373

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Utredning Norra skolan och ny  
skola på Holmängen, §110 2016-12-12.

Sammanträdesprotokoll byggnadsnämnden, Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster  
om Östra vägen Vänersborgs kommun, § 72 2018-08-21.

Behovsbeskrivning investeringsbudget MRP 2020, bilaga 2, dnr BUTN 2018/104. Hid  
2019.290

Sammanträdesprotokoll Barn- och utbildningsnämnden, Budget 2020, Mål- och  
resursplan 2020-2022: Fastighetsinvesteringar, § 22, 2019-02-18, dnr 2018/4

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

## Bilagor

Lokalplanering Holmängensskolan

## Sändlista

Samhällsbyggnadsnämnden  
Förvaltningschef, barn- och utbildningsförvaltningen  
Förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen  
Verksamhetschef förskola, F-6 och 7-9, barn- och utbildningsförvaltningen  
Elevhälsochef, barn- och utbildningsförvaltningen  
Fastighetschef, Fastighet och service  
Enhetschef, kostenheten  
Enhetschef projekt och förvaltning, fastighet och service  
Enhetschef lokalvård, fastighet och service  
Enhetschef arena fritid, kultur- och fritidsförvaltningen  
Förvaltningsekonom, barn- och utbildningsförvaltningen  
Förvaltningsekonom, samhällsbyggnadsförvaltningen  
Utredare, barn- och utbildningsförvaltningen  
Lokalutredare, fastighet och service



2019-12-05

Dnr: BUTN 2019/142

**Handläggare**

Louise Edgren, Anna Högmark  
[louise.edgren@vanersborg.se](mailto:louise.edgren@vanersborg.se),  
[anna.hogmark@vanersborg.se](mailto:anna.hogmark@vanersborg.se)  
0521-72 10 29, 0521-72 25 27

**Mottagare**

Barn- och  
utbildningsnämnden

## Lokalplanering Holmängenskolan



## Sammanfattning av rapporten

Behovet av en ny skola i centrum beskrivs ibland andra ”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” (dnr: BUN 2015/49). I den bedöms att en helt ny skola behövs i centrum på grund av att Norra skolan inte kan byggas ut för att täcka det prognostiserade behovet. I juni 2019 beslutade kommunfullmäktige, i samband med beslut om Mål- och resursplan 2020–2022, om medel för en ny skola på Holmängen inklusive idrottshall och kök. Totalt avsätts 260 miljoner kronor för investering i den nya skolan.

Denna utredning är lokalplanering för den nya skolan och syftar till att tydliggöra dimensionering, funktioner, placering och tidplan för Holmängens skolan. Utredningen har tagits fram under hösten 2019 i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och fastighetsenheten. Synpunkter har inhämtats från berörda enheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

Sofia Bråberg

Förvaltningschef

Barn- och utbildningsförvaltningen

Carl-Gustav Eriksson

Fastighetschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen

## Innehållsförteckning

<b>1</b>	<b>UPPDRAG</b> .....	<b>4</b>
1.1	UPPDRAGSBESKRIVNING.....	4
1.2	MÅL OCH SYFTE.....	4
1.3	BERÖRDA PARTER/AKTÖRER.....	4
1.4	AVGRÄNSNING .....	4
1.5	UNDERLAG .....	4
1.6	METOD.....	4
<b>2</b>	<b>UTREDNING</b> .....	<b>4</b>
2.1	DIMENSIONERING AV HOLMÄNGENSKOLAN .....	4
2.2	PLACERING .....	5
2.3	FUNKTIONSPROGRAM.....	5
2.3.1	<i>Hemvist</i> .....	6
2.3.2	<i>Entréhall</i> .....	6
2.3.3	<i>Utomhusmiljö</i> .....	7
2.3.4	<i>Kök och matsal</i> .....	8
2.3.5	<i>Idrottslokal</i> .....	9
2.3.6	<i>Lokaler för elevhälsan</i> .....	10
2.3.7	<i>Generella funktioner</i> .....	10
2.4	TIDPLAN OCH EKONOMI .....	11
2.5	FLEXIBILITET OCH KONCERNNYTTA .....	12

## 1 Uppdrag

### 1.1 Uppdragsbeskrivning

Lokalplaneringen för Holmängenskolan ska tydliggöra dimensionering, funktioner, placering, tidplan, redovisa flexibilitet och koncernnytta samt redovisa preliminär hyreskostnad för Holmängenskolan. Utredningen har tagits fram under hösten 2019 i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och fastighetsenheten. Synpunkter har inhämtats från verksamheter på barn- och utbildningsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen.

### 1.2 Mål och syfte

Syftet med lokalplaneringen för Holmängenskolan är att ge förutsättningar för att skapa ändamålsenliga, flexibla och hållbara lokaler över tid. Lokalplaneringen är ett underlag för projekteringen av den nya skolan.

### 1.3 Berörda parter/aktörer

Lokalplaneringen har tagits fram i samarbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

### 1.4 Avgränsning

Lokalplaneringen innehåller endast ett funktionsprogram med vilka funktioner skolan ska ha, det finns ingen specificering över hur salar och utrymmen ska vara utrustade. Denna specificering kommer istället att tas fram under nästa steg, i projekteringsarbetet.

### 1.5 Underlag

”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” Dnr: BUN 2015/49.

”Reviderad förskole- och grundskoleplan – Lokalförsörjningsplan 2019–2027” Dnr: BUN 2015/54

”Norra skolan” dnr: SBN 2018/289

### 1.6 Metod

Underlaget för om- och tillbyggnationen av Öxnered skola har fungerat som en förebild för funktionsprogrammet. Inspiration har även hämtats från andra kommuners lokalplanering, framförallt funktionsprogrammet framtaget av Stockholm Stad. Därtill har avstämningar skett med och synpunkter inhämtats från kostenheten, fastighets- och serviceenheten, kultur- och fritidsförvaltningen samt elevhälsan.

## 2 Utredning

### 2.1 Dimensionering av Holmängenskolan

Behovet av en ny skola i centrum beskrivs i ”Utredning av Norra skolan och ny skola på Holmängen” dnr: BUN 2015/49. I den bedömdes att en helt ny skola behövdes i centrum på grund av att Norra skolan inte skulle kunna byggas ut för att täcka det prognostiserade behovet. Den senaste elevprognosen återfinns i ”Reviderad förskole- och grundskoleplan – Lokalförsörjningsplan 2019–2027” och visar att elevantalet för årskurs F-6 vid Mariedal, Tärnan och Norra beräknas uppgå till 1226 elever år 2027. Lokalerna vid Mariedalsskolan och Tärnan beräknas i lokalförsörjningsplanen maximalt kunna inrymma 817 elever utan



moduler eller andra tillfälliga lokaler. Detta ger ett behov av att tillskapa 409 elevplatser vid den nya skolan.

Norra skolan är inte medräknad i antalet platser på grund av omfattande fuktproblematik vilken inte beräknas kunna åtgärdas på grund av att investeringsmedel för renovering inte beviljades (dnr: SBN 2018/289). Nordisk byggskadetredning har genomfört flertalet utredningar av inomhusmiljön på Norra skolan och rekommenderar att stora delar av skolan inte nyttjas som försiktighetsåtgärd på grund av fuktproblematiken och avvikande lukter.

För att täcka behovet av de 409 platser som beräknas behövas i centrum år 2027 och för att få en effektiv och hållbar organisation ska Holmängens skolan dimensioneras för 21 klasser med totalt 525 elever. Enligt lokalförsörjningsplanen har Mariedalsskolan 15 klassrum, under hösten 2019 tillskapas fem klassrum till på Habiliteringen som hyrs av Hemsö. De 20 klassrummen gör att Mariedalsskolan blir bättre lämpad att ha det antal klasser de har idag, 21 stycken med mellan 19–25 elever i varje klass. Tärnan har 15 klassrum men 19 klasser vilket kan förklaras av att de har fyra klassrum i moduler. I och med att Holmängens skolan byggs beräknas dessa kunna avvecklas och Tärnans skolan blir då lämplig för att ha 14–15 klasser. De har idag mellan 16 och 22 elever i varje klass. Detta ger att nedanstående skolstruktur blir lämplig med hänsyn till dagens klasstorlekar.

Skolstruktur i centrum år 2027	Antal klasser	Antal elever i snitt	Totalt antal elever
Tärnan	14 klasser	22 elever	308
Mariedalsskolan	21 klasser	22 elever	462
Holmängen	21 klasser	22 elever	462

## 2.2 Placering

Mark för Holmängens skolan finns avsatt i Detaljplan för del av Holmängen 1:1, väster om Östra vägen (Dnr PLAN 2017.39), se bilaga 1. Denna placering bedömdes av miljö- och hälsoskyddsförvaltningen, byggnadsförvaltningen, samhällsbyggnadsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen sammantaget vara bäst lämpad för en ny skola årskurs F-6 i centrala Vänersborg. Barn- och utbildningsnämnden har begärt ändring av detaljplanen för att tillåta skola. Den nya detaljplanen vann laga kraft 18 september 2018.

## 2.3 Funktionsprogram

Skollokaler behöver ge fysiska förutsättningar för trygghet och variation i arbetssätt. Lokalerna ska vara flexibla för att möta skolans olika behov, men de ska samtidigt vara yt-effektiva och hållbara över tid utifrån pedagogik, arbetssätt och förändringar i elevunderlaget. Funktionsprogrammet syftar till att säkerställa dessa kvalitéer och därmed skapa ändamålsenliga lokaler med goda och långsiktiga förutsättningar.

Skolans lokaler fördelas på hemvister och gemensamma lokalresurser. I elevens hemvist finns de lokaler eleven är i behov av under största delen av skoldagen. Gemensamma lokalresurser innefattar allt från specialsalar till expedition och matsal.

Skollokaler är långsiktiga investeringar och nya skolor behöver klara såväl nuvarande som framtida organisatoriska och pedagogiska utmaningar. Lokalerna ska skapa ett maximalt utbyte mellan pedagoger och elever och stödja en skola organiserad i arbetslag. Lokalerna ska

även möjliggöra ett effektivt utnyttjande av ytor där alla lokaler används under hela dagen. Barnperspektivet ska genomsyra projekteringen av Holmängensskolan.

Om- och tillbyggnationen för Öxnered skolan har fungerat som en förebild för funktionsprogrammet. Inspiration har även hämtats från andra kommuners lokalplanering, framförallt funktionsprogrammet framtaget av Stockholm Stad.

Vänersborgs kommun strävar efter yteffektiva lokaler med god ändamålsenlighet. För att uppnå bägge dessa mål bör skolan sträva mot 10 kvadratmeter inomhus per elev exklusive idrottshall. För utemiljön ska Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet (BFA 2015:1 FRI) följas. Vid utformningen av friytan ska även Boverkets vägledning "Gör plats för barn och unga" beaktas. I denna skrift anges att ett rimligt mått på friyta kan vara 40 kvadratmeter per barn i förskolan och 30 kvadratmeter per barn i grundskolan. Övriga mått att ta hänsyn till är exempelvis "Parkeringsnorm för Vänersborgs kommun" (Byggnadsnämnden, 1 mars 2016, § 20) men friyta har företräde. I övrigt ska nationella, regionala samt kommunala lagar, regler och riktlinjer följas.

### 2.3.1 Hemvist

Hemvisten är den plats där eleverna tillbringar största delen av sin tid i skolan. Det är i hemvisten eleven ska känna sin tillhörighet. Hemvisten innehåller lärosalar, allrum, gruppum, fritids, kappum, hygienutrymmen och personalarbetsplatser. För att skapa flexibilitet ska hemvister på markplan även kunna användas för förskola.

Hemvister ska vara likvärdiga och innehålla en variation av rum som ger förutsättningar att skapa olika lärmiljöer. Variationen ska stödja de olika moment som finns i en undervisningssituation och ge förutsättningar att fånga elevers olika behov samt utgöra ett stöd för elever med funktionsvariation eller behov av individuellt stöd.

Hemvisten ska ge förutsättningar för arbete såväl individuellt som i olika gruppstorlekar, både i tyst och mer öppen miljö. Lokalerna ska medge samling i 30-grupper för att möjliggöra flexibilitet. Den bästa beredskapen för att möta framtida behov är att bygga flexibelt och möjliggöra variation. Viktiga förutsättningar är att skolans alla lokaler är användbara som pedagogisk yta och att de är flexibla i den betydelsen att de tillåter olika organisationer och arbetssätt.

### 2.3.2 Entréhall

Entréhallen tillsammans med skolans gemensamma funktioner är skolans centralpunkt. Specialsalar placeras med ingång från skolans entréhall eller i anslutning till entréhallen, tillsammans med övriga gemensamma funktioner som reception, expedition, mediatek/bibliotek, konferensrum och matsal. Om det är möjligt förläggs även idrotten i anslutning till entréhallen. Entréhallen bör ha följande funktioner:

#### 2.3.2.1 Trygghet

*Funktion: En tydlig, överblickbar, trygg och välkomnande entré.*

*Funktion: Systemet ska kunna öppna/låsa samtliga utrymmen, sektioner eller enskilda celler oavsett tid.*

#### 2.3.2.2 Effektivitet

*Funktion: Entrén utformas så att det förhindras att smuts dras in i skolan.*

### **2.3.2.3 Flexibilitet**

*Funktion: Entrémiljöerna ska gå att anpassa till skolans olika behov och möjliggöra användning av skolans lokaler även efter skoltid.*

## **2.3.3 Utomhusmiljö**

Barns och ungas utemiljöer ska vara trivsamma, hälsosamma, trygga, stimulerande och inbjuda till lek och rörelse. En välplanerad utemiljö ökar elevens möjligheter till social, motorisk och fysisk utveckling. Zoner bör planeras för samutnyttjande och innehålla flera funktioner. Utemiljön ska inbjuda till pedagogisk verksamhet. Utomhusmiljön bör ha följande funktioner:

### **2.3.3.1 Trygghet**

*Funktion: Hämtning och lämning ska vara säkra.*

*Funktion: Varutransporter till verksamheten ska vara möjliga att utföra med hög säkerhet.*

*Funktion: Ljusmiljön ska bidra till en trygg utomhusmiljö.*

*Funktion: Skolgården ska skapa tillhörighet och påvisa att den tillhör skolan.*

### **2.3.3.2 Rörelser**

*Funktion: Utomhusmiljön ska stimulera rörelser av olika slag.*

*Funktion: Rastverksamhet ska kunna pågå utan att störa undervisningen.*

### **2.3.3.3 Effektivitet**

*Funktion: Skolgården ska locka alla elever till fysisk aktivitet och inbjuda till pedagogisk verksamhet.*

*Funktion: Möjlighet till effektiv skötsel och underhåll.*

### **2.3.3.4 Flexibilitet**

*Funktion: Tillgång till säker förvaring.*

*Funktion: Möjlighet för skolans pedagogiska verksamhet att bedrivas utomhus.*

### **2.3.3.5 Omställbarhet**

*Funktion: Skolfastigheten planeras för att klara elevantalsförändringar.*

### **2.3.3.6 Rumslighet och variation**

*Funktion: Gårdens utemiljö ska delas upp i zoner för olika typer av aktivitet.*

*Funktion: Möjlighet för vila och avkoppling ska finnas.*

*Funktion: Den yttre miljön ska ge möjlighet att öva motorik.*

### **2.3.3.7 Vegetation**

*Funktion: Bevara eller skapa grönska och olika terrängförhållanden.*

*Funktion: Möjligt att följa årstidsväxlingar.*

*Funktion: Skolgården ska vara en arena för idrott, lek och rörelse.*

### 2.3.4 Kök och matsal

Skolmåltiden är en viktig och pedagogiskt integrerad del av skoldagen. Allsidig och hälsosam kost, samt möjlighet att äta i lugn och ro är centrala beståndsdelar i elevens skoldag. En grundläggande förutsättning för en god måltidsmiljö är funktionella och väl planerade lokaler, för såväl beredning som servering. Kök och matsalslokalerna ska bidra till en hög hygienisk hanterbarhet, samt en god arbetsmiljö för kökspersonalen. En annan viktig aspekt är flexibiliteten. Matsalen är en stor och ofta centralt placerad del av skolbyggnaden, varför det är viktigt att lokalerna planeras för att kunna utnyttjas till annat då servering ej pågår. Exempelvis kan skolan använda matsalen som samlings- eller undervisningslokal. Med möjlighet att förhindra tillträde till kök och andra delar av skolan kan matsalen även hyras ut till allmänheten. Kök och matsal bör ha följande funktioner:

#### 2.3.4.1 Kök

##### 2.3.4.1.1 Hygien

*Funktion: Lokalerna ska bidra till säker och hygienisk livsmedelshantering i alla utrymmen.*

*Funktion: Möjlighet till säker hantering av medicinsk specialkost på en avskild plats.*

*Funktion: Smutsiga och rena zoner ska kunna skiljas åt*

*Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen.*

*Funktion: Möjlighet för personal och besökare att upprätthålla en god arbetshygien.*

##### 2.3.4.1.2 Arbetsmiljö

*Funktion: Alla lokaler ska möjliggöra en säker och ergonomisk arbetsmiljö.*

*Funktion: Golven ska ha hög halksäkerhet.*

*Funktion: Åtskilda personalutrymmen för rast och arbete ska finnas i anslutning till kökslokalerna.*

*Funktion: Lokalerna ska bidra till en god ljud- och ljusmiljö.*

##### 2.3.4.1.3 Trygghet

*Funktion: Godsmottagning och -utlämning kan ske på ett tryggt och säkert sätt.*

##### 2.3.4.1.4 Rörelser

*Funktion: Golvytor ska utformas så att förflyttningar i och genom lokalerna underlättas.*

*Funktion: Lokalerna möjliggör funktionella och hygieniska flöden.*

##### 2.3.4.1.5 Effektivitet

*Funktion: Tillagningskök ska vara utformade och utrustade så att 2 lunchrätter per dag kan tillagas, så att 5 sorters sallad kan produceras/beredas och så att frukost och mellanmål kan produceras.*

*Funktion: Lokalerna ska ha tillräckliga utrymmen för olika typer av förvaring.*

##### 2.3.4.1.6 Omställbarhet

*Funktion: Kökets inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar.*

### **2.3.4.2 Matsal**

#### **2.3.4.2.1 Trygghet**

*Funktion: Lokalerna ska möjliggöra en god och säker arbetsmiljö.*

*Funktion: Lokalerna ska möjliggöra god hygienisk hanterbarhet.*

*Funktion: Hantering av specialkost ska vara säker.*

*Funktion: Lokalerna ska ha goda ljud- och ljusförhållanden.*

#### **2.3.4.2.2 Rörelser**

*Funktion: Matsalens och diskinlämningens utformning minimerar korsande flöden.*

#### **2.3.4.2.3 Effektivitet**

*Funktion: Matsalens och diskinlämningens utformning bidrar till att skapa effektiva flöden genom lokalerna.*

#### **2.3.4.2.4 Flexibilitet**

*Funktion: Lokalen ska kunna användas till annan verksamhet då den inte nyttjas som matsal.*

*Funktion: I matsalen ska det vara möjligt att skapa en lugnare miljö för elever i särskilt behov av lugn och ro.*

#### **2.3.4.2.5 Omställbarhet**

*Funktion: Matsalens inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar.*

### **2.3.5 Idrottslokal**

Fysisk aktivitet och rörelse har visat sig ha positiv inverkan på skolresultaten. Lokaler för idrottsundervisning innefattar förutom själva idrottssalen även andra utrymmen som omklädningsrum, duschrum och förrådsytor. Lokalerna ska ge förutsättningar för modern undervisning och effektivt lokalutnyttjande. I dusch- och omklädningsrum är dessutom trygghet och integritet viktiga aspekter. För att säkerställa ett effektivt utnyttjande av lokalresurser ska idrottslokalen förberedas för uthyrning. Idrottslokaler bör ha följande funktioner:

#### **2.3.5.1 Trygghet**

*Funktion: Hög integritet i omklädningsrum och hygienutrymmen.*

*Funktion: Möjlighet att byta om och duscha enskilt för den som behöver.*

*Funktion: God arbetsmiljö och hög säkerhet för de som vistas i lokalerna.*

*Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen.*

*Funktion: Möjlighet till säker förvaring av kläder och värdesaker.*

#### **2.3.5.2 Rörelser**

*Funktion: En tydlig och överblickbar entré, som möjliggör tillgång till idrottslokalerna även under kvällar och helger.*

*Funktion: Arbetsstationer för lärare för att minimera behovet av förflyttningar samt särskilda omklädnings- och duschrum för idrottslärare.*

*Funktion: Idrottslokalerna planeras med möjlighet till teoretisk undervisning.*

#### **2.3.5.3 Effektivitet**

*Funktion: Antalet omklädnings- och duschrum möjliggör effektivt utnyttjande av alla salsdelar.*

*Funktion: Lokalerna möjliggör säker och effektiv förvaring av redskap och utrustning.*

*Funktion: Idrottssalen är förberedd för den tekniska utrustning som behövs i verksamheten.*

*Funktion: Goda förutsättningar för uteidrott*

#### **2.3.5.4 Flexibilitet**

*Funktion: Idrottssalen ska vara i fullstor storlek (20x40 meter)*

*Funktion: Idrottssalen ska kunna hyras ut till föreningslivet.*

*Funktion: Idrottssalen ska kunna användas som samlingshall om andra möjligheter saknas.*

#### **2.3.5.5 Omställbarhet**

*Funktion: Idrottslokalernas inplacering tar hänsyn till eventuella framtida elevantalsförändringar och timplaneändringar.*

### **2.3.6 Lokaler för elevhälsan**

Elevhälsan ska främst verka förebyggande och hälsofrämjande, och arbeta för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan består av skolans samlade medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Eleverna ska enligt skollagen ha tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator, samt personal som kan tillgodose specialpedagogiska behov.

Elevhälsans lokaler ska stödja arbetet med att utveckla arbetssätt för samverkan mellan elevhälsans alla kompetenser, lärarna och arbetslagen. I det ingår att tvärprofessionellt analysera och beskriva elevers olika behov för att främja lärprocesser, utveckling och hälsa. Lokalerna ska också stödja det medicinska uppdraget i genomförandet av hälsobesöken som syftar till tidig upptäckt av hinder för inlärning, utveckling, hälsa och vaccinationer som hälsofrämjande och förebyggande insatser på individnivå.

För elevhälsans personal finns specifika krav på rum för skolsköterskor. När det gäller psykolog, kurator, logoped och specialpedagoger (finns anställda av rektor) är det viktigt med utrymme för samtal, eventuella tester och kartläggningar. Viktigt med dörrar som är ”extra tjocka”, dvs skydd av sekretess.

*Funktion: Elevhälsans lokaler planeras med balans mellan åtkomlighet och integritet för elever.*

*Funktion: De lokaler där elevhälsan bedriver verksamhet ska stödja god sekretess genom exempelvis ljudisolering och möjlighet till avskildhet.*

*Funktion: Elevhälsans lokaler planeras så att storleken på rummet tar hänsyn till behov av t.ex. syntavla, rinnande vatten, samtal, tester och kartläggningar m.m.*

### **2.3.7 Generella funktioner**

#### **2.3.7.1 Trygghet**

*Funktion: Lokalerna ska vara överblickbara och lätta att orientera sig i.*

*Funktion: Hög integritet i omklädningsrum och hygienutrymmen.*

*Funktion: Hög städbarhet i alla utrymmen*

*Funktion: Lokalerna innehåller de delar och funktioner som behövs för att genomföra ett effektivt lokalvårdsarbete i en god arbetsmiljö.*

*Funktion: Glas kan användas för att skapa överblickbarhet eller ljusinsläpp, men bör användas sparsamt.*

*Funktion: Fastigheten ska utformas så att det ger elever och personal en känsla av tillhörighet och hemtrevnad.*

### 2.3.7.2 Rörelser

*Funktion: Lokalernas inplacering ska underlätta arbete för de som är verksamma på skolan och ge incitament för samverkan.*

*Funktion: Lokalerna ska färgsättas utifrån pedagogiska behov, och med hänsyn till tillgänglighet och orienterbarhet.*

*Funktion: Personal- och elevflöden ska kunna ske utan att det skapar friktion.*

### 2.3.7.3 Effektivitet

*Funktion: Specialsalar utformas för ett effektivt utnyttjande där även andra ämnen kan nyttja salen.*

## 2.4 Tidplan och ekonomi

I Mål- och resursplanen 2020–2022 (Kommunfullmäktige 2019-06-19) framgår att 260 miljoner kronor avsätts för en ny skola på Holmängen. 4 miljoner kronor under år 2020, 118 miljoner kronor år 2021 och 138 miljoner kronor under år 2022. Fastighetsenheten har under hösten 2019 gjort bedömningen att det behövs ett år för projektering, under år 2020 och att det behövs 2 och ett halvt år för produktion. I samtal med barn- och utbildningsförvaltningen har man därför kommit fram till att Holmängenskolan ska kunna tas i bruk för undervisning höstterminen 2023. Barn- och utbildningsförvaltningen behöver ha tillgång till skolan för personal från och med 4 maj 2023 för att undervisningen ska kunna starta enligt tidplan. Detta ger följande tidsplan för Holmängenskolan:

Holmängenskolan	2020	2021	2022	2023
Projektering	Jan-dec			
Produktion		Jan-dec	Jan-dec	Jan-juli

Inför budget 2021 ämnar barn- och utbildningsnämnden att begära omflyttning av medel så att medel finns att tillgå även under år 2023.

Då projektering ännu inte är genomförd vet vi inte hur många kvadratmeter byggnaden kommer att bli och inte heller storleken på investeringen. Detta ger att uträkningen av den preliminära hyran bygger på ett antal antaganden vilka redovisar högsta möjliga investeringsbelopp och kvadratmeter. Antagandena som hyran bygger på är följande:

Total investering: 260 mkr

Avskrivningstid: 30 år

Ränta: 1,5 %

Yta: 8 300 kvm (12 kvm per elev \* 525 elever samt 2000 kvm för idrottshall).

Kostnad för drift och underhåll: 450 kr/kvm.

Ovanstående förutsättningar ger en total preliminär maximal hyra om 16 301 667 kr, investeringen aktiveras år 2023. En lägre investeringssumma och mindre antal kvadratmeter ger alltså en lägre hyra än vad som redovisas här.

## **2.5 Flexibilitet och koncernnytta**

Lokalplaneringen tillgodoser behovet av flexibilitet i projektet genom att alla utrymmen ska kunna användas i pedagogiskt syfte, tillåta olika organisationer samt arbetssätt. Hemvisterna i markplan kommer även att kunna användas för förskola vilket ger lokaler som kan förändras utefter eventuella svängningar i elevunderlaget. De utrymmen som kan begränsa en utökning av elevantalet planeras så att de kan byggas ut. Skolans utrymmen och då framförallt matsal samt idrottshall planeras så att de ska vara användbara för allmänheten efter skoltid.





---

**Från:** "Jimmy Lindqvist" <[jimmy.lindqvist@sd.se](mailto:jimmy.lindqvist@sd.se)>

**Till:** "anders strand" <[anders.strand@sd.se](mailto:anders.strand@sd.se)>

**Skickat:** fredag, 9 feb 2024 11:32:44

**Ämne:** Avsägelse

Hej! Jag avsäger mig alla mina politiska uppdrag med omedelbar verkan och önskar att träda ur partiet



**Administrativa enheten**

Vänersborgs kommun

462 85 Vänersborg

**Fyllnadsval av nämndeman**

Nämndemannen Jimmy Lindqvist har blivit entledigad från sitt uppdrag som nämndeman. Han är vald av kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun. Enligt 4 kapitlet 8 § 4 stycket rättegångsbalken ankommer det i denna situation på kommunfullmäktige att förrätta fyllnadsval.

Tingsrätten emotser besked om resultatet av fyllnadsvalet.

I tjänsten

Mona-Lisa Johansson  
Administratör

Bif: Beslut om entledigande

## Entledigande av nämndeman

### BEGÄRAN

Jimmy Lindqvist har den 12 februari 2024 begärt att få avsäga sig uppdraget som nämndeman.

### TINGSRÄTTENS BESLUT

Nämndemannen Jimmy Lindqvist entledigas enligt 4 kap. 8 § första stycket rättegångsbalken från uppdraget som nämndeman vid Vänersborgs tingsrätt från och med den 12 februari 2024.



Niclas Johannisson  
Lagman

# Avsägelse

Med anledning av att jag fått andra offentliga uppdrag är jag tyvärr tvungen att meddela att jag avsäger mig mina uppdrag inom Vänersborgs kommun:

*Från och med 13 mars 2024:*

- Ledamot Kommunfullmäktige
- Ersättare Kommunstyrelsen

*Från och med 20 mars 2024*

- Ordförande & ledamot Kultur- och fritidsnämnden med tillhörande uppdrag för nämnden



---

Jonathan Svensson (S)

Vänersborg

1 mars 2024

# Dokument

Utskriftsdatum: 2024-03-05

Utskriven av: Johan Högmark

Diarienummer: Kommunstyrelsen

Sekretess: Visas ej

Beskrivning av sökning:

Id	I/U/K	Beskrivning	Ansvarig
Datum		Avsändare/Mottagare	Avdelning
Ärendenummer		Ärendemening	Dokumenttyp
2024.567	U	Rapport om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige 2023	Per Edensvärd
2024-02-12		Kommunfullmäktige	Juridik och säkerhetskontoret
KS 2023/1081		Rapportering om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige 2023	RAPPORT